

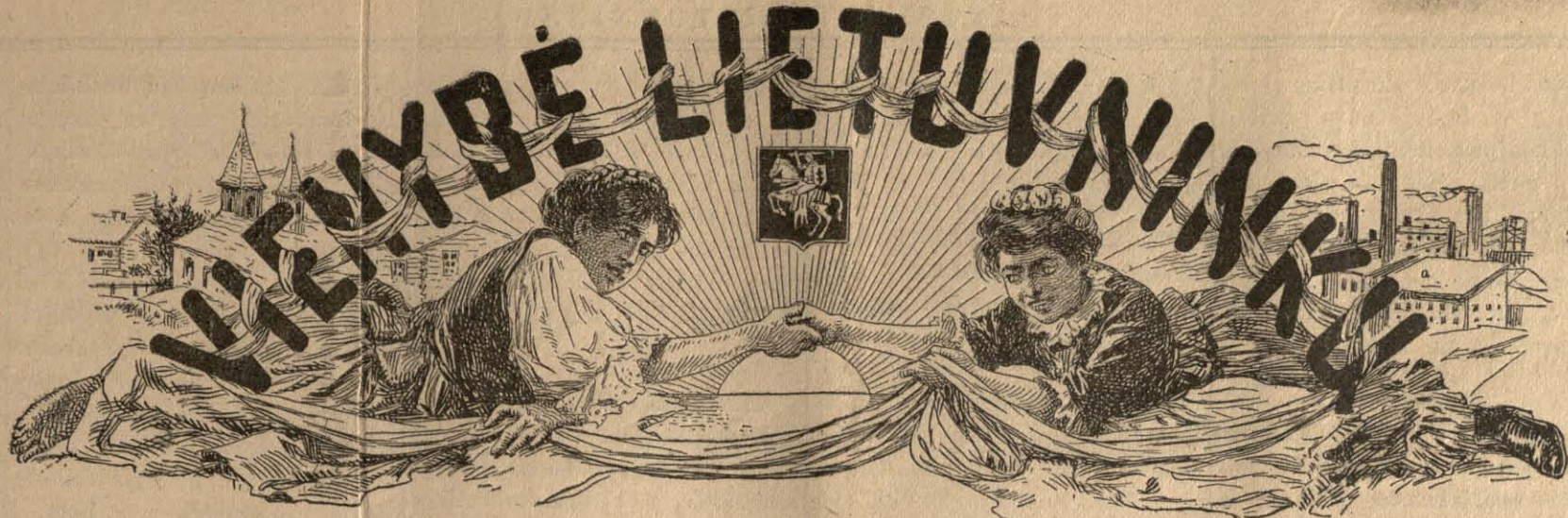
"Vienybė Lietuvių"

IŠEINA KAS SEREDA
BROOKLYN, N. Y. NEW YORK.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... \$2.00
Europoje ir kitur..... \$3.00

Prenumerata mokama iš viršaus
Prenumerata metams skaitosi nuo
laiko užsirašymo, ne nuo Naujų
Metų.

Apgarsinimų kainų klauskite
laišku.

J. J. Paukštis ir K. Brazys
120-124 GRAND ST.
Brooklyn, New York.

THE LITHUANIAN WEEKLY

"Vienybė Lietuvių"

PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY
BROOKLYN, N. Y. NEW YORK

Yearly subscription rate:
In the United States..... \$2.00
To Foreign Countries..... \$3.00

Advertising rates on application.

Address all communication to
publishers:

J. J. Paukštis & K. Brazys
120-124 GRAND ST.
Brooklyn, New York.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 32.

Brooklyn, N. Y. 9 d. Rugpjūčio (August) 1911 m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Metai XXVI.

KAŽIN, AR GERAS NAUJAS SUMANYMAS?

'V. L.' 30-me num. tilpo kaip ir naujas p. Jurio sumanymas apie sutvėrimą naujos draugijos — referatų, bei prelekcijų skaitymui. Gerbiama 'V. L.' redakcija, paremdama minėtą p. Jurio nuomonę, nuo savęs pataria pasinaudoti tam tikslui busiančiu laikraštiniukų susivažiavimu.

Sunku nesutikti su p. Jurio nuomone, kad praplatinimas rimtesnio žodžio visuomenėje keliu referatų, ar prelekcijų, yra labai geistinas: jau didis laikas šluoti lauk iš mūsų susirinkimų tas metikusius mūsų „kalbėtojų“ prakalbas, kurios jeigu stačiai nedemoralizuoja žmonių, tai tankiai ir naudos jokios neatneša. Teisybė, prakalbos, — gyvas žodis, — gali būti vertės už referatus, o daug gyvesnis už pastaruosius; bet tas būtų jeigu turėtum atsakančius kalbėtojus. Vienok geresnių kalbėtojų mes turime vos kelis — ma, o kokios naudos galima laukti nuo tokių „malūnų“, kaip Šeštakas ir jiem panašų? Stoka gerų kalbėtojų todėl noroms-nenoroms verčia pamainyti gyvą žodį spausdintu, rengiant ir platinant tinkamus rimtus referatus.

Taipgi reik sutikti ir su 'V. L.' redakcijos patėmijimu, kad galima būtų tam tikslui pasinaudoti Laikraštiniukų Susivažiavimu, kuriame laukiama dalyvaujant „kvint esencijai“ mūsų inteligentijos. Jeigu tam tikslui negalima bus sutraukti vienon krūvon mūsų inteligentiškų spėkų, tai reik manyti, jog dar ilgai mūsų visuomenė bus priversta „šviestis“ beklausydamai įvairių „štukorių“ ir „magikų“, arba sienomis lipinėjusių lunatikų... Apart inteligentijos nėra kam kitam to darbo atlikti ir, be rods, tokiu ar kitoku būdu ji privalėtų tam tikslui suvienyti savo jėgas.

Be nejaugi vėl tversim koki naują „ratą, ratelį“, susivienijimą, ar sąjungą? O gi pasakykit susimildami, kur dėjosi T.M. Draugija?.. Juk tas bene tiesiog ineina į jos veikimo sferą. Taigi abejotina, ar būtų išmintinga eikvoti jėgas tvėrimui tas jėgas sunaudojus tobulųjų organizacijų, ažuot tas jėgas sunaudojus tobulinimui senos organizacijos. Pastaraisiais metais, kiek šiuos žodžius rašančiam ži-

noma, T. M. D. bandė rintai už to dalyko imties. Pirmi systematiškai apdirbti bandymai buvo betaisant jubilėjinius Kudirkos vakarus. Tuom laiku, kiek pamenu, išsiūdinėta, kur tik buvo galima, medžiaga Kudirkos vakarų surengimui. Sekančiais metais taipgi buvo bandyta surengti tokiu-pat būdu Jauniaus ir Vaičiūčio vakarus, — nors su mažesniu gal pasisekimu.

Be to T. M. D. nuo III seimo turėjo savo progname išdirbimą visos eilės paskaitų, kurios turėjo būti išsiūdinėtos T. M. D. kuopoms ir kiek teko patėmyti laikraščiuose, keletas tokių paskaitų jau buvo p. Gabrio net prisijūsta. Ar jos buvo kaip nors sunaudotos — tas mums nežinoma.

Referatai, ar prelekcijos — apšviėtos darbas. To darbo atlikimui turime T. M. D. Todėl, vietoj tvėrti ką nors naujo, verčiau stengkimės sucentralizuoti mūsų išskrikusias inteligentiškas jėgas T. D. Draugijon, arba paskatinkim šią pastarąją prie šio darbo, jei apsileidus.

Taigi kur, sakau, pasidėjo T. M. D? Po vasaros karščių ir po ilgų „vacation“, bene būtų jau laikas ši bei tą pradėti...

Monongahella.

ŽODIS I LIETUVIŲ VISUOMENĖ.

Gerb. viengėniai! Turiu už didelę garbę jums pranešti, jog 1-mą dieną š. mėn. atvykau į šią laisvės šalį su ypatingai svarbum tikslu. Pirmiausia, negu pranešiu plačiau apie svarbumą mano misijos, pavelykite pasveikinti jus visus vardan Prūsų lietuvių. Mes, lietuviai Mažosios Lietuvos, jau nekarta pasidžiaugėm apie tautiškus darbus, kuriais puošiasi mūsų broliai, gyvenantys Amerikoje. Nekarta galėjome su pasigėrėjimu pranešti apie tai nežinantiesiems, jog deka amerikiečių vientaučių triūsui kila tautiškas susipratimas diena iš dienos augštin. Mes iš dalies matydami gerus paveikslus, pasirengėme jus sekti; bet, deja! — mums užstoja kelią visokios kliūtys, kurių pašalinimui dabar pradėjome dirbti. Ant kiek mums pasiseks atlikti tą ne lengvą darbą, tai ateltis parodys. —

Mēs, arba geriaus pasakius mažą dalelę mūsų pase-

kam atidžiai jūsų darbus, ir linkime jiems kuogeriausios kloties. Berods laiks nuo laiko tenka pamatyti koki gyvybės ženklą jūsų laikraštijoje ir apie Prūsų Lietuvą. Bet tas yra toks silpnutis, jog jis nepalieka žymės tarpe viengėnių, ir dingsta, kaip jūroje vilnis. Šitam negeistinam padėjimui pasistengėme padaryti galą ir kokiū nors būdu susiartinti ir užmegsti stipresnius ryšius.

Štai ir priežastis mano atsilankymo pas jus, Gerb. Viengėniai.

Mums susiartinti norint, reikia žinoti viens kito padėjimą, idant sužinojus kas mus spaudžia ir daro visokias kliūtis mūsų tautiškam kilimui, draugiškai sustoję jās prašalintumėm. Kadangi pilnai žinau, jog didžiausia dalis gerb. viengėnių nepažįsta mūsų, t. y. Prūsų Lietuvių padėjimo, iš tos priežasties ir noriu juos, kiek galėdamas, supažindinti. Bet ne per laikraščio skiltis, tiktai gyvu žodžiu. Tam tikslui atvažiavau, ir noriu savo jausmus perduoti jums, brangūs viengėniai. Todėl teiksitis tokie malonūs būti ir suteikti man tokią atsakančią progą, kaip tai atvirus viešus susirinkimus, kuriuose galėčiau paaikškinti mūsų padėjimą. Kartu noriu priminti, jog tiktai trumpą laiką (5 savaites) tegaliu viešėti jūsų tarpe. Nevėliaus, kaip 15 d. rugsėjo turiu išvažiuoti tėvynėn. Labai būtų man malonu išgirsti gerb. viengėnių nuomonę, ir kartu patarimus; kur, tai yra kokiose kolonijose mano atsilankymas būtų labiau pagėidžiamas. — Prie šitos progos paminėsiu tiktai tiek, jog tūli stebėsis apie mūsų padėjimą, ir beabejone, sužinojus dalykų stovį, su visu atsidavimu stengsis suteikti savo brolišką ranką. Tenemano nei vienas, jog mūsų susiartinimas tai ne svarbus dalykas. *Jis yra mūsų tautos gyvybės klausimas!* Nuo pasekmingo susiartinimo ir užmezgimo stiprių, tvirtų ryšių, priguli visa mūsų tautos ateitis.

Todėl, kas myli savo giminę, savo tautą, tas visa ingale lai pasistengs jos gerovei patarnauti. Gerb. pirmininkų visų draugijų, labai melsčiau, idant apie šitą svarbų reikalą tarpe draugų pasikalbėtu, prirengtų susirinkimus, ir man, apie tai praneštų, kuraš galėčiau nuvykti ir išpildyti savo misiją. Žinias apie tai pra-

šau siūsti į redakciją 'Vienybės Lietuvių' 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y.

Jonas Vanagaitis,
iš Tilžės, (Prūsų Lietuvos)

POLITIŠKOS ŽINIOS.

AMERIKA.

Sykį tik Amerikos kongrese prasidėjo įsigauti radikališki elementai, tuojaus pastaraisiais metais jau visai kitokis vėjas papūtė įstatymų srityj. Tą padarė pirmieviški elementai abejuose kongreso rūmuose, kur jau antri metai eina didelės reformos. Iš tų reformų gimė ir šiandėl du dideli sumanymai. Vienas, tai įnešimas senatoriaus Oweno iš Oklahoma. Jisai reikalauja padaryti Amerikos teisdarvystėje revoliuciją. Anot jo, prasižengusius konstitucijai teisėjus gali žmonės patįs tuojaus prašalinti tuojaus iš vietos, net nedavę jiems žinios ir laiko apsiteisinti, jeigu tik per petieijas didžiama balsų tą mutars. Ikšiolei gi Amerikos teisėjai yra šventai nepaliestinos ypatos. Augščiaučiuose teismuose jie net visam gyvenimui renkami. Ar šitas sumanymas įsikūnys, nežinia. Bet jau vien tik jo pasirodymas užreiškia, jog Amerikoje prasideda radikališka įstatymų srovė. Kitas naujas sumanymas gimė atstovų rūme. Jį padavė socialistas atstovas Berger. Jisai reikalauja įstatymo, kad kiekvienam žmogui, sulaukusiam 60 metų senatvės, o išbuvusiam 16 metų Amerikos piliečiu, būtų iš valdžios mokama pašal po pensija. Kaip tuodu riešučiu sukrimis pasenęs ir konservatiškas kongresas, laikas parodys. Bet tas duoda spaudai ir visuomenei daug rimtos medžiagos.

RUSIJA.

Nesenai Maskvos taip vadinamas socialinis muzėjus padarė akyvą statistiką: kiek yra fabrikuose nemonkančių rašto žmonių. Perrašyta buvo 69,368 žmonės, iš tų — 34,785 vyrai, o 34,583 moteris. Iš to skaitliaus pasirodė, jog moka rašto 26,500 vyrai ir 8,979 moteris. Taigi vyrų esama be mokslų tik trečdalis, o moterų tik ketvirta dalis temoka rašto. Dar kitas indomus faktas, jog visi jaunieji darbininkai ir darbininkės moka rašto. Nemoka tik senesni žmonės. Iš to Rusijos laikraščiai pasidžiaugia,

jog nežiūrint į ap sunkintą mokslą ir stoka mokyklų, liaudis vistiek apsišviečia. Jeigu, sako, tik duoti žmonėms laisvą apšviėtą, tai rusų liaudis greitai pasivytu visą pasaulį. Be abejonės ir taip pavys. Nes rusų inteligentijoje kur-kas didesnis yra pakilimas prie dailės, politikos ir mokslo, negu pav. va Amerikoje, kur jamuomenė universtituose visą gražiausią liuosą laiką praleidžia žaidimu su sviediniu.

Maskvoje užsibaigė teismas ant infendantų. 52 valdininkai pasmerkti areštantų rotosna nuo 3 metų iki 6 mėnesių. Didžiausią bausmę gavo: Šeremetevskij, Pil sudskij, Sviatogor-Stepin, Popov ir Zagriebelskij. Septyni visai išteisinti. Visi bylos kaštai nuspręsta išjieškoti iš kaltininkų ir atiduoti į Aleksandrovska komitetą sušelpti sužeistuosius karėje. Tuojaus visi pasmerktieji ir paimti kalėjiman. Taigi valdžia nors sykį bjūrokratus pribaudė.

Jau kokie dveji metai rusų visuomenėje ėjo ginčai apie tautiškaįjį hymną. Kaip žinoma, rusų tautos hymną parašė muzikas Lvovas. Buvo jam užmetinėjama, jog jisai šitam hymnui paskolinęs melodiją iš senoviškos hollandiškos psalmės. Pagaliaus daėjes gandas apie tuos ginčus patį šitų psalmių autorių, Hollandijos muziką Daniel de Lange, kuris ir paaikšinęs rusams, jog jisai pats šitą motivą skolinėsis nuo rusų. Taigi rusų hymno melodija esanti grynai rusiška.

'Peterb. Viedomosti' paduoda statistiką, kokias kninguose daugiausiai skaitoma kningas. Pasirodė, kad ant šimto žmonių, 62 žmonės reikalauja apysakų ir šiaip raštų, bet labai mažas skatlius draugiški mokslų kningų. Šiaip iš autorių daugiausiai esąs mylimas Tolstojus. Po jam eina šiokia eilė: jeigu paimti 1000 skaitytojų Tolstojaus, tai 60 reikalauja Turgenevo ir 59 Dostojevskio. Gorkis nupuolęs, nes jo raštų bereikalauja 24. Kiti rašytojai, kaip Conan Doyle, Areybašev, Moupassant, Merežkovskij — stovi ant lygumos. Pastebėta, kad darbininkai jų visai neskaito. Vidutiniškai visuomenė skaito šiuos autorius: Gončarova, Čehova, Andrejeva, Zola, Verbickij, Senkevičių, Puškina, Korolenko. Ant antros vietos stovi istoriški raštai. Reiškia, visuomenė

interesuojasi savo ir kitų tautų pračicia. Tokia tauta toli žengs.

Peterburgo apskr. teisme užbaigta byla apie valstijos slaptų išdavimą. Apkaltintas yra „Rusų esperantistų lūigos“ pirmsėdis A. Postnikov. Jisai tankiai važinėdavęs Europon, buvo pernai ir Amerikoje, esperantininkų kongrese Washingtone, su tarptautiškos kalbos reikalais, ir ant galo tapęs rusų policijos pritvertas, būk išdavęs svetimoms šalims labai svarbias valstijos slaptas. Kapitonas Postnikov buvo areštuotas dar 22 d. balandžio ir dabar tebesėdi Petro-Pauliaus tvirtovėje.

BALKANAI.

Sukilimai albaniečių ypač giminės malirosų, visgi Turkijai gana inbaugino. Dabar turkų valdžia sutiko ant didesnės dalies albaniečių, pažadėjo net suteikti neužilgo jiems autonomiją, kaip tik būsią sutvarkyti reikalai pačioje Turkijoje. Tik širdingai meldžia malirosus grįžti į namus ir laukti. Tuos turkų valdžios prižadus gvarantavo ir Juodkalnio karalius Nikolas, kuris už albaniečius stoji. Taigi sukilėliai, nors Turkijos prižadams nesitiki, nes jie jų viliugystę daug sykių jau buvo patyrę, bet pasikliaudami žodžiais Juodkalnijos valdono, nutarė revoliuciją paliauti ir pradėjo keliauti iš Podgoricos į savo namus žemės dirbtų.

MEXIKA.

Vėl grumzdžia revoliucijos aidai. Naujoji valdžia pasidalino į du abazu: maderistų ir vasquistų, tai yra šalininkų Madero ir Vasquez Gomezo, kuris buvo vidaus reikalų ministriū, bet šiandėl laikinasis prezidentas de la Barra atstatė ir Madero tam pritarė. Didelė maderistų dalis atsitraukė nuo Madero ir reikalauja sugrąžinti Gomezą. Jei nesugrąžis, tai grumoja iššaukti naują revoliuciją.

Ant busiančio prezidento viešai dabar pastatė savo kandidaturas, du aspirantai: Madero ir gen. Reyes.

MAROKA.

Londono 'Times' atspausdino žinias, būsią užtikėtinas, jog Marokos klausime dvi didesnės valstijos jau susitarė; būtent Vokietija ir Francija. Vokiečiams francūzai perleisį gana didelius žemės plotus Kongo

valstijoje, užtai vokiečiai aplesią didelę savo dalį Marokoje francūzams. Kas teks iš murinų šalies kitoms valstijoms, Londono informatorius pasirodo dar nežinąs.

ANGLIJA.

Kebliam ir juokingame padėjime pasijuto lordai arba unionistų partija, kuriuos nori sugniaužti partija valdžios arba partija liberalų, vedama pirmininko Asquito. Liberalai tebesitriūšia, kad atimti lordams „veto“, ir jeigu tam patį lordai nepritars, buvo sumanyta reikalauti iš karaliaus, kad sutvertų apie 500 naujų peerų arba lordų, kurie būtų liberališkų pažvalgų ir padėtų lordų rūmė šitą įstatymą perleisti. Pakolkas, dar nežengė karalius šio žingsnio, bet užtai įvyko lordų abaze keista permaina: kaip pirmiausia jie dangų-žemę vertė, kad tik visi lordai prieš šitą įstatymą balsuotų, taip dabar atsukę agitacijos įjienas, ir šaukia: „broliai, nebesipriešinkim! Tegul atima „veto“ teises, by tik nesutvertų dar 500 mums naujų kolegų-lordų!“

Iš Lietuvos.

VILNIUS. Giedraičių byla.

Berželio 11 d. pas Vilniaus apskričio teismo narį buvo teisiamas 16 Giedraičių parapijonų, kaltinamų už kėlimą bažnyčioje tirukšmo, stengimos sustabdyti lietuvišką giedojimą ir t. t. Teisme kaltinamieji neprisipažino kaltais ir sakė, kad tik giedoję, „kaip visuomet“, jokios tvarkos (kad tą dieną išpuolė lietuviams giedoti), nežinoję, ir niekam trukdyti nenorėję ir netrukę. Lietuvių gi liūdytojai, priešingai, tvirtino, kad lenkai tyčia giedoję ir norėję priversti lietuvius atsakyti visai nuo lietuviško giedojimo.

Kaltintojas antstolis Suboć palaikė apkaltinimą tik prieš tris kaltinamuosius — Aleksandravičią, Vitkauską ir Jurevičią, kuriuos teisėjas ir nuteisė /1 mėn. arešto. Kiti visi išteisinta. Reikia pažymėti, kad šie trys nuteisėtieji jau po 3 savaites sėdėjo prieš teismą to paties antstolio pasodinti.

KAUNE Liet. Dailės Paroda aplankė 1090 žmonių, iš kurių 489 moksleiviai. Moksleiviai beveik visi (apart kokių 20) lietuviai. Parodoje, lankėsi gana daug sodiečių ir jaunimo burelių, studentų vedamų, ypač iš Suvalkų gub.

Marijampolės Ūkio Parodos Komitetas per susirinkimą 16. VI. 1911. priėmė savo tarpan da 3 narius: Varkalą, Žagrės direktorių Baltrušaitį ir Juozą Rimšą; nutarta pakviesti esančias gubernijoj draugijas, kad išrinktų vietines komisijas parodos reikalais rūpintis; be to pripažinta reikalingu apgarsinti laikraščiuose, kas ir kiek yra Parodai paaukavę; taipogi nutarta išleisti ir išsiuntinėti tam tikri lapeliai — pakvietimai į draugus ir į atskirus žmones, kad padėtų Parodą rengti.

KULIAI, Zarasų pav. Berželio 19 d. buvo vakaras. Vaidino „Ponas ir muzikai“ ir „Geriau vėliaus, negu niekad“. Vaidino vidufiniškai. Buvo apgarsinimos visur, kad būsią dainos, šokiai ir skrajajamoji krasa. Bet

to visai nebuvo. Žmonėms nepatiko, ypač, kad nebuvo dainų. Publikos prisirinko, bet daugelis buvo girtų. Bet tas visai naujiena, nes paties pirmininko trioboj buvo žydas, kuris turėjo didelį vežimą degtinės. Dauguma tą „dievaitį“ dabar vaiko iš vakarų, bet čia turbūt negali...

Rutelės Žiedas.

Gižai, Vilka pav. Indomus įsakymas. Liepos 10 d. buvo valsčiaus susirinkimas. Pribuvo ir pavieto viršininko pagelbininkas Grikiėtis (lietuvis). Kas buvo svastoma sueigoj, neminėsiu, nes nesvarbu. Tik tai štai ką: Grikiėtis papasakojo, kad ūkininkas turi žinoti, kur jo tarnai naktimis vaikščioja, arba kada nakčia nebūna namie. Tada reikią slapta pranešti policijai, būnant kur apylinkėj apliešimui ar kitokiam panašiam atsitikimui. Už slėpimą gi tokių dalykų, jei bus prirodyta, ūkininkas turės užmokėti pabaudos 500 rb. arba 3 mėn. kalėjimo Toliau — kad paskutiniu laiku jaunuomenė, kaipo matyti iš laikraščių (nepasakė kokių), daro visokius slaptus susirinkimus, ir taip jie įsidrąšinę, kad „sako net eiles, dirba spektaklius ir t. t.“ — Tokių susirinkimų irgi neturįs ūkininkas priimti, nes jo laukia ta pati bausmė; dalyvaujantieji tokiame susirinkime irgi atsako tokiuo-pat būdu. Pranešti policijai apie tokius susirinkimus būtina reikia, sakė Grikiėtis: „Jeigu jūs, ūkininkai, patįs nesirūpinsit ir policijai nepadėsit, tai pasijusite greitai plėšikų rankose“. Čia perdaug Grikiėtis sumaišė: ir tuos ką naktimis vaiklojasi ir — ką „įsidrąšinę spektaklius dirba ir eiles sako“ — visi jam lygūs... .. kas?

VABALNINKAS, Pan. pav.

Daugelis sodžių sumanė skirstytis į vienasėdžius, kai kurie jau išsiskirs. Matininkai atsiųsti valdžios, visi jie rusai, bet vietinė kalbą moka. Niekur jų taip ilgai netrukė, kaip Žironių sod; nuo balandžio 20 d. darbuojasi ir negali nieko padaryti. Priešingai pusei numušinti buvo atsiųsti trys sargybiniai. Prie to tris vietiniai žmonės nuteisti, kad bentvarkę darę, trims dienoms kalėti.

Sodietis.

PLOKŠČIAI, Nann. pav. Gminos reikalai. Berželio 28 d. ant- rą kartą (pirma tirinėjo pagelbininkas) atvyko pavieto viršininkas su savo sekretoriumi ištirti gminos vyresnybės darbus. Liūdininkai išaiškino, kad už paspartus imta ligi 3 rb.; pagal įstatymus leista imti 15 kap., už paliūdijimus imta ligi 8 rub. (pagal įstatymus turi išduoti dykai). Dauguma laukė su nekantrybe apie kokias kainas pasakys pavieto viršininkas. Jis išaiškino, kad viskas turi būti išduodama dykai (be jokių mokesčių — išskiriant paspartų blankas). Vertėtų paskirti valsčiaus sąmate keletą rublių, kad greičiau atpratinti valsčiaus vyriausybę nuo pinigų už raštus emimą. Blogus darbus „gminos ponų“ prirodė šeši liūdininkai. Koks bus galas, parodys ateitis.

Kalti ir patįs ūkininkai, kad renka vaituosna, kurs davė daugiau „magaryčių“.

Didvyrys.

(«Liet. Ūkin.»)

Archeologiškas radinys. Ber. 25 d. k. Laukevidy (Sredninkų valsč.), kame rengiama Kauno pirmas nesudegamasai betonipirmas nesudegamasai betoninis namas, bedarant fundamentą, užtikta žemėje žmonių kaulai ir vienas visai sveikas kiaušas, taipogi visokių daiktų iš bronzos: jau pradėta spaudinti pirmieji

brasletai, žiedai ir t. t. Viskas, pagal gubernatoriaus Verevkinio patarimą, atiduota į Kauno archeologijos muzėjų.

Visuotinas metinis „Saulės“ Draugijos susirinkimas įvyko berželio 21 d. kun Dambrauskio vardo liaudies mokykloje Viliampolyje. „Saulės“ draugijos valdybon tapo išrinkti: kun. pralatas J. Kerpauskas, kun. K. Ališauskas, p. T. Žilinskis, kun. Šaulys, p. A. Vaitkevičius, p. E. Vaitkevičienė, p. Garalevičius, gydytojas p. R. Šliupas ir kun. M. Jankevičius. Revizijos komisijon pateko advokatas p. Leonas, kun. M. Miežinis ir kun. Dogelis.

Visuotinas susirinkimas ingaliojo „Saulės“ draugijos valdybą pirkti Kaune už 6000 r. plečių su esančiais namais statyti naujiems namams, daryti reikiamas sutartis ir tt. Padidinti „Saulės“ draugijos ineigoms susirinkimas ingaliavo kun. Alšauskį ir kun. Tumą rinkti aukas, teisių ribose leidžiamas. Be to „Saulės“ sušelpimui susirinkimas patarė „Saulės“ valdybai išgauti valdžios leidimą intaisyti lioteriją.

„Apžvalgos“ N 1 randame tokią žinutę: Akademiškojo Karaliaučiaus universiteto literatiškioje Draugystėje kalbėjo 20 berželio kandidatas angštesniųjų mokyklų p. Oćipka apie „lietuviškas dainas“. Po kelių įžangos žodžių apie rubežius lietuviškosios kalbos, prisiminė kalbėtojas trumpai apie istoriją ir kultūrą Lietuvos ir prisikreipė tada prie tikslo savo pranešimo, būtent prie lietuviškųjų dainų. Pradėdamas su seniausia užrašyta daina iš 1512 metų, kuri ir seniausias mums išlikęs rašto paminklas yra, išguldė p. Oćipka, pasinaudodamas kelių Herderio ir Chamisso (dviejų garsingų vokiečių eilėninkų) gražiai į vokišką kalbą išverstų, dainų. Tolesniame savo pranešime parodė jis jų išsiauklėjimą iki šiai dienai. Su keliais kritiškais paminiėjimais ir nurodymu ant Goties ir Lesingio, anuodu garsingiausių vokiečių eilėninku, kurinodu lietuviškas dainas labai pagyrusiu yra, baigė pranešėjas savo kalbą.

Javų užderėjimas Vilniaus gub.

Vilniaus, Lydos, Trakų ir Ašmenos pav. žieminiai ir vasariniai javai gana gerai užderėjo, nors vietomis ir pakenkė šalnos arba uždžiovino. Disnos ir Vileikos pav. iš priežasties šalnų ir uždžiovimo javai nepuikūs. Švenčionių gi paviete vasariniai javai vidutiniai užderėjo, žieminiai nieko sau, o lankos ir daržovės uždžiovintos. Vietomis jau prasidėjo rugėjutė.

(„Liet. Žin.“)

VILNIUS. Naujas laikraštis.

Pradėjo eiti naujas kapekinis lenkų dienraštis „Wilenski Gonię Poranny“. Kaip matyt iš pirmųjų dviejų NN „Wil. Gon. Por.“ žadais būti lenkų pirmievių organu. Visųpirmiausia naujas laikraštis kibo ginčuosna su einančiu jau pigiuoju lenkų dienraščiu „Gazeta 2 grosze“.

KAUNAS. Šiomis dienomis Žemaičių vyskupas Cirtautas įšventė kuninguosna baigusius Žemaičių seminarijos mokslus: Joną Audarą, Stasį Baltrimą ir Norbertą Pakalnių.

Nubandė kuningą. Minsko gubernatorius nubandė 300 rublių (arba dviem mėnesiam kalėjimo) Minsko kleboną kun. Majevskį užtai, kad jis įžeidė policistus per katalikų procesiją.

„Šviturys“. Šiomis dienomis

lankai didelio lietuvių metrašio — kalendoriaus 1912-tiems metams „Šviturys“. „Švituri“ redaguoja, kaip jau buvo rašyta, p. Liudas Gira, kuris į metrašio bendradarbius yra pakvietęs žymiausias lietuvių raštijos pajėgas. „Švituri“ puoš daugelis iliustracijų.

VEIVERIAI, Suv. gub. Veiverių mokytojų seminarijų šiemet baigė 21 žmogus. Pagal tautybę skiriasi šiaip: 17 lietuvių, 2 rusu ir 2 vokiečių; vienas gi lietuvis dėl ligos laikys egzameną rudenį, tat išviso šiemet bus baigusių seminariją 22. Įstojamieji kvotimai pirman kursan prasidės nuo rugpjūčio 7 d.

SUVALKAI. Prieš septynias savaites buvo policijos suimti kai kurie mokiniai Suvalkų privatinės lenkų komercijos mokyklos. Dabar mokyklos vyresnybė gavo įsakymą bematant pašalinti visus tuos suimtuosius mokinius iš mokyklos.

ROKISKIS, Ežer apskr. Berželio 26 d. buvo surengtas spektaklis; vaidinta 5 veiksmų drama „Ūkanose“. Vaidinimas nusisekė neblogai. Artistai savo roles atliko vidutiniškai, o kai kurie tai ir visai gerai. Paskui vietinio vargonininko vedamas choras padainavo St. Šimkaus sukomponuotų keletą dainelių. Dainos žmonėms patiko; nudzingome pamatę pažangą dainose. Seniau dainos ne kaip nusisekdavo. Nežiūrint to, kad tą dieną lijo, publikos tačiau buvo nemažai. **J. S-as**

BIRŠTONAS, Trakų ap. Berželio 25 d.

buvo čia baigiusiojo šiemet Peterburgo konservatoriją jauno lietuviu dainininko (kauniškio) p. Babravičiaus koncertas, dalyvaujant dar p-lei Mieržinskaitėi (dainavimas) ir p. Visockiui (smuikas). „S. Z. T.“ rašo apie tą koncertą: „Talentingas p. Babravičius turi puikų tenorą ir tobuliai valdo savo lankų balsą“. Dainavęs Babrav. rusiškai, lietuviškai ir lenkiškai. Recenzento nuomone, kaip p. Babr., taip ir p-le Mieržinskaitė „netolimoje ateityje bus pastatyti eilėje įžymiųjų operos artistų, muzikos žinovai lemią jiedum puikią ateitį“. Vakarą puikiai pavykęs kaip iš dailės atžvilgio, taip medžiagiškai. Publikos prašomas p. Babr. sutaisyti Birštone dar vieną koncertą.

Alytaus padegėliams. Vyriausybė suteikė Alytaus (Suv. gub.) padegėliams nuolaidas už pervežimą statomosios medžiagos gelžkeliu iš visų stočių rajono Dvinską — Varšava — Virbalius — Užnemunio linija iki Alytaus stoties, norintieji pasinaudot ta nuolaida, privalo parodyti paliūdijimą iš tam tikro padegėliams pašalpos komiteto Alytuje. Nuolaida galima bus laudoties nuo berželio 23 d. iki gruodžio 30 d. Išviso galima bus pervežti gelžkeliais papigintu mokesčiu 600 tūkstančių pūdų statomosios medžiagos.

Prof Niemi šiomis dienomis važiuos Rygon, o išten Vilniun, kur, gavęs leidimą iš gubernatoriaus, važiuos Vilniaus gubernijon rinkti lietuviškų dainų.

Smilgių valsčius Pan pav. Čia suragino valstiečius taisyti vieškelį. Nežiūrint, kad dabar laibrangus, kad darbas darbą veja, ūkininkai turi gaišti, pilnas vieškelis vežimų su žvyru. Čia valstietis be abejonės pavydi ponams, kurie kur-kas daugiau važinėja vieškeliais, o netaiso. **Pumpuras.**

VIŠČIOKAIMIS Vilka. ap.

Liepos 8 ir 9 — naktį atėjo pas

ūkininko M. Masaičio nuomininką Bendoraitį augštas žmogus balais rūbais ir užpuolė vargšą send Bendoraitį reikalaudamas atiduoti pinigų. Piningų iš senulo turbūt neišgavo, bet taip supaustė, kad baisu pažiūrėti. Gydytojas apžiūrėjo ir leido laidot. Žmogžudžio nebejieškoma.

Vertėtų žmonėms kokiū nors būdu ginties nuo tokių nedorėlių. Villaviškio policija dažnai ieško slapkų kuopų, bet dar reikėtų genau pasirūpinti. **Uola.**

VABALNINKAS, Pan. pav. Berželio 24 d. Velėniškių kaime pas ūk. Š. buvo pokilis; svečių buvo apie dvyliką, viduje trošku, todėl išėjo kieman pasivaikščiotų, pažastų. Tik netikėtai įvažiavo keturi sargybiniai ir liepė eit į vidų; kai kurie svečiai atsakė: ore maloniaus, neisiu. Tuomet šeimyninkas įvadino į vidų. Pradėjo surašinėti pavardes. Svečiai išsigandę; nežinojo, kad nebe pirmą sykį daromas toks surašymas. Keista, kad policija rūpinasi blaivai ir padoriai tesilinksminančiais o kai pas žydelį namai virsta monopoliu, tai to nemato; man vieną sykį paklausus sargybinį, dėlko nemato slaptų smūlių, atsakė, kad antstolis nieko mums nesako, o kur mums liepia, ten ir einam. **T. P.**

SVETOŠINAS, Suv. gub. „S. Z. T.“ rašo girdėjęs, kad Svetošino gminos vaitu (virsaičiu) išrinktas p. Jonas Kriauciūnas, žinomas lietuvių laikraštiniukas ir visuomenės veikėjas (b. redaktorius „Vil. Žin.“ ir „Ryg. Garso“).

ŠIAULIAI.

Nesenai čia atidaryta pajininkų bendrovės fabriks „Birutė“ saldainiams daryti. Visi pajininkai — lietuviai, buvę šieji sankrovų tarnautojai ir smulkūs sankrovininkai. Popėriai saldainiams apdaryti bus puošiami lietuvių eilėmis ir tautinėmis varsomis.

Atsargiai lietuviatės!

„R. N.“ praneša, kad viena lietuvi mergina J. nuo Nemakščių, 16 metų, gausi laivakortė iš savo tetos iš Amerikos, išsirengė kelionėn užjūrin; bet pati nežinodama kaip ir kur keliauti, kreipėsi į agentus. Agentai gi nugalėję ją Amsterdam (Holandijon) ir ten pardavę. Ten ji susirgo ir buvo paimta ligonbūti. Atsiskaus tos merginos broliams per rusų konsulą Berline už merginą pareikalavo kelių šimtų dolerių. Vos ne vos slapta ištrūko vargšė mergina ir atvažiavo Virbalijun ir iš ten parašė tetai, kad jai atsiųstų pinigų grįžti atgal — ir Nemakščius. Atsargiai reikia būti su visokiais agentais, nes toki atsitikimai dažnai būna, ir dažnai pasibaigia daug liūdniau dar, nei šį kartą.

Dėl švenčių mažinimo. Išleistas nesenai iš šv. Tėvo aplinkraštis „Motu prorio“ dėl švenčių sumažinimo, kuriuo Dievo Kūno, šv. Juozapo ir šv. Jono šventės perkeliamos pirmąjan sekmadienin, paliečia vien tik Italiją; be to, „Motu proprio“ leidžia miestų parapijose dirbti parapijos patronų dienomis.

Naujas pašto skyrius atidarytas Obeliuose (Ežerėnų ap.) Nuo liepos 1 dienos skyrius tasai pradėjo jau veikti.

VILKAVIŠKIS, Suv. gub. Bartininkų, Karklinių ir Vaitkabalio gminų istaigose nuo liepos 1 d. pradėta priiminėti įvairūs laiškai ir daryti įvairios pašto operacijos.

Kruopių ir Papilės (Šiauliu ap.

skr.) valsčiuose yra labai išsiplatinęs inprotyrs daryti loterijas. Nebetinka laikrodįs, reikia leisti loterijon. Numeriai paprastai parduodami po 10 — 15 kap., surenkama po 10—15 ir daugiau. Alaus prie maž kiekvienos loterijos daroma išvieno — pusantro pūro. Muzikantai veltui iki traukimų. Žmonių prisirenka po 100. 150. Tarpe tų atsiranda daugybė peštukų, kurie ir vaikščioja peilius apsignaužę. Šeimyninkas turi džiaugties, jei lieka jo sveiki langai. Tokias loterijas rengia ūkininkų bernai arba ūkininkai. Šeimyninkas tik duoda triobą šokimui. Piningai renkami plačiai po miestelius per atlaidus ir šiaip po kaimus. Kurie mėgsta pasipešti netingi keliauti ir už dviejų mylių. Nesenai Mažaičiuose per vieną loteriją, vaikas iš Žarėnų—Latvelių, smarkiai priušta, net reikė buvo ligonbūtin vežti.

(„Viltis“)

SEINAI.

Šiemet vietinė dvas. seminarijon priimta šie jaunikaičiai: Aleksandras Kalieckis iš Raigrodo par., Jonas Navickas—Virbaliaus, Antanas Mioduševskis — Barglavo, Mik. Ražaitis — Sasnavos, Ant. Vėbeliūnas — Alvito, Juozas Lipka — Alytaus, Stan. Nasauskas — Suvalkų, Fr. Sokolovskis — Romanų, Aleks. Kovalevskis, Franc. Malinovskis—Lomžos, Juozas Perkovskis — Sokolų, Stan. Trzasko — Sokolų, Petras Akevičius — Pajevonio, Feliksas Bartkus — Griškabudžio, Stan. Zienius iš Gudelių parapijos.

PANEDĖLIS, Ežerėnų apskr.

Mūsų apylinkėje yra labai daug pagadintų rugių. Vieni iš jų jau visai nudžiūvę, balti, kad jau būtų kaipir pjauti, kitų tiktai dalelę varpų pagadintus. Tai vis gal pakenkė labai sausas laikas, kuris tęsėsi beveik visą pavasarį, ar gegužės mėnesį šalčiai su šalnomis.

Leonas Katela.

SEINAI.

Pastaruoju laiku Seinų apylinkėje prasiplatino kasžin kokia nepaprasta loterija. Dailkas tame: vienas žmogus perka nuo kito, arba tiesiog iš firmos Olesk, V. P. Perčuk, Volyniaus g. bilietą, prie kurio pridėjęs keturius rublius siunčia ton firmon ir už tuos 4 rublius gauna 4 tokius pat bilietus, kuriuos parduoda po 1 rublį. Perkantieji vėl siunčia firmon po 4 rublius, o pardavęs žmogus tuomet jau gauna iš firmos prekių. Mačiau atsiųstas dvi skaras, kurios čia perkant atseitų daugiausiai po 4 rublius. Tokiu būdu čia pasirodo bausis žmonių išnaudojimas. Bloga, kad aprašomąją loteriją palaiko netgi kai kurie neišmanantieji inteligentai. Tuo tarpu gi kuningams ir prakilniems pasauliečiams vertėtų būtinai aiškinti šios loterijos nelabumą.

BIRŠTONAS, Vilniaus gub.

Iš panedėlio į utarninką, t. y. berželio 20—21 d. apvogtas buvo Birštono klebonas. Piktadario įlįsta per langą į miegamąjį kambarį ir išnešta auksinis laikrodėlis už 200 rublių, akiniai už 13 rublių ir pinigų makiukas.

A. Kriščiukaitis.

KIDOLIŠKIAI, Marijamp. ap. Liepos 1 d. rytmetį sudėgė ūkininko J. Urbanavičiaus klounas ir tvartai. Tą naktį gulėjo klouno koks tai nepažįstamas žmogus.

P. Blūdžius.

MILIONISKĖ, Trakų pavieto. Pas mus šviesa žymiai kyla augštytyn. Skaityti ir rašyti mokinasi netik vaikai, bet ir suaugusieji. Viena 17 metų mergina taip užsimanė išmokti skaityti, rašyti, kad

nuėjo pas mokančius tarnauti už piemenę. Vasarą ji gano, o žiemą mokinasi. Pavyzdinčioji mergelė jau gerai pramoko ir liuosu laiku kningos neišleidžia iš rankų.

Jėva Kalautaitė.
(„Šaltini“.)

IŠ LATVIJOS.

Darbininkų reikalai. Rygos darbininkai vis labiau ir labiau savo padėjimu rūpinasi. Streikai visur daromi su ekonomiškais reikalavimais. Darbininkai stengiasi pagerinti savo būvį, reikalauja papildinimo mokesčio ir sutrumpinimo darbo laiko. Toki darbininkų reikalavimai buvo: staliorių dirbtuvėje prie Spasocerkvės gatvės, statymo įstaigoje Malunų gat., Brilio lentų pjovimo fabrike, Geizermano meblių dirbtuvėje, Rublio ir Langio rūbų siuvykloje. Darbdaviai, darbo pakaktinai esant, stengiasi užgančinti darbininkų reikalavimus.

Perkūnas Rygos pilyje. Liepos 2 d., kada ties Ryga padangėje buvo griautinis, perkūnas besibaldydamas padangėmis išpyrė į vieną pilies bokštą, kad net jis perplyšo ir iš perplyšusios vietos išsiritė keletas akmenų. Net kiemininką buvo pritrenkę, bet tas tuojaus atsigavo.

Šaltas oras. Aną savaitę Rygoje kuone kasdien lijo lietis net su griautiniu ir buvo šalta. Reomiras buvo nupuoles net ligi 6 šilumos laipsnio.

Sustojo ežes laikraštis. Rygoje nuo pradžios šių metų ėjo rusų kalba dienraštis „Rižskoje slovo“, kuris atskirais numeriais persiduodavo N po 1 kap., kas dideliems laikraščiams darydavo nemažą konkurenciją. Dabar berželio 30 d. tas dienraštis dėlei tūlų priežasčių sustojo ežes. Po kiek laiko vėl žada pradėti eiti.

Sustiprintoji apsauga. Rygos (Liflandijos gub.) sustiprintosios apsaugos laikas pasibaigs spalnio mėn. 4 d., bet kaip vietiniai laikraščiai rašo, sustiprintoji apsauga būsianti ilgiau pratęsta, net ligi tol, kol pasibaigs rinkimai į ketvirtąją Valstybės Dūmą.

Rado bombą. Karalinoskų gat. N13, Rygoje, darbininkai, bešveždami šiukšles iš naujai statomo Kaulino namo rado surudijusią užtaisytą bombą. Spėjama, kad ta bomba ten būvus paslėpta dar 1905 metuose.

Motina užmušė. Buvo rašyta, kad liadivės maudyklėje Kurtingofe rado mergaitės negyvą kūną. Dabar policija surado ir motinos mergaitės motiną, Kuni-gundą Čepulytę, kuri prisipažino, kad užmaugus savo dukterį Agatą Čepulytę, kuri tarnavo traktierijne Budde, Romanovskos gat. N 68. Agota Čepulytė yra Kuni-gundos Čepul. bepanaujant susilaukta dukte, o kad pagal žmonių nuomonę, tas esą didis nusidėjimas ir gėda, tai ji, matyt, nuo tų nemalonumų norėdama išsiliuoti, papildė žmogžudystę. O tamsybė, tamsybė!

Savižudystė. Berž. 20 d. nusišovė netoli Rygos politechnikos koks tai žmogus, iš pažiūros darbininkas. Policija atbėgus rado jį su peršauta galva ir ant žemės revolverį gulintį. Jo kišenėje buvo 1½ rub. pinigų, pusbutelis degtinės ir kninga su parašu: „Viešpatie Dieve, einu pas Tavę!“ — Tai prie ko degtinė priveda.

F. Siletup.

IŠ ŠKOTIJOS.

Stewenstone. Šitas miestelis guli labai dailioje Škotijos vėjoje, ant krašto jūrių. Dabar čia labai smagus laikas, piln: pamariai svieto, suvažiuosio ant vakacijų — „holidays“. Kaip pabaigi žmogus savo sunkios dienos darbą ir nueini į pamari, o da ypač, kad turi laikraštį, tai perleidi laiką taip maloniai, kad nei nepasijunti kaip ateina vakaras.

Apie mus dabar oras toks: tankiai palija ir po biskį vėjas pasirodo. Mūsų brolių lietuvių yra čia apie 27 šeimos, tiek jau gal ir pavienių. Laikraščių mažai kas teskaito. Ateina viso apie 5-kius: 1 „Vien. Lietuvninkų“, 2 „Kataliko“, 1 „Šaltinio“, 1 „Lietuvos“. Pas mus „apšvietimas“ toks: kaip tik gauna mokesčius koki šilingą, tai pirmiausiai eina į alinę, kaip išsitraukia kokią pusę tuzino ašonių, tai tada jau nemoka lietuviškai šnekėt, ale tik: „ku mon Joni ar Joe“ arba „volla! for panti biar ir mi gut“. Tai paskui kaip prifundina anglams, kad tie ledva liežuvių aperčė, tai anglai kolioja lietuvius: „bledy pol“. Da kitas lietuvis gauna ir melynus akulorius už tą geradėjįstę.

Čia numirė Juozas Andriulaitis; aš mįsliju, kad daugumai žinomas ir pažįstamas Amerikos lietuviams. Pergyveno 14 metų Stewenstone. Liko žmona su penketu šeimos.

Dar kelius žodžius apie darbą ir uždarius. Darbai pas mus labai gerai eina, ypač geležų dirbtuvėje ir šviežiai atvažiuosiam nesunku gauti darbas. Tik uždarius labai mažas, kad žmogus, jeigu kaip priguli maitinies, tai kaip tik ant maisto užtenka. O vis už tai, kad jokios vienybės nėra tarp mūsų lietuvių. Pakalbink kokį, nors ant juoko: na, broliai, tarkimės mokėti į uniją po 6 penus į savaitę, ba jau visur darbininkai moka, ir du sykiu tiek uždriba tą patį darbą dirbdami, tai klausyk, ant rytojaus jau žino apie tave darbuviets gafferai ir manegeeriai. Arba pasakyk nors žodį, kad ana tam ir tam fabrike ir taip padarė darbininkai, tai ir tą žinos visi bosai, ir visur pradės ant tavęs šnairuoti. Tai taip pas mus lietuviai dar „susipratę“. Kaip sugriebja koki šilingą, tai valiai viedrais alų nešt.

Antanas Augustaitis.

PERŽVALGA.

Lietuviai studentai organizuojasi. Gavome žinią, jog keletas lietuvių kolegijos studentų yra sumanę pakviesti visus Amerikos lietuvius studentus ir šiaip prakilnesnė jaunuomenę prie artiesnio susirūšimo tarp savęs kultūros darbe. Kvietėjai išsintintuose laiškuose sako: „Kadangi mūsų tauta kaip iš dvasiškos taip ir iš ekonomiškios pusės žemiausiame randasi stovyje; kadangi aiškiai matosi, jog mūsų jaunuomenė žengia į ištautėjimo bangas, neatsižvelgiant į savo tautos reikalus; kadangi mes, kaip studentai, turėtume būti mūsų žemesnių brolių vadovais, esame išsiblaškę po visus kampus be jokio susirūšimo tarp savęs ir negalime dirbti taip gerai savo reikalais ir savo tautos labui, mes studentai... nusprendėm visus įvairių augštesnių įstaigų studentus sukviesti į vieną ryšį, kad paskui abelnomis spēkomis geriau galėtume dirbti ant tautiškos dirvos, kad palaikyti tautiškumą, kad

tobulinti literatūra ir visas moksliskas šakas, kad parūpinti stipendijas ir abelnai, kad broliškai paduoti vienas kitam ranką, kaip darbe taip ir bėdoje, bei reikale ir t. t. Kviečiame visus žymesnius veikėjus, kad jie prigelbėtų mūsų sumanytą ir padėtų veikti toje dirvoje.“ — Tokis yra pakvietimas, kuris parašytas vardan trijų studentų: J. W. Savage, Alberto Želvio ir K. Lukošiaus, o susirašinėjimams paduota šitas adresas: **Albert Zelwis, 1034 Bank str. Waterbury, Conn.**

Kasgi neprijauštų šitokiam simpatiskam atsišaukimui? Ir be abejonės jisai sukurtų ne vieną mūsų studentą ar šiaip apšvietesniį jaunikaity, privers pagalvoti ir jungties prie tų prakilnių darbų. Tačiau čionai daug ko ir trūksta. Trūksta mūsų studentams pažinties su visuomene. Jie nieko į mūsų laikraščius nerašo, jie neužiima kultūros darbais: paskaitomis, steigimais kursų, keliaujančių knygynėlių, mokslo agitacija, etc., ir kaip gi paskui lukuriauti, kad visuomenė patikės nežinomiems jaunikaityms, duos pingus stipendijoms ir tt.? Žadasi mūsų jaunikaity tobulinti literatūrą, o nieko nerašo ir „netobulina“. Žada ginti mus jaunimą nuo ištautėjimo, o patįs pasirašo tokiomis ištautėjusiomis pavardėmis, kaip „Savage“ (kasgi girdėjo tokį lietuvi?) . Taip, atsišaukimui reikia prijausti, bet patartina mūsų jaunikaityms studentams pereiti nuo žodžių į darbus. Tepamato jums, — mūsų jaunimo žiedai, — visuomenė dirbant išsiujuosus ir išsivilkus iš skrandos, tada patį visuomenę jus pakvies už savo vadovus, ir darbas bus jums lengvas ir malonus! .

Svečiai iš Didžiosios ir Mažiosios Lietuvos. Amerikečius pradėjo tankiau lankyti svečiai iš Europos. Užperėitą savaitę atkako Chicago du svečiai iš Didžiosios Lietuvos: kuningai Tumas ir Olševskis, rinkdami aukas „Saulės“ mokykloms, agituodami už žemių išpirkimą ir kviesdami pasiturinčius lietuvius dėtis į naują lietuviškos pramonijos bendrovę „Viliją“. Jiems sekasi. Sakoma, kad Čieagoj jau surinkę apie \$3000 suvirš.

Rugpjūčio 1 d. atvyko per New Yorko uostą ir apsisotojo laikinai Brooklyne dar vienas svečias, — tai p. J. Vanagaitis leidėjas laikraščių „Birutė“ ir „All. Litauisch Rundschau“ ir budintojas Prūsų Lietuvos. Jo tikslas yra prikviešti amerikiečius, kad paremtų šita jo didelį darbą, užsiprenumeruodami „Birutę“ (kuri nuo spalio mėn. eis kas savaitę ir bus dar vienintėlis Prūsų Lietuvoje laikraštis, einas lietuviškoms litaromis ir tikrai lietuviškoje dvasioje). P. Vanagaitis žada prabūti Amerikoje kokiais 6 savaites ir per tą laiką apkelti visas stambesnes lietuvių kolonijas. Geistina, kad vienuočiai visur surengtų susirinkimus, kuriuose atvykęs p. Vanagaitis apsakys apie mūsų brolių Prūsų lietuvių gyvenimą ir jų besidarbavimą.

Prie dienraščio klausimo. „Kataliko“ N30, kun. Tumas rašo į šito-paties laikraščio sumanytą — dienraštį leisti. Kun. T. sumanytą pagiria, bet atkartoja, apie ką jau ir kitur panašiai buvo rašyta, kad jeigu jau dienraštį leisti, tai reikia pirmiaus surinkti dideles spēkas, bendradarbijus, rašytojus įžengiamųjų straipsnių ir žinių redaktorius. Tada galima tikėtis ir pasekmės.

Tas yra tikra teisybė, kurią kitų tautų laikraščių leidėjai senai

pažino. Užtai pas juos prie laikraščio yra po kelius ir keliolika redaktorių (New Yorko vokiečių dienraštis „Staats Zeitung“ turi 60 redaktorių!), ir po kelius šimtus sandarbininkų. Pertai jų dienraščiai, kad ir brangūs, bet indomūs ir mielai visuomenės palaikomi. Mūsų dienraščių sumanytojai privalytų šito neužmiršt.

M. Petrauskas tikrai per metus negrįš. Mūsų garbus dainininkas ir kompozitorius, p. M. Petrauskas, tikrai šiomet Amerikon negrįšias. Girdėjom iš šalies, būk Italijoje tūla opera Petrauską viliojanti pas save ant scenos. Bet tikrai nežinoma, kokia priežastis jį keta sulaikyti. Šioms dienoms mums rašo p. M.: „Sveikinu vėl iš Paryžiaus. Viskas gerai. Po dviejų savaičių važiuoju Milaną (Italijoje), ir ten apsiūsiu vieniems metams. Paryžių sutikau daug draugų-artistų iš Peterburgo.“

Archeologiskas radinys. Rusų laikraščiai praneša iš Kievo, jog atkasinėjant senovės buvusį miestą Novgorod-Sieverską, griuvėsiuose moterų vienuolyno rasta daugybė brangintinių istoriškų daiktų, iš lietuviškai-lenkiškiosios gadyinės. Tarp ko kito kryževiškas kardas iš laiko kryževiškų užpuolių ant Lietuvos. Buvusio vienuolyno bibliotekoje rasta daug senų raštų ir laikraščių, dar Petro Didžiojo laikų.

Kur lietuvių nėra! „Katalikas“ paima žinutę iš rusų „Birž. Vied.“, kur buvo pranešta, jogel ties tolimąja Australija ant Sandwich salučių esą nemažai užklydusių ir apsiūsiusių lietuvių ir latvių. Jie dirbą laukuose prie auginimo ryžių. Tik, deja! jų gyvenimo sąlygos esą daugiau negu apgailėtinos. Ir kur tas vargas mūsų vienuočių neištumia iš tėvynės! O tėvynėje žeme slenka svetimiams...

Laikraštinių susivažiavimas bus tikrai rugpjūčio 27, 28 ir 29 dienomis. Scrantone, Pa. Jame rodo dalyvaus ir visi svečiai, kurie atkeliavo iš Lietuvos ir Prūsų: kun. Tumas, Olševskis ir Vanagaitis. Vertėtų, kad ir visi mūsų inteligentai ir veikėjai, pasistengtų tuo laiku pasiliuosuoti nuo darbų, o atvykti tan iškilmingan šviesuolių susirinkimam. Tokios progos retai kada teateina.

Paskalai apie dienraščio redaktorių. „Kovon“ rašo kas ten iš Chicago, būk prie p. Tanavičiaus sumanytojo dienraščio, redaktorium būsiąs kun. Tumas.

Mirė lietuvis daktaras. „Saulė“ praneša, jog Lansforde, Pa. pasimiręs jaunas lietuvis daktaras, Vincas Anialiauckas, dar tik 1907 m. baigęs mokslą. Buvęs visai ištautėjęs ir labai palinkęs prie alkoholizmo. Gėrimas jam atvaręs ir giltinė.

IŠEIVIAMS.

Gerbiąmąją „Vienybės Lietuvninkų“ redakciją maloniai prašome išspaudinti šitą straipsnį. Iki pasimatymui.

Kun. J. Tumas.

Palikime šalyj klausimą, ar tikri reikalai, tikras skurdas, tikras angštumas ir nelaisvė varo lietuvius iš jų gražios Tėvynės. Žinokime tik, kad visas lietuvių metinis priauglis išplaukia į svetimus kraštus. Prasiđėjusi vos tik prieš 30 metų, iki šiai dienai išieivybė jau nusekino gerą penktą dalį visų lietuvių, o gerus tris

ketvirčius visos jų jaunuomenės. Keli šimtai tūkstančių jaunosios lietuvių kartos, tai tokia pajėga, kurios nesuvaržytus, būtų nedovanotinas apsilėidimas. Iševiai šiokio ar tokio būdu privalo Tėvynei atsisteisti už padarytas jai skriaudas — už palikimą jos be darbininkų, be uždarbiautojų, be šviesuomenės, be jaunų karštų užstojų.

Atsilyginimo gali būti daug būdų. Parodykime čia bent du: 1, neabejotiną sugrįžimą ir 2, nuolatinį šelpimą.

Kai Tėvynėje likusieji kalba apie iševius, tai sako: mūsiškiai svetur — darbuojasi; nekومت nesako — apsigyveno. Suprask: mūsiškiai Amerikoje ar kame kitur tik svečiai; ilgiau ar trumpiau pasidarbavę ir laimėję, ko troško — pinigų, visi ik vienam sugrįš atgal Tėvynėn. Tada mes jų pasiilgę, pasidžiaugsime, tada ir savo velkamą naštą palengvysime, jais pasivadudami.

Ir patįs iševiai, rodos, neki-taip mano. Bent aš neesu matęs ir girdėjęs nei vieno iševio, kurs stačiai būtų pamojęs ranka ir taręs: žinokitės su savo Tėvyne: man ten Tėvynė, kame daugiau pinigų! Visi sako: svetur pelnytis, namie gyventi ir mirti. Vadinasi, kiekvienas tvirtai yra pasiryžęs grįžti namo.

Neabejokime, kad tai, ką žada, ir išpildys. Ne kiekvienas tačiau sugrįžimas yra Tėvynei atlyginimas. Žiūrėkime, kuomet ir kaip grįžta kiti mūsų iševiai, kurių tačiau, kažin kodėl, neskaitytome ir nevadiname iševiais — mūsų vadinamieji inteligentai.

Daugumas mūsų brolių, kuriems pasisekė ingyti mokslo, priversti ir gera valia įieško sau duonos ne Tėvynėje, bet gilumoje Rusijos. Pasakiau — įieško sau duonos. Tai nevisai teisinga: kasdieninės duonos Lietuvoje yra sočiai. Mūsų šviesuolis paprastai įieško pyragų ir garbės laipsnių. (Žinoma, jei činauninkaujant galima tikros garbės ingyti). Pradėdami gyvenimą savnyčiais, jie bet gi patįs neapsikenčia, patįs kitų nepadorėjasi. Tad save ir kitus stengiasi nuraminti prizadais. Kas, girdi, Tėvynei iš mano mokslo, jei jis neduos man didelių turtų ir žymesnės vietos? Kas kita, kai turėsim tiek ar tiek tūkstančių ir raudoną pamušalą! Tada Tėvynės reikalus ne skatikais suglobsiu, o savo žodžiu galingai užstosiu. Tad palaukite, palaukite! nerūstaukite, turėkite kantrybės... Ir Tėvynė laukia: ką gi daugiau darys? O kandidatas į gerą Tėvynės sūnų vis krauna turtą ir lipa augštyti biurokratų kopečiomis. Krauna, lipa, lipa, krauna, kol jo neatstato, padarę šiokio ar tokio valstybės patareju. Ir kandidatas į Tėvynės sūnus galų gale grįžta namo — darbuotis jau savo brolių naudai. Tėvynėje nerimas ir sensacija. Toks ir toks grįžta! Koks jis geras, koks idėjiškas. Tėvynės neužmiršo... Gerai — esąs generolas... Kiek mums garbės: lietuvis — generolas!! Eikime, pasikloniokime... Eina, bėga, ir mato tą „jauną“, nes tik keitinantį pradėti gyvenimą Tėvynės darbininką sukumpusį, sukrypusį, žlibakį, apykūrtį, su hemoroidais ir — su perkaruolia kolyta pinigų kuriuos užgulusi laiko nemaža, dažnai svetimą šeimyną...

Ir norėtų dabar tasai ypatingas Tėvynės mylėtojas darbuoties jai iki amžiaus galo; bet kas naudos, kad to galo beliko mažas galelis? Patriotiškieji

jausmai atkiuto ir kuone sprogi-na krūtinės. Šoktų, bėgtų — tik kulnai nebeskilnoja; šauktų didžiū balsu — tik plaučių nebėra. Dvasia nudėvėta, nuomonės atsilikusios, kūno pajėgos sudulėjusios. Tautietis bepaveržė Tėvynėn savo relikviją. Piltų bent pingus tautos įstaigoms, bet jie pravartu pūlei ir hemoroidams gydyti

Ar šitoksai sugrįžimas gali skaityties bent kokiuo atsilyginimu Tėvynei. Ar visi žadiniai nebuvo lygiai tos pat verčios, kaip kelyje radiniai, anot priežodžio?

Plačiau aprašiau šios rūšies mūsų sugrįžėlius iš Rusijos, norėdamas pirštu parodyti mūsų tikriesiems iševiams: nujaun, Broliai, bene tokiais pat ir jus sugrįšite! Nujaun, ir jus beneparvešite tik savo relikvijąs ir mums benereiks tik sveikinti jus, kaip nudulėjusių garbingų pelenų urnas? Nujaun, bene šitai jums džiaugsimės?

„Šitai garbingas lietuvis! Jis visą savo sveikatą svetimiesiems paklojo; užtat, žiūrėk, kaip Tėvynė karštai jo mylma — jis mirtų namo sugrįžo. Eikime, pasikloniokime!“

Taip tatau Tėvynėn tunka savo iševių žadiniai, kaip vilkas pasakomis!

Ne! Taip toliau būti nebeprivalo. Ačiu už visas geras širdis, gerus norus! Lai jais vokiečiukai paragar išsigrindžia. Ypač ačiu už gausių-gausiausių prizadus, iš kurių tiek naudos, kiek durniui iš raudonos kepuraitės. Visus žadinius reiktų pasilaikyti vaikams ir tai labai mažiems. O augusiems brendusiems Tėvynės vaikams, kenčiantiems įvairių įvairiausių priešingumus, teklūtų bent koks, bent menkiausias, ale tikras, reališkas davinys. Grįžkite namo, kol dar lieka juos nors keliolika metų sveikatos diktam darbu. Šita dalis sveikatos atstos annos šimtus dolerių, kuriuos dar uždirtumėte, bet jau paskutiniaus savo viekime. Grįžkite dar gyvais žmonėmis, o ne vien pelenų urnomis dar — vien mašeliais pinigų. Tai bus bent koks, bent dalinis atlyginimas Tėvynei.

Bet kol tai įvyks, ypač, kai spėjama, jog tai gali netaip greit įvykti, kasmetai atginkime Tėvynei savo nebuvimą šelpimui tautos įstaigų, ypač mokslo ir mokymo.

Už mūsų iševių apsilėidimą tame dalyke mažiau tegalime jiems prikaltėti kaltę. Iševiai visus gerus Tėvynės sumanytus palaiko. Jeigu ką ir pasakysime toliau apie tuos dalykus, tai nebent gailistandami, kad ne visi tai savo pareigą jaučia ir supranta; kad vos tik menkoji dalelė teskaito savo pareigą atliekamus skatikus nevisus praleisti sau pamaloninti, bet dalį Tėvynei nusiūsti. Tame dalyke palyginimo iš Lietuvių gyvenimo duoti negalime, kaip viršiau tai esame padarę. Užtat pamėgin-kime mūsų iševių duosnumą sulyginti su kitų kraštų iševių duosnumu jų tautų reikalams.

Pasibaigus nepavykusiai Rusijos revoliucijai, kuriai mūsų iševiai buvo išpylę nemaža turto, ir Amerikos laikraštijoje kilo reakcija, kaip ir Rusijoje. Amerikos laikraščiai, pasityčioję iš revoliucijos (kitokių mažai), štai kelinti jau metai neliaujasi (ypač satyriškieji) tyčiojėsi iš visokių rinkliavų Tėvynės naudai. Ne tikusios karikatūros, netikė dirbtiniai juokavimai turėjo atgrėsti visus rinkėjus nuo Amerikos, turėjo sustabdyti visus „milžimus“

kirpimus, skutimus" ar kitaip išpravadžiuotus darbus. Tai nedovanotina klaida. Sakyčiau tikras nusidėjimas tautai. Ne pačias rinkliavas ir davimą privalejo stabdyti, apjuokti, bet chimeriškus tikslus, egzageracijas ar tyčia perdėtus reikalavimus. Juokčiau, jei kas sulig Tatarinovu teturėdamas genijaus, šauktų iš visos tautos tūkstančių dar neišbandytam kokiam aeroplanui. Lygiai kokiems pernelg brangiai apmokamiems išleidimams ar kam kitam panašiam. Bet niekas nesityčioja, jog „Zalioji Sala" — Irlandija turi nuolatinis kolektočius, kurie suklo mis kiti po kito eina ir eina kasmetai po savo išseivius ir traikia Tėvynėn — milijonus. Nepadidinta. Niekas nesityčioja, nes tais pinigais buvo per tiek ilgus metus vedama nuolatinė politiška agitacija už Irlandijos autonomiją, daromi rinkimai į parlamentą, šiandieną įsteigta ir užlaikoma 6000 mokyklų, kur mokoma senovinės užmirštos airių keltiškos kalbos, renkama milžiniškas kapitalas išpirkti iš lordų airių žemei. Na, kuone vienų išseiviu triūsų, rūpesniu ir duosnumu baigiama iškovot Tėvynės laisvė. Airiai nepaliauja mėtę kokių balsingus obalsus ir plačiai tam sykiui pradarę tautiečių kišenes. Kaip smarkus, staigus, bet neilgas lietus neinvugo žemės, taip ir vienakartus, nors gausus, sušelpimas nepastiprins Tėvynės. Nuolat čurlestanti srovė, nuolatinis organizuotas Tėvynės stiprinimas, — tai patveriantis veiksniai. Tie patys kolektočiai yra ir tarpininkai tarp Irlandijos ir jos išseiviu; padėjėjai aptarti ir bendrai išaiškinti visus naujai kilančius Tėvynės reikalus ir sumanymus. Kolektočiaus atvykimas ten reikiama minga ir nemažą proto darbą ir informacijų rinkimą.

Taip sutvarkyta Irlandijos išseivija, kad ir jos trys penktos dalys visų Tėvynės gyventojų, Tėvynėi skriaudos nepadarė. Anaipol, kad tos išseivybės nebūtų buvę, Irlandija senai jau būtų buvusi Anglijos praryta ir sugromuota.

Išseivybė — dalykas neišvengiamas. Juo bėdinesnis koks kraštas, juo didesnė išseivybė, nes juo didesnė išseivybė, juo tvirčiau gyventi likusiems juo lengviau viso plataus pasaulio pakreipti savo pusėn nuomonės, juo tvirčiau ir sparčiau namie dirbti savas tautinis darbas. Atmename nelaimingus, turkų pavergtus ir nukankintus graikus. Jiems taip aršu buvo pasidarę Tėvynėje gyventi, kal vos dešimtoji dalis begalėjo namie išverti. Kiti pakriko po pasaulį. Bet ar išnyko? O, ne! Kaip žydai šiandien, taip graikai per šimtą metų dirbo viešą Europos nuomonę, kol nepagimdė tokio Byrono, pastūmusio visą Europą Graikijos iš turkų nagų paliuosutu. Ir Graikija liko laisva, sau-karalija. O padarė tai — jos išseivija.

Graikų išseivija neapleido ir išliuosuoto savo krašto. Reikėjo dar atgaivinti nuslopintą tautos dvasią, sugrąžinti senovės dailę. Garsus visame pasaulyje graikų papročiai, net žaislai. Bet Graikija neturtė, uolų karalija. Ir štai vėl išseivija skuba jos šelp-tų. Vienam akropolui atstatyti bėria bene 11,000,000!

O kame italai, slovakai, rusinai, lenkai ir t. t. t. Ar jie sau tedirba?

Sulyginus pasiūlymą savo uždabiu su Tėvynė, kurį matėme viršiau, pasakytį reiktų, jog lietuviai išseiviai, nors taip juos užstoja nekviestieji užtarytojai,

labai nedaug teskiria užtarytojai, šelpiti ir bent nuo protiškojo skurdo broliams gelbėti, jog gerai daro tie, kurie paslenka atvirai paklabinti tautiečių širdis ir paraginti prie tokios aukos, kuri nėmaž jų biudžeto nesumažina, o dvasią garbingai lavina ir jungė su Tėvynė palaika.

Štai kokie galvojimai ir mudu su „Saulės" pirmininku atvedė į Amerikos išseivius. Atvedė baimingus, ar mus supras, ar neiškoneveiks, kaip nevidonus, o dabar drąsius ir linksmus, jog suprato ir broliškai klausomūs nupasakojimų ir apie tautinės lietuvių kultūros reikalus ir apie dalyvavimą tautos gyvenime išseiviu. Chicagos lietuviai taip mus priėmė, kad stinga mums žodžių išreikšti ir asmenišką ačiū ir siuntusios mus švietimo draugijos „Saulės" dėžiaugmą. Drįstame tad manyti, jog mūsų atvykimas ir kituose miestuose nebus abiem pusėm be naudos.

Kun. Juozas Tumas.
Chicago, 25, VII.

„BIRUTE".

Svarbjausiuoju iš seniškų veikalų su M. Petrausko muzika, statytų ant lietuvių scenos Europoj ir Amerikoj — yra Žemkalnio melodrama „Birutė". Šis veikalas svarbus ne tik muzikos bei melodijų grožiu, bet ir giliu istoriškai-tautišku turiniu. Tiesa, to veikalas vaidinimui reikalingos didelės spēkos — apie 80 ypatų, neskaitant muzikantų; bet užtai tas veikalas ir muzikališką įspūdį padaro net ir ant visai atkaklių žiūrovų.

Veikalas turinys — tai žinoma istoriška legenda apie Palangos mergelę Birutę ir Lietuvos kuningaiktį Keistutį. Čia toji legenda, Žemkalnio įvytyta į dramatiškas formas, pasirodo daug indomesnė, negu visiems žinomoj dainelėj „Ant marių krašto Palangos miestely". Čia išdalies matyt ir lietuvių santykiai su teutonų ricieriais (kryžiokais), ir tuomlaikinė kuningija (krivės), ir tikėjimiskos apeigos, ir anų laikų drąsoji liaudis, ir narsus Lietuvos kuningaiktis...

Pirmasis aktas prasideda nuo to, kad Palangos tėvuno dukterė Birutė dainuoja apie savo nelemtą likimą. Mat kryžiojų vadas fon Kniprode, kartą viešėdamas Palangoj, pamatė Birutę ir išmylėjo ją. Ir nors tais laikais kryžioikai mokėdavo atimti nuo lietuvių mergeles su prievarta, užmušdami visus, kas jiems priešinosi, naikindavo šalį ugne ir kardui, vienok tuomkart lietuviai su kryžiokais buvo padarę santai-ką, todėl fon Kniprode pasiryžo išgauti Birutę geroju ir žadėjo piršlius atsiųsti. Birutei gi ište-kėjimas už vokiečio rodėsi baisėniu už pačią mirtį. Bet kaip išsi-sukti iš galingų ir nuožmių vokie-čių piršlybos? Nesutiksi geruoju, tai tuoj kryžinotų raitelių tytvėikos užplūs Lietuvą, viską naikin-damos, degindamos, žūdydamos... Birutės tėvas ir broliai nuėjo pas augščiausį kuningą, Krivių-Krivaitį, pasikalbėti apie tąjį dalyką, o Birutė, likusi namieje, aimanuo-ja. Staiga pamato kryžiokus — piršlius atjojančius ir nubėga pasislėpti.

Atjojęs fon Kniprodės piršlys, galingas raitelis Zundšteinas su palydovais ir dovanomis, — labai nusistebi radęs tuscins namus. Bejieškant Birutės, ateina iškil-minga procesija: krivė (stab-meldžiū kuningas), krivių-krivai-tis (vyskupas), tėvūnas su Biru-

tės broliais, palangiečių būrys ir vaidelyčių (pašvestųjų dievams mergelių) choras, tarp kurių eina ir Birutė. Vaidelytės gieda: „Sesutėlės lelijėlės Štai linksma naujiena... Mus aplankė Laimės veidas; Atleido dievaitė Jauną, skaisčią vaidelytę Birutę mergaitę..." ir t. t. Mat Krivių-Krivaitis sugalvo-jo šiokiū būdu nuo piršlių atsi-kratyti: apskelbti ir parodyti, jog Birutė pažadėta išventinti į vaidelytes ir todėl tekėti už fon Kniprodę negali.

Vienok Zundšteinas (ak, tie piršliai!) mėgina Birutės tėvą ir brolius perkalbėti ir ją pačią do-vanomis privilioti. Tėvas, nega-lėdams prieš piršlį atsispirti, — liepia pašaukt Birutę: kaip ji nusprėsianti, taip jis sutiksias. Broliai (tenoris ir baritonas) šau-kia Birutę, dainuodami gražų du-etą: „Birute, sesyte, eik šian, nebijokis; neduosim mes tave nuskriausti..." Birutė atėjusi dainuoja: „Ko norit, broleliai, nuo manęs?"

Čia Zundšteinas (dram. teno-ris) uždainuoja:

„Lelija baltoji!
Matei tu grožybę
Jaunūcio Kniprode;
Galybė ir turtą
Pati ju regėjai...
Jis nor tave vesti,
Turtuose laikyti,
Ant rankų nešioti..."

Birutė atadainuoja jam, joguei garbės netrokštanti. Tad Zund-šteinas dainuoja apie turtus ir rodo gausias dovanas. Birutė, jam atsakydama, uždainuoja:

„Brangesnė už visus
Turtus man tėvynė;
Už viską gražesnė
Aušrėtės raselė;
Už viską mielesnis
Tėvelio namelis
Ir tas pušnyliu
Apaugęs kalnelis..."

Piršlys pradeda pykti. Jis dainuoja:

„Bet vis tat sunaikis
Teutonų galybė
Už tą atkaklumą!..."
(inpykęs) „...Visus sunaikinsiu
Ir tave pagriebėš
Malburgan nuvešiu!..."

Kryžiojų kerštai lietuviams žinomi, bet jie nesibijo. Birutei suvaitojus „ak aš nelaiminga", tuoj stoja šalia jos broliai, pasiryžę greičiaus savo gvybę, negu seserį atiduoti. Visi trys užgieda: „Lietuvos dievaičiai mus ginkit nuo priešų! Neduokit teutonams tyčiotis iš mūsų!"

Lietuviai ir po šiai dienai to-kie: pavojuje pirmiau šaukiasi į Dievą, o paskiau jau į žmones... Neužmiršta broliai su Birute nei žmonių pagalbos šaukties. Jie dainuoja:

„Jūs žmonės, kaimynai,
Palangos piliečiai,
Sušaukit vyriją
Ir ginklus galaskit!
Apginkit žiedelį..."

Palangiečiai sujuda, susikuop-ja drąsus, narsus, galingi... Krivių-Krivaitis da juos pakursto apskelbimu, jog Birutė esanti jau dievams pašvesta ir išduoti ją vokiečiams būtų šventvagystė. — Neduosim Birutės! Šalin teonus!! — sušunka palangie-čiai ir užtraukia galingą dainą, kada nulūdę kryžioikai nešinasi namon:

„Vienybėj, vienybėj
Viską pergalsim:
Lietuviai teutonų nebijo!...
... Męs luomų nežinom,
Visi lygūs esam
Kovojam ir einam išvieno.
Todėl drebėkit
Jūs, puikus valdonai,
Sutrenks jus lygybės pajė-
[ga!]"

Taip, galingi tada buvo lietu-čiai vienybėje! O šiandien?... Įspūdingiausia veikalo dalis, tai antrojo akto pradžia. Vaidely-tės, kuningų rūbais pasiređziusios, pas aukurą (stabmeldžiū al-torių) gieda dievaičiams pagar-binimą. Vaizdelis taip gražus, taip efektiškas, o hymno melodi-ja ir muzika taip maloni, kad net sunku plunksna aprašyti!

Hymną baigiant ateina Birutė, kurią vaidelytės kalbina pasi-skubinti iššvesti; bet ši sakosi neturinti prie to palinkimo ir nu-eina, nešdama broliams pietus. Tuom tarpu, atėjęs senis vaidyla su kanklėmis, užgieda dievai-čiams pagarbinaimą. Čia vėl di-delį efektą padaro vaidelyčių choras, kuris po kiekvienam se-nio (basas) pagiedotam posmūi — užtraukia: „Lado, žemele, lada, lada! Atgijo Lietuvos žeme-lė, lada, lada, lada, lada..."

Giesmei pasibaigus pargrįžta Birutė ir kalbina senį vaidylą pa-silikti čia ant pabaigtuvių, kurias palangiečiai šiandien kelsia. Tuomtarpu ateina niekieno ne-pažįstamas kuningaiktis Keis-tutis ir, pamatęs Birutę, klausia: kas ji esanti, karalaitė, deivė, ar angelas, nes iš pirmo pamatymo jis ją visa širdžia pamylėjęs. Bi-rutei Keistutis taip patiko, bet ji nuduoda nedrasumą (ak, tos mergelės! ik svieto pabaigai jos bus vienodos!) ir nori pabėg-ti. Keistutis ją sulaiko ir pasi-sako kas jis esąs. Birutė jau iš-tikrųjų nedrasumas ir baimė ima. Vaidyla pataria Keistučiui pa-leisti Birutę ir ši nueidama už-dainuoja tikrai operiška motiva, užbaigdama žodžiais: „Oi eisiu su tavim į pasaulio galą, su meile tau keliu nuklosiu..."

Pareina pjovėjai, bedainuoda-mi pabaigtuvių dainą. Keistutis įsimašo į pjovėjų būrį. Tuom-tarpu krivė, sužinojęs nuo vaidel-yčių, jog Keistučiui patiko Biru-tė, sumano ją kuogreičiausiai išvesti į vaidelytes. Mat tur-tingo tėvūno dukterė, patekusi į vaidelytes, padidintų ir šventiny-čios turtą. Ištekėjimas gi už Keistučio — dievų tarnams men-kai naudos teatėš. Ir kada pri-siartinęs Keistutis paklausia kri-vės: kur yra Birutė, kurią jis pamylėjęs, šis atsako, jog kunin-gaiktis Birutės negausias, nes ji jau esanti dievų tarnavimui pažadėta. Bet krivės visą planą pagadina senis vaidyla, dainuo-damas, jog Birutės pažadėjimas į vaidelytes buvo pramanytas tik fodel, kad atskratyti nuo kry-žiojų piršlybos ir kad Birutė da-ik šiolai neišventinta. Keistutis supyksta. O pas aukurą vaide-lytės stengiasi prievarta apvilkti Birutę šventais rūbais. Keistu-tis, tą pamatęs, pribėga prie Bi-rutės, šventuosius rūbus įmeta ugnin ir sako:

— Pasiimk mane už vyrą ir būk lietuvių tautos karalienė!
Birutė puola prieš jį ant kelių. Jis pasilenkia ją pakelti, o tuom-tarpu senis vaidyla laimina juo-du. Senovėje apsvėdimas grei-tas, — mat užsakų nereikėdavo.

Vaidinimas užsibaigia galinga choro daina: „Augštaičiai, žemaičiai, prūsai, kuršai, lyvai — tai viena lietuvių šeimyna..." Tokis tai „Birutės" abelnas tu-rinys. Vaidinime tasai turinis, smulkmenomis papuoštas, pasi-daro labai indomus vienok leng-vai suprantamas. Žinoma, vaidi-nimo grožis ir įspūdingumas daug priklauso nuo pačių lošėjų ir jų vedėjų, vienok, reik pasi-džiaugti, jog jau mūsų scena su-silaukė kaip prasilavinusių vedė-ju, taip ir lošėjų nemažą skait-lijų. Todėl ir tokie veikalai, kaip „Birutė", jei kur būna lošti, tai

atloši gerai.

Bukšnaitis.

P. S. „Birutė" rengiama šį ru-denį ošti Brooklyne ir jaunuome-nė jau mokinasi seredų vakarais McCaddin salėje ant Berry Str. tarpe (South 2 ir 3 gatvių (inėjimas iš kiemo), kur kviečiama vi-sas merginas ir vaikus atsilan-kyti ir prisidėti prie lošimo. Visi mieliai bus priimti.

„JAUTIS"...

— Kuningėli, aš ant užsakų at-nešiau. Ką gi padarysi žmogus. Atėjo laikas, tai jau ir turi vesti, — nedrasiai kalbėjo Kazys Jonaitis, kuris atnešė pas kuningą ant užsakų.

Kuningas gi, kuris sėdėjo ga-le stalo ir neturėdamas ką veikti, su pašėliu kažką braizė ant po-periaus. Išgirdęs kalbant jauni-kaitį, pakėlė galvą ir paklausė:

— Ant užsakų? O poterius ar moki...
— Taip, kuningėli, moku... Moku nuo pradžios iki galui... Mane mamytė, dar kaip buvau mažas išmokino, tai ir moku.

— Gerai. O jaunoji, tavo su-žiedotinė ar moka?

— Kuningėli, jos čia nėra; o aš neklusčiau ar ji moka ar ne...
— Taigi matai. Taip negali-ma!... Aš negaliu priimt ant už-sakų. Turi ir jaunoji čia būt, reikia žinot ar ji moka ar ne, nes kitaip negalima...

— Kuningėli, ji neturi laiko. Jai reikia dirbt, ji tarnaitė, jos dar neatleido nuo darbo...

— Sakau, kad negalima, tai ir negalima! Ji turi būt čia prie manęs ir pasakyt moka ar ne!... Ir tai pasakęs, kuningas, vėl pradėjo su pašėliu rašinėt ant poperiaus. Jaunikaitis gi stovė-jo ir nežinojo ką bedaryt, ką pra-dėt kalbėti.

Viskas ramu... Tik kartais pa-sigirsta smarkus per poperį pa-šelio traukimas... bei poperiaus plėšimas, bet ir tai greit prapuo-la tarpe keturių didelio kambario sienų.

Kazys stovėdamas kaišiojo iš vienos kišenės kiton rankas ir sučiuopęs, čereslą su pingais pamįslino sau:

— Kas-žin, kad jam nors rublė-nė pasukus, gal ir būtų ir gerai... Ir išsitraukęs iš mašnelės pa-dėjo ant stalo sidabrinį dolerį.

Kuningas, kaip tai netyčioms pakėlė akis ir pamatė stovintį gražų, baltą piningą. Paėmė pa-vartę, pavartė ir vėl pastumė po jaunikaiečiu atgal. Ir pasilen-kęs vėl, dar smarkiau pradėjo braizyt ir draskyt poperį...

— Neima, — pamįslino jauni-kaitis. — Kas gi tai galėtų būt?... Na, dėsiu da vieną...

Ir ištraukęs kitą piningą paėmė j ranką, paskambino ir vėl pastu-mė po kuningu.

Malonus piningo skambėsis pertraukė kuningėlio karščiaivi-maši. Ir jis nepakeldamas gal-vos ištiesė ranką ir įleido pinin-gus kišenėn.

Paskui atsikrankštė ir prabi-
lo:

— Hm, hm, tai ant užsakų, tamsta? — Taip...

— Tamstos sužiedotinės nėra, bet tamsta sakėt, kad ji moka po-terius... Taip, hm... O kaip jos vardas?

— Kanapjūtė, bet aš... aš... nežinau ar ji moka ar ne, aš ne-klausiau pas ją...

— O, taip, aš ją gerai pažįstu, ji yra mokyta mergaitė...

Kuningas paėmė plunksną ir pradėjo rašyt, klausinėdamas: kokio kaimo, kaip vardas, ar dar pirmą kart veda.

Ir viską surašęs tarė:

— Taip tamsta, Kazy, aš tavo sužieduotinę gerai pažįstu... Pui-ki bus tai moteriškė. Bet pasa-kyk, Kazy, iš kokios priežasties vedat? Šeimynos mažai?... Iš-mylėjęt?... — linksmai klausė-nėjo kuningas.

Kazys, žinoma, stovėdamas prie tokios ypotos neišdriso pasakyt. — Sakyk, tamsta Kazy, nesidrovėk, — ragino kuningas.

Kazys padrasintas kuningo, pradėjo:

— Taip kuningėli; aš, žinoma, vedu tik kad padaugint svieta...

— O, tas gerai vaikeli... Reikiama būtinai, kiekvienam žmogui būt vedusiam... Reikia da-gint... žmones. Matot, kad vi-sur tiek darbininkų reikia, ant karės lauko tiek žūna žmonių; taip gerai, Kazy...

Ir kuningėlis taip įsikalbėjo, kad Kaziu jau net ir nusibodo beklausyti. Daug mat jis jam pripasakojo, daug primokino, kaip reikia daugint pasaulis...

Kazys gi neturėdamas laiko, turėjo jau eit namo ir pagaliaus tarė:

— Gerai, kuningėli... Bet ačiu už mandagumą, aš turiu jau eit namo...

— O kas vaikeli, paspėsi... Pasikalbėsiva... Nes man labai malonu, kada pas mane žmogus atsilanko... Aš myliu pasikal-bėt... Pabūk dar, nesidrovėk...

Kuningas juk tas pats žmogus... Žinai, berneli, aš myliu vargšus žmones... Aš ir iš tų pačių...

Bet Kazys pasiėmė kepturę ir atsiveikinęs kuningėlį ėjo per duris.

Kuningas gi išlydėjo Kazį net per duris ir vis kalbėjo:

— Man malonu su bėdiniais žmonėmis... Aš myliu juos... Taip Kazeli, linkiu laimingai su-laukt vestuvių... Laimingai... Laimingai...

Ir jau gerokai Kazys nuėjęs dar vis matė, kaip kuningas sto-vėdamas tarpduryje mojuodamas su ranka sakė:

— Laimingai, Kazuti, laimin-gai...

* * *

Praslinko trejetas savaiečių. Jau Kazio šliubas.

Sušnekėjo Kazys su kuningu apie šliubą. Sutarė mokėt šešis dolerius.

— Jeigu mokėtumėt dvyliką doleriu, tai būtų visos žvakės su-degtos, — sakė kuningas. — O už šešius, tai bus tik dvi nedidelės žvakutės.

— Man bus gerai ir su dviem, — tarė Kazys.

Kunigui tas vienok nepatiko. Bet ką žmogus padarysi? Nepri-versi, kad daugiau mokėtų... Taigi už tai kuningas nemažai su-pyko ant Kazio.

Laiku šliubo, kada reikėjo pa-duoti rankas surišti, Kazys per klaidą, vieton dešinėsės padavė kairiąją, ir kuningas, kad atker-šyt, nuramint savo piktumą, su-šuko:

— Jauty, kurią ranką duodi!..

Netik Kaziu, bet ir visiems šalia stovintiems, pasidarė ne-smagu. Bet ką padarysi!... Juk kuningas tai sakė...

Niekad Kaziu per visą gyve-nimą neužėjo ant mįslės apie tuos du doleriu, užmokėtų be rei-kalo, laike padavimo ant užsakų ir apie anuos išmokėtus laike šliubo. Bet tas „jautis", kunin-go ištartas žodis, kada tik pradė-davo kalbėt bei mįslyt apie savo vestuves, visados mušdavo gal-von, kaip sunkiausias smūgis.

Vyturiuks.

Iš Amerikos.

Naujas rusų sentikių laikraštis. Pittsburg, Pa. vietinis rusų „bogomazas“ N. Lomakin užveda dar vieną Amerikos rusams laikraštį — „Gazeta Trud“. Lomakin ikišiolie pardavinėdavo bemoksliams rusams sentikiams kryžnikus, psaltyrus, evangelijas, etc. Laikraštis busias „neprigulmingas, draugijinis ir komercijinis“.

„Sąžinės fondas“. Retai girdisi visuomenei šitas amerikonių tautos fondas, nes jį labai retai kas padeda kokią auką. Tačiau pasirodo, kad jisai dabar turi \$425,136. Į šitą fondą grąžina pinigų visi tie vagiliai, kurie buvo kada nors apsukę valdžią arba apvogę žmogų; pradėjus sąžinei graužti, tie vagiliai kartais po daugelio metų grąžina šitan fondan pavogtus pinigus, tankiai nepasirašydami nei vardo. Jie menasi tada nusiplovę nuodėmę. Matytis, kad didieji vagis nieko negrąžina, kaip va tokie, kurie valdžią buvo apvogę ant milijonų. Jei būtų grąžinę, tai „sąžinės fonde“ būtų daug milijonų! Tik neseniai vienas kuningas prisituntė \$14,000. Pavardės savo vienok neapreikšė.

Tabako priešų draugija. New Yorko valstija užtvirtino čarterį draugijos, kuri kovosianti su rūkymo tabako. Šitos liigos sąnariai vesią agitaciją visuomenėje, žodžiu ir raštu, išrodindami, jogei tabako rūkymas yra žmonių kenksminga. O gal pasiseksią išleisti valstijose ir tokį įstatymą, kuris pridraustų ant gatvės ir viešai publikoje rūkyt.

Dar apie Amerikos pasportus. Washington, D. C. vyriausio pilietystės bjūro viršininkas, R. Flournoy, valdiškai pranešė žydų spaudai ir organizacijoms, jogei Amerikos valdžia nieko negali paveikti su Rusija, kuri grįžusius žydus areštuoja ir baudžia už perėjimą Amerikos pilietystėn. Nors Amerika ir išduoda pasportus, vienok sykį toks naturalizuotas amerikonas inkelia koją į Rusijos žemę, jau jis papuola po Rusijos įstatymų globa.

Miegojo 3 mėnesius. Vandalia, Ill. Pramiegojusis išstus 3 mėnesius arba 106 dienas, Hazel Schmidčiūtė, pradėjo po biskį atsijuokėti. Ji dabar jau tankiai prabunda ir ilgiau pabūna neatkritusi miegan. Doktorai mano, kad veikia šis transas pėreis; bet kas tai buvo per priežastis tokio ilgo mergaitės miego, jie neišgalvoja.

„Savieji nebeikit pas Savą“, nes jo nebėra. Wilkes Barre, Pa. „Even News“ liepos 31 d. pranešė, jog dingo iš savo namų gerai žinomas lietuvis, W. G. Sava; podraug dingo ir \$1,500 pinigų, priklausančių laivų kompanijoms (mat jis pardavinėjo laivakortes). Savo moteris skundžiantis, jog vyras palikęs ją be cento ir dar pabėgęs su kita moterim. Sava turėjo ir sataliūną, bet ant jo jau buvęs prakišęs laisnį.

Sinclairį areštavo. Arden, Del. Garsusis „The Jungle“ (Raistas) knigos autorius Upton Sinclair ir keletas kitų singletaxerių kolonijos gyventojų pakliuvo kalėjimui ir atsėdėjo visas desėtkas draugų po 18 valandų, už žaidimą sviediniu ir tennis nedėdienį, kas pagal „mėlynųjų tiesų“ (blue laws) šitoje valstijoje yra draudžiama. Sinclairį ir jo draugus areštavo per įskundimą

George Brown, filosofiškojo anarcho. Jis mat atkeršijęs jiems užtai, kad tie atėmė jam savo kolonijoje balsą ir net areštavę bei pasodinę ant 15 dienų kalėjimui už ardytą jų mitingo. Dabar Sinclairis žada apie tai parašyt apsaką, paremtą ant „blue laws“ ir persekioji šitos valstijos žmones ir teisėjus už kiekvieną jų žingsnį nedėdieniais, kad inkiršinti žmones ir kad jie panaikintų tuos nedėdienio kvailus įstatymus.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ.

CHICAGO, ILL.

„Vien. Liet.“ skaitytojai jau žino iš pirmesnių numerių apie atsilankymą mūsų mieste svečių iš Lietuvos — kun. J. Tumo ir kun. A. Alšauko. Iki šiam laikui jie jau suspėjo netik gerokai padirbėti ir apsipazinti, bet ir paviešėti. Ko jie čia atvyko? Visaip buvo spėjama, nes iškriti jie mums kaip iš dangaus ir niekieno apie jų misijas tikrai nežinoma, pakol jie patįs atvažiavę nepasisakė. Pasirodo, jog tikslas jų tolimos kelionės yra ne vienas, bet net trys. Svarbiausiu jų siekiu yra susažindinti amerikiečius su didele ir kaip iki šiolie gana veiklia kauniške švietimo draugija „Saulė“, kurios tvėrėju ir prezidentu yra pats kun. K. Alšaukas. Menama yra pastatyt Kaune didelis „Saulės Namus“, kuriame bus intaisyta didelė mokykla su įvairiais kaip pramonijos, taip ir technikos mokslo skyriais, nekalbant jau apie vakarines ir pradines mokyklas, kurių užlaikymui jau dabar „Saulė“ išduodanti išpūdingą sumą — 32 tūkstančių rublių per metus. Apart šito šiemis svečiams matomai arti širdies guli reikalai „Vilijos“, naujai susitvėrusios draugijos išdirbimui ūkiškųjų žemdirbystės mašinų ir draugijos išpirkimui ir parceliavimui Lietuvos dvarų. Na, bet apie tuos dalykus nėra ko pasakot siaurose korespondencijos rybose. Tikimės, jog apie tai „Vien. Liet.“ skaitytojai sužinos nuo pačių keliautojų, nes jų žadama atsilankyti daugumoje didesnių lietuviškų kolonijų.

Chicagočiai turėjo progą arčiaus su jais susipažinti laike jų prakalbų ir ypatingai gal laike bankieto, kurį jų gerbimui ir priėmimui buvo greituoju sutaisęs Lietuvių Ratelj (Lithuanian Club), 27 d. liepos, vakare, viename iš vidurmesčio viešbučių. Teko ir mums jame dalyvaut. Svečių iš viso buvo apie šeši desėtkai ir vakaras praleista netik smaguose draugiškuose pasikalbėjimuose, bet ir daug ką naudingo ir žingeidaus išgirsta iš lūpų gerb. svečių, kurie abu pasirodė esą kalbėtojai. Po inžanginei p. Bračulio kalbai, kurioje kun. Tumas buvo perstatytas, kaip vienas iš tų, kurie pirmi ėmė iškapstyti amžiais apaugusią lietuviystę Vilniuje, kun. Tumas užėmė vietą. Kun. Tumas yra tos rūšies kalbėtojas, kurio prakalbos „neleikia ant sparnų“ ir neveda klausytojų „nors į dugną prapulties“... Jo prakalba buvo formoj nuosirdaus, pusiau draugiško pasikalbėjimo. Kaip išsitarimuose taip ir visame užsilaiyme jis yra elegantišku, smagum kalbėtoju. Bet kas svarbiausia, tai tas, kad kaip vienas, taip ir kitas iš jų yra nuosėklus, brandus ir per tai interesingas kalbėtojas. Sunku čia pasidalyti su skaitytojais pilnu turiniu Tumo ir Alšauko prakalbų. Kun. Tumas mokėjo be galo vaizdingai perstatyti Lietuvos buvusį

ir dabartinį padėjimą iš politiškojo ir kultūrinio atžvilgio, pradedant nuo revoliucijos laikų. Atsiminus, jog santykiai lietuvių su lenkais, o iš dalies ir su maskolais, jau yra labai gerai pažįstami, nes negalime abejoti, kad tuos gyvus santykius mokėtų kas geriaus ar tikrius apieš. Kun. Alšaukas apsirybavo istorija ir dabartiniu veiklumu „Saulės“, pasinaudodamas skaitlingais ir užimančiais pavyzdžiais iš savo kelionių, kurias jam teko atlikti Vokietijoje, Anglijoje ir Čechijoje. Labiausiai susipažinimu su sistema platesnių liaudies švietimo įstaigų. Pažymėtinas yra taktas kaip vieno, taip ir kito: tikėjimas visai buvo paliktas šalin, „ne sa apie jį privalo rūpintis kuningai bažnyčioj“, kaip išsitarė kun. Alšaukas. „Nemašysim mes tikėjimo su kitais reikalais mums visiems lietuviams be skirtumo pažvalgų bendriems, kaip pavyzdin mokslo, dalies pramonijos ir tautiško susipratimosrity“. Abelnai, daug ko naujo, mums amerikiečiams iki šiolie nežinomo, daug svarbaus galima dasižinoti iš dabartinio Lietuvos padėjimo. Galima drąsiai pasakyti, jog mes amerikiečiai pirmu syk turime progą užgirsti ypata, ypatingai kun. Tumą, kurios yra užtektinai didelės ir užtektinai patyrusios, kad priderančiai netik pajudinti, bet ir apšviesti didelį, painų ir komplikuotą mūsų nacionalinį klausimą. Iki šiolie mums amerikiečiams teko girdėti tik užsuktas „katarinkas“, begrajanančias vis aplink ir vis tą patį. Laike revoliucijos, kada turėjome laimę pas save svečiuoti, paskui pagarsėjusius „atstovus“, mums teko girdėti nuo jų deklamacijas, lekcijas — kitą kartą gana gražias pavyzdin p. Grigaičio lekcijas, — vienok visgi tēmytina, jog platus klausimas tautinio judėjimo jiems neapgalimas Čia atpenė — pradėjus, pavyzdin, su tokiu kun. Tumu kalbėti jaūti, kad turi reikalą su žinovu — profesorium, kuris savo šaką gerai pažįsta ir gerai ją išguldyti moka.

Jau jeigu ne dėlko kito, tai bent dėl šito toki svečiai mums yra pageidaujami! — Vakarais buvo pamargintas muzikališku programu ir kaip paprastai p. Pocius Kasputis, Dudas ir ponia Janušaukienė su panelėmis Balsaičiute ir Klimaičiute „nušienavo“ gausius publikos liaurus už savo artistiškus gabumus. —

Vakarą užbaigė prakalba p. Balutis. Kaip ir galima buvo tikėtis išanksto, jisai savo užduotį atliko netik atsakančiai, bet tiesiog, taip pasakius, briliantiškai. Kaip kalbėtojas, p. Balutis jau gerai yra žinomas mūsų plačiai visuomenei Amerokoje, todėl ne charakterizuosim čia jo kalbos, tiktai paduosim kai-kurias svarbesnes ištraukas.

Kalbėjo jisai ant tēmos „Vienybė Lietuvių“ ir nacionalinė idėja, kaip faktorijai mūsų buvimo ar žuvimo. Šita tēma buvo vietoj, nes ištikrųjų susirinkimas buvo labai margas — ir buvo žmonės visokių pažvalgų.

Toks Balučio patēmijimas — kaip: „Ar nebus tik šis vakaras pradžia naujos eros lietuviškuose santykiuose, nes šien dienės mes pirmą syk matome prie vieno stalo ir „ilgaskvernius“ ir „baltai-mėlsvuosius“, ir „raudonakalius“, kurie nors kasdieniniame gyvenime tarp savęs pjaunasi — visgi bendras reikalas — Lietuvos gerovė, visus puikiai sutraukė po viena vėliava“.

Tą patį klausimą prieš Balutį gerai apibrėžė ir kun. Tumas, da-

vęs nemažai pavyzdžių iš gyvenimo rusinų, su kuriais jisai, matyt, yra labai apsipazinęs, ir kurių padėjimas yra labai panašus į mūsų.

Vienas iš svarbiausių mums pavyzdžių yra rusinų laikraštis „Dilo“, kuris yra tikru veidrodžiu jų kultūrinio ir tautiškojo gyvenimo. Įžengiamuosius straipsnius į tą laikraštį rašo žinomas anarchistas-filosofas Lozinskij, — socialinius klausimus, radikalai ir klerikalai. Tokiu būdu rusinai, matyt, geriau supranta realinį gyvenimą, — ir smarkiai žengia prie tautiško atgijimo ir abelno progreso.

Vakarais abelnai padarė gerą įspūdį — ir ne vienas aiškiai pamatė, kad mes iki tam laikui, taip pasakius, skrajajome po padanges, jieskodami patįs ne žinodami ko. Nėra abejonės, kad šis ir panašus jam vakarai arčiau mus supažindins su reikalais mūsų gyvenimo ir pripratis mus žiūrėti į jį reališkai.

Du tautiečiai.

SPRINGFIELD, ILL.

Liepos 30 d. L. S. S. 29 kp buvo piknikas, be svaiginančių gerimų, su dainomis ir prakalbomis. Kalbėjo J. Kačergius apie šį netikusį pasaulio surėdymą. Šis žemės skritulis mums išrodo tik vien karčių ašarų ir vargų aplietas. O pertai, kad mes neturim geros valdžios ir vienybės tarp savęs. Gyvenimas mūsų yra ir būtų gražus ir saldus, tik tada kai mes neturėsime skriaudikų, turtuolių, valdonų, kai mes visi suprasime, kas mums sėdi ant sprando ir slėgia, užkrovę sunkią našta, tai sunkiais darbais išspaudžia paskutinius gyvasties syvus. Tik mes, draugai ir draugės, lavinkimės, kiek kas galim, skaitykim kniungis ir laikraščius, glauskimės visi į vienybę, tai tada prašys mūsų akis, tik per vienybę ir skaitymą pamatysime savo kailio lupikus, ir sugrįšim netikusį šį surėdymą, o tik balsuodami už darbininkų socialistų kandidatus.

Merginos dainavo (pamiršau dainos vardą). Šokis ir vėl dainos; vyrai ir moteris dainavo „Ant kalno karšlai sūbavo“.

Antras kalbėjo drg. V. Brukevičius, apie turtuolių ir vargšų kūdikius. Tik užgimusius kūdikėlius vargingamoteris ir milijonierką paguldymėt šalimos, žiūrint būtų lygus vienas ir kitas kūdikėlis. O pažiūrėkim kūdikėlių auklėjimas ar yra lygus. Suvis nelygus; vargšės vos skarmalėliais kūdikėlio kūnelis pridengtas ir vargiai maitinamas, o turtuolių kūdikiai šimtais tūkstančių brangybėms aprkauti; netik kūdikius taip rėdo, bet ir katyčius, šunyčius apkrauna auksu ir deimantais. O iš kur tuos turtus ima turtuoliai? ar mįslinate, kad iš dangaus, per triubą Dievas į paleiū beria. Supraskim mes varguoliai, tai mūsų visų uždirbti, kaip vyro, taip ir moters. O tik turtuoliai pasisavino ir nuskriaudė mus visus, da ir skriaus, iki mes visi nesuprasim savo skriaudikų—engėjų. Tik mes išbalsuosim šį netikusį surėdymą lauk, o gerą valdžią pastatysim, mes tada turėsime geresnį gyvenimą, daugiaus liuosensnio laiko skaityti kningeles ir laikraščius. Skaitykim ir dabar.

Šis patsai kalbėtojas antru kartu kalbėjo apie anglių kasėjų vargingą padėjimą, kaip užėjus bedarbei ar streikui, be pastogės ir duonos kšnio turim bada kęst, o unijos visi vadovai vagis ir išnaudoja darbininkus, sykiu su kompanija. Sakykit, ką aš galiu daug žinoti; čia ve kningelėjų yra, skai-

tykit ir jūs žinosite

Publikos apie keletas šimtų prakalbos klausėsi ir linksminosi, ką ant salės niekados tiek nebuvo. Čia naudingų žodžių išgirdo ir tyru oru pakvėpavo.

A. Čekanauskas.

WATERBURY, CONN.

Kai-kurių miestų lietuviai jau pradėjo rengti gražius ir padorius balius, su dainomis, žaidimais, puikiais lietuviškais šokiais ir kitokiais dailiais pasilinksminimais. Bet tuo pavyzdžiu neseka mūsų broliai waterburiečiai (žinoma, nevisi). Štai liepos 29 d. atsibuvo labai negeistinas balius. Buvo taip. Lietuvių Neprigulmingas Klubas surengė balių savo svetainėje, kurią turi jau kelinti metai pasistatę, ant 48 Green str. Dar prieš tai padarė apgarsinimą ant ištemptos drobulės, kurią vaikas nešiojo ant gatvės, su parašu: „Klubo Balius! Dideliems 10 c., vaikams 5c., o merginoms ir moterims už dyką“. Ant tokių balių atsilanko mažytės mergaitės ir maži vaikai, nuo kokios trylikos metų ir drumsčiai salėje su visokiais ariais ir italijonais. Negana to, kad iki vėlybai nakčiai būna šokiuose, bet išėję iš svetainės jaunos mergės su vaikinais, nesidrovėsiu pasakyti, eina ir į netolimą miškėlį, ir iš ten galima matyti nakties laiku palydžiant. Jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesupratimų, prasidėjo lietuviai su airišiškais pėstis taip, kad vienam italijonukui jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiškai jieskoti priekabių prie lietuvių vaikinių, — žinoma, daugia

KAZYS PUIDA

Zemes Giesme

APYSAKA.

PIRMOJI DALIS.

Tiktai nuo Jurgio ligos Mačiūnas kaž-kodėl atsimainė. Judėjimais pasidarė nervingi, skubūs, žvelgėsi karščiu liepsnojo ir veido bruožai buvo įtempti, tarytum visa nervų sistema budėjo didžios svaros atsitikimo prieangyje.

— Tu, Jurai, — atmint! — tu juk neturi teisės mirti! — šukterėjo jo kambarin įėjęs Mačiūnas ir išmeigtomis akimis lignonin žiūrėdamas. Ir tame žiauriam akių apvade tiek gilus, neišmatuotino jausmo buvo, tiek daug skaisčių rytojaus vilties spindulių, jog rodės, kad to šiurkštumo priedanga, vidaus ugnies kepinama, sprogs ir tyriausio jausmo kaskados pasipils.

— Kodėl? — tyliu, bet nustebusiu balsu užklausė Jurgis.

— Kodėl! — atkartojė Mačiūnas. — Nes tavo sėklos grūdai dar paviršium keroja, dar šaknų žemės širdin nusileido...

— To niekuomet nesulauksiu! — liūdnei tarė Ogintas.

— Nesulauksi!... Kame-gi tavo jėga, kame to-gi pavyzdžio neįveiktiną epidemiją!... Žinau... — ir čia jo akis pravėrė debesų skliautą ir išstūmė iš gelmių giedrą, šypsantysį spindulėlį — žinai, visi apylinkės gyventojai siunčia tau per mane kuoširdingiausias linkėjimus ir prašos sąjungon...

— Apylinkės gyventojai... — paraudonijusiu veidu ir užsidegusiomis akimis užklausė Ogintas. — Jie sąjungon prašos, jie nori drauge su mumis dirbti... O... o... Batutis? — nedrąsiai, lyg savo džiaugsmą sudrumsti bijodamasis, bet įdomiai užklausė Ogintas.

— Čia viską Batutis ir surengė...

— Batutis!.. Batutis!..

— Taip — tad nedrįsk mirti, nes žemę apvilsi, nuskausi, o ji suvedžiojimų ir apvykimų nėvienam dar nedovanos ir nedovanos... Ne tame bus tavo nuodėmė, kad darbo neužbaigėi, bet tame, kad turėjai jėgos jį pradėti ir neprivedei bent ligi pusiaukelės... Saugokis žemės keršto! — Užbaigė ir išėjo, lyg būtų atėjęs slaptosios teisėjų nusprendimo atskaityti.

QUI NE RISQUE...

Ir vėl pavasaris glamonėjo pernykščios grožės troškimą atgimti, pasipuošti duosninguoju gamtos ištekliumi. Sraunos upės tarytum stengėsi nuplauti žiemos baltaį rūbą purvais virtusį ir prirengti žemę prakilnion grožės su ja jungtinių valandon...

Ogintas, šiltai apsitaisęs, sėdėjo ant gonkų senojo namo ir liūdnomis akimis vaikštinėjo po apylinkę, lyg būtų stengęsis ją atsiminti, atgaivinti savyje ligos metu užmirštus reginius.

Mintys išsidriekė voratinklio plonyčiais siūleliais, suskilo į miliardus smulkučių skeveldrų, išsiblaškę po visą pasaulį ir štai grįžta yt tie apviltieji, suvedžiotieji duonos jįškojimai. Grįžta beribės nuoskaudos, nežmogiško suvedžiojimo rūbu pasipuošusios. Grįžta į savo prabūtybės pamatą ir lyg tame nuvargusiame, nudžiūvusiam kamiene-gimdytojuje paguodos jįškos...

Ištisos, begalinės jų eilės grįžta — tikri jausmo minčių legionai ruleistais, atšipusiais, pusiau surūdijusiais ginklais... Vėliavos kovos smūgių sudraskytos, skaudulio lietaus nuplautos, troškimų rankena remjamos lenkias į gimdytojo kojas ir skundžias visais ir viskuo:

... Kam mus gimdei, kam pagimdęs liesan, išbadėjusian kūnan gyvų troškimų sielą įleidai!...

... Kam gyventi, jausti, užjausti ir sopėti mums įsakei!...

... Ir kam šiandien nubauzdamas, bet tylios ramybės jausmu ir sielos skaidromis viltimis, mus sutinki!...

... Kruviną mūsų būtybės taką atlikome, nuvargusios, nuskurusios, bet slepiamais padugnėse gaiviais neišitikėjimo

liepsnos likučiais tavim grįžtame, kad mus nubaustumei, subartumei!...

... Kam skaudulingos tylos ramybe mus sutinki ir silpnon savo krūtinėn glaudai!...

Kur rūstybės ir keiksmo už apvykimą perkūnai!... Kur neapykantos žaibai!...

... Ubi tu, Cajus — ibi ego, Caju!...

Ir vėl mintys susiriečia, susitraukia, lyg slietas sausumos bijodamas. Bet nenuityla veikusios, nenurimsta — joms ankšta jų yščiuje — erdvės, neišmatuotinos, nesuprastinos, dar-gi nenuvoktinos erdvės-platumos joms reikia!

Ir glostė jau anapus Nemuno siūbuojančių rūgį juostą, kuri, tarytum tos upės krantams papuošti, tenais gimė — mirs, gims ir vėl mirs. Iš gimimo sopulių ir mirties skaudulių ta juosta pynė nevystantį gimtosios upės meilės vainiką ir dėjo ant žilų jos plaukų, klaupė prieš ją ir meldė amžinai tuo loviu plaukti ir savo dalį kas pavasaris atsiimti...

Atsirėmė statomojo namo sienon ir nustebo — nustebo, kad stato tokios trapios medžiagos sienas, į kurias žiemos metu reikės glausties...

Juk iš pačios mažumės stačiau kitą, pakilesnės medžiagos rūmą: mano būtybės ir mano troškimų rūmą... Ir šiandien esmi tasai nenuilstas mūrininkas, kurs, nuo gimimo dienos ligi karsto lentų, savo rūmų užbaigti nestengia... Visą savo gyvenimą rinkau medžiagą tiems rūmams ir kas metai reikėjo šis bei tas taisyti — gerse medžiaga naudoties... Paskutinę plytelę uždėsiu, kuomet mirtis savo prieglobstin mane pasišauks... Tuomet žmogaus būtybės ir troškimų rūmą nekviestas talkon mūrininkas užbaigsi!...

Jurguti, — prabilo rūpestingas Viktutės balsas, — sušalsi, cik kambarin.

Iš viršaus, Vikčiuk, nešalta... Krūtinėje kriūša eina...

Žydriose mergaitės akyse užgėso šviesa, lyg kas būtų lempa įsukęs.

O, ten reikia kitos šilumos... Duočiau visą savąją, jeigu tiktu...

Tavoji tinka, sesute, bet vis-gi ne taip gaivingai... Čia kitų akių liepsna tegali mano ugnvietę sužadinti...

Patylėjo valandėlė.

Nesirūpink, Viktute, man nešalta. Jei bus šalta, pats nueisiu kambarin.

Ir rodos, kad kas būtų paėmęs ilgą vinį ir ją Jurgio krūtinėn įkalęs ir įkaltaį jį galą užrietęs, kad sunkiau ištraukti būtų.

Aldonos atminimais skaudžiais atbalisiais suskambėjo krūtinės gelmėse, sujudino valandėlei nutilusių kanklių stygas ir gaudė rytojaus neatspėtinų atsitikimų gaidomis, skatino stebūklingos laimės varšomis.

Jadvygos atminimai neišdilo širdyje, tiktai jie gulėjo suvyltų ir apgautų valandų sandėlyje ir, yt liūtas, tykojo patogios valandos, kurią griausmingu riksmu atsiliepti galėtų. Tuo riksmu jie norėjo priminti nemirštinąją ir neįveiktinąją savo galybę.

Šiandien Aldonos nepatyre, jaunučiai ir ta jaunybė galingi, jausmai jįškojo kelio jo širdin.

Ar atverti ji jiems, ar likti kurčiu ir nebyliu dar-gi ant to, ką jo paties širdis patylomis šnabžda?

— Bet reikia kas-nors iš to pasaulio numylėti, reikia kas-nors gyvo šale visko kito krūtinėje nešioti, nes kriūša gali ledo jūres tenai sutverti! — galvojo Ogintas.

Gyvo jausmo galybė, jo būtybės ir žinia apie tai, kad kas gyvu, tyru, jaunu jausmu tave apdovanoja, liepia tuo pačiu atsilyginti. Jeigu tasai atsilyginimas neseka iš užpakalio, jeigu jis griežtai nepriešingas anam, tuomet jis stengias pakilti ligi ano ir su juo vienon gaidon susilieti!...

Pagundus gyvas, šiltutis moteriškės jausmas, sunku prieš jį atsispirti, bet baisu ir baugu jam pasiduoti. Niekas vandenyno slėpinių neištyrė — niekas ir moteriškės jausmo kelių ir tikslų nesuprato ir nežino.

Leisties į nežinomos jūros vandenį, tas pats, ką moteriškės jausmu pasitikėti. Jūrėse gali audra pražūdyti, o čia ne tik audra, bet tyla dar dažniau milžiniškus ažuolus laužo, šaknis pagrauzia...

(Toliaus bus.)

VISUOTINIOJI
Historija

(SATYROJE)

Teffi, Dymov'o ir Avierčenko's prisiskaitęs parašė

T(oks)... Š(ioks)... K(itoks)..

(Tąsa.)

joms toli iki assyrų karaliaus barzdai!

Pas assyrus ne tik karaliai, bet ir liūtai turėjo sūgerbeniuotus karčius ir uodegas, lygiai kaip jų ponai-karaliai.

Pastaruoju assyrų valdonu buvo Ašur-Adonai-Aban-Nipal, kalbant sutrumpintai. Kuomet jo sostą apgulė mydai, tai jis, norėdamas juos sugriautinti ir išgązdinti, liepė sukrauti kieme augstą laužą. Ant laužo sunėšė savo turtus ir ginklus, suvarė ant laužo visas savo moteris, užsilipo pats ir susidėgino. Tikrų žinių nepasilikio, ar jis prieš mirsiant buvo kur apsaugojęs savo gyvastį, ar ne. Spėjama, kad ne, nesa tame laike dar nebuvo nei Susivienijimo Lietuvių Amerikoje su keturiais skyriais apsaugos, nei buvo kilęs sumanymas organizuoti Apsaugos skyrius prie Socialistų Sąjungos. Gaila, kad tos organizacijos nebuvo susiorganizavusios tam valdonui gyvam esant.

Po tam atsitikimui, aiškus dalykas, priešai labai susirūpino, nusiminė ir pasidavė assyrams.

PERSAI.

Ant Irano gyveno tautos, kurios vadinosi baktrai, mydai ir persai. Baktrai ir mydai veikiai nustojo drąsos ir nusilpnėjo, užtat pas persų karalių Astiagą gimė anukas Cyras, tas-pats, kurs inkūrė Persijos monarchiją.

Garsus istorikas Herodotas pasakoja iš Cyro jaunystės dailią legendą. Syki Astiagai prisipašė, kad iš jo dukters išaugės medis. Išsigandęs

ir susisarmatijęs tokio nepadoraus sapno, karalius pasiuntęs į raganius pasiuntinius pasiklaustų, ką gali reikšti panašus sapnas. Raganiai išpranašavę, kad Astiago dukters sūnus viešpatausias ant visos Azijos; senis labai susikrimtęs, nesa linkėjęs mažyčiams daug lengvesnio likimo.

— Mat ir per auksą ašaros riedi! — sušukęs griaudingu balsu ir liepęs vienam savo tarnų pasmaugti kūdikį.

Tarnas, ir be to turėjęs darbų iki kaklui, atidavęs tą reikalą kokiam ten savo pažįstamam piemeniui. O piemuuo nesupratęs reikalo: užuot kūdikį pasmaugti, ėmęs jį auginti. Mat ir tokių neišmanėlių būta senovėje.

Kuomet kūdikis paaugo ir pradėjo žaisti su savo vienamečiais, atsitiko jam liepti išperti kailį vienam didžiūno vaikui. Didžiūnas pasiskundė Astiagai; šis, beindomandamas taip drąsumu vaiku, ėmė su juo kalbėtis. Paskum, apžiūrėjęs nuplaktąjį vaiką, sušuko:

— Tai Cyro esama! Taip plakti kailį temokame meš valdonai, ir mūsų vaikai.

Cyras saldžiai pasibučiavo su senėčiu.

Cyras, suėjęs į metus, apgalėjo Lydijos valdoną Krezų ir liepė jį iškepti ant laužo. Laike to žygio Krezus sušuko:

— O, Solone, Solone, Solone!

Tas labai nustebino jaunutį Cyrą.

— Panašių žodžių, — sakydavosi draugams, — aš dar nebuvau girdėjęs nuo kepamųjų žmonių.

Jis tatau pasišaukė Krezų ir ėmė teirauties, ką tai reiškė.

Tuokart Krezus papasakojo, kad sykį aplankė jį graikų mįslinčius Solonas. Norėdamas užriesti prie mįslinčių nosį, Krezus parodė jam savo turtus ir, kad paerzintus pliką galvočių, paklausė jį — kas, jo nuomone, visųlaimingiausias pasauleje.

Jei Solonas būtų buvęs mandagus, tai be abejo būtų pasakęs: «Jūs, jūsū didenybė!» Bet mįslinčius buvo šiaip sau žmogelis, netol tematą, tad ir drebtelėjo: «pirm mirsiant niekas negali pasisaugoti esąs laimingu!»

Kadangi Krezus buvo inteligentas ir apsiskaitęs žmogus, tai tuojaus suprato, kad po mirėiai žmonės negali kalbėti, tad kaip ir kam jie galės pasigirti ir prieš ką pasididžiuoti savo laime.

Cyras buvo neriškas žmogus. Ant jo didelė padarė veikmę Krezus pasakojimas. Jis atsiprašė prieš Krezų ir nebebaigė kepti.

Po Cyru viešpatavo jo sūnus Kambyzas. Kambyzas išsirengė į karę su ethyopais, paklydo tyrilaukiuose ir tenai, prisikentėjęs bado, pradėjo valgyti savo kareivius, iki mažų-pamažu visus suvalgė. Supratęs, kad tokiu būdu nieko neįveiks, pasuko jienas atgal ir sugrįžo Memfisian; o čia tuom laiku apvaikščiojo iškilnę atradimo naujo Apio.

Kambyzas valgo savo kareivius.

Peralkęs valdonas, paregėjęs tokį riebų nupėnėtą bulių, neteko proto: šokosi prie jo ir perdurė kiaurai, podraug ir savo broj Smerdį, kurs iš netyčių pasipainiojo jam po kojų.

Tuo atsitikimu pasinaudojo tūlas gūvus raganius ir, apsišaukęs Kitsmerdžiu (tas reiškia «tas ale ne tas Smerdis»), tučtuojaus pradėjo valdyti persus. Persai džiaugėsi:

— Tegyvuoja mūsų valdonas Kitsmerdis! — šukavo nudžiūge.

Tais laikais Kambyzas, visai nuo jautinos pamišęs, pasimirė susižeidęs, kuomet buvo beuži-manąs paragauti savos mėšos.

Taip tatau pasimirė vienas gudriausių tos galdynės despotų.

Pasimirus Kambyzui viešpatavo Darijus Gystapsis, pragarsėjęs išsirengimu prieš skythus.

Skythai buvo narsūs ir žiaurūs. Po mušiu jie rengdavo pokylius, laike kurių valgė ir gėrė iš tikrą užimstų žmonių kaukuolių.

Tie kareiviai, kuriems nepasisėkė nei vieno priešio užmušti, negalėjo dalyvauti pokilyje, nesa neturėjo savo indo, tad žiūrėjo iš tolo į savo draugus, patį peralkę ir sąžinės kankinami.

Susižinoję apie Darijaus Gystapsio prisirtinimą, skythai pasiuntė jam varlę, paukštį, pelę ir vilgyčią. Tomis prastomis dovanomis jie norėjo suminkštinti rūstaus priešio širdį.

Bet dalykai visai kitaip virto. Vienas Darijaus Gystapsio kareivių, kuriam tikrai nusibodo trankyties su savo valdonu po nežinomus pasviečius, ėmė ir papasakojo Darijui, ką reiškė tos dovanos:

— Tai reiškia, kad, jei jus, persai, nemokate lakstyti, kaip paukščiai, griaužti, kaip pelės, ir šokinėti kaip varlės, nesugrįšite į savo namus niekad.

Darijus nemokėjo nei lakstyti, nei šokinėti. Tad išsigando ir pasuko namų linkon.

Darijus Gystapsis pagarsėjo ne tik tuo išsirengimu, bet ir savo išmintingu viešpatavimu, kuris buvo taip pat pasekmingas, kaip ir karės.

Senovės persai atsižymėjo drąsa ir gerais būdais. Savo vaikus jie mokino trijų dalykų:

1 — jodinėti, 2 — šaudyti ir 3 — sakyti teisybę.

Jei jaunikaitis neišlaikydavo egzameno iš tų trijų daiktų, tai budavo laikomas liurbju ir negaudavo valstybinės vietos.

Vienok nieko nėra amžino ir pastovaus pasaulėje. Taip ir čia. Persai mažų-pamažu pradėjo dykti, pasiliovė jodinėjė, užmiršo šaudyti, gi nuboduliu užėjus pjaustė teisybę. Dėlei tų tad priežasčių didelė persų valstybė nepoilgam nusilpnėjo.

Ir kur nenusilpnės! Pirmą persų jaunimas valgydavo tiktai duoną ir vaisius, o kaip tik pradėjo išdykti, tai ir užsimanė sriubos (330 m. prieš Kristui užgimsiant). Tas dalykas davė progą Aleksandruui Macedonietui užkariauti Persiją.

GRAIKIJA.

Graikija užima pietinę dalį Balkanų pusiasalio. Pati gamta padalino Graikiją į penkias dalis: Šiaurinę Graikiją — į šiaurę, Pietinę — į pietus, Vakarinę — į vakarus, Rytinę — į rytus ir Vidurinę — anų visų keturių dalių viduryje.

Graikijoje gyveno žmonės, vadinami graikais. Jei kas nežino graikų, tai gali nueiti į vietą vadinamą «Shoe shining Parlor» — tenai tankiausiai graikai vaikai šveičia avalynę.

Graikija kalbėjo numirusia kalba ir labai mėgo pasakoti visokius mythus apie savo dievus ir didvyrius.

Mylimiausias graikų didvyris buvo Herkulis (lietuviai ištaria Gers-Kulis). Jis atsižymėjo tuo, kad išvalė Angijaus staldus ir, bėdai atsitikus, parėmė savo pečiais dangaus skliausmą. Pats Herkulis mėgo švarumą, be to nužūdė savo moterį ir vaikus.

Kitas graikų didvyris buvo Aidypas (Aidas-Ypas, tūli sako Oi dypas). Šis milžinas užmušė savo tėvą ir apsidė su motina; kaip tik tas atsitiko, tuoj visoje šalyje pakilo maras ir viskas išėjo į viršų. Aidypas išsibadė akis ir išėjo kelianti par svie-

(Da bus.)

INTEKMĖ DANTŲ ANT ŽMOGAUS GYVENIMO.

(Tąsa.)

Perilga, nosis nustoja savo veiklumo, nebegali ji gerai perkošti oro, einančio į plaučius; nebegali ji pakaktinai išduoti karščio, kuris reikalingas sušaldymui oro arba sušildymui šalčio, žiūrint, kokią orą kvėpuoji. Normališkai per nosį kvėpuojant ir tiems kvėpavimo organams būnant geroje tvarkoje, visuomet oras, pirma negu dasiekia plaučius, yra išvalomas per kvėpavimo organus ir pasidaro tinkamas žmogaus «metabolizmas» (metabolizmas — tai tas procesas, kuriame žmogaus kūno kietkelės arba celės, perdirba iš maisto sau tinkamus audmenėlius). Dar toliaus žengiant rasime štai ką: jeigu kvėpavimo organai yra nenormališki, tai tada bus bloga smegenų ventilacija (išvėdinimas), tai yra, oras jeigu ir ineitų į plėvutes tarpe smegenų, jis vistiek pasilieka nečystas ir nevalyvas. Ant galo pasakysim, jog ir žmogaus balsas dikčiai priguli nuo kvėpavimo organų išsivystymo. Jeigu nosis yra «užgulta», tai yra kvėpavimo mašinerija nedirba, tai tas žmogus negali būti geras dainininkas, ką mums patvirtys visi dainuotojai.

Sudėjęs tą viską į daiktą, jau mums biskutį gal ir paaiškės, kodėl geri dantis yra būtinai reikalingi užlaikymui žmogaus sveikatos. Bet iš visų minėtųjų, svarbiausią rolę dantis žaidžia — sukratymėdami mums tinkamai maistą. Žmogui, netekus dantų, jo kūnas liekasi taip kaip ir lokomotivas be ugnies. Maistas, jeigu jis bus ir geriausias, bet netikusiai sukratytas, nėra į dorą, nes skilvys tokio maisto negali suvirinti, ir tokis maistas žmogaus nepapeni, tik apunkina. Kada žmogus sveikais dantimis kramtoma maistą, tai jo burnoje randasi daugelis seilių, kurios yra labai reikalingos, nes jos padeda suvirinti. Bet nėsant kuomi kramtyti, nebus pakaktinai nei seilių; tada burnoje maistas bekramtant nepavirsta į «glucose» — tam tikrą cukrų, — bet jis eina stačiai viduriuosna, kokį mes įvalgome. Viduriai neturi tokių celių, kurios pagamintų skystimą, panašų į seiles, ir tokiu būdu skilvio pajėgos pasilieka labai apunkintos. Taip ilgai esant, žinoma, skilvyje sunyksta tūlos celės, kurios turėtų išduoti tam tikrus syvus tolesniam virinimui maisto. Skilvys nužudo tas celės todėl, kad jos išduoda tuos syvus tiksliai tada, kada pilvan ateina maistas gerai sukratytas ir seilėmis suvilgytas. Bet atėjęs visai nesukratytam ir nesuvilgytam seilėmis maistui į vidurius, tai yra, kada nepaverstas į tam tikrą cukrų, tos skilvio celės nevieno jau negali savo syvus toliaus pervirinti to maisto, bet jos dar taip užsinuodija, kad nebegali išduoti gastriskųjų skilvio syvų. Žinoma, jeigu skilvys nebeturi tokių syvų, kurie tarpina maistą, tai ir tas maistas pasilieka be naudos. Tokiame padėjime skilvys būdamas, negali padirbti kūniui tinkamos medžiagos, iš kurios kūnas gautų sau reikalingus maistinius gaivalus. Kūno spēkos tolydžio vis eina mažyn, o ilgai jį nebegali apsiginti nuo užpuolančių bakterijų. Taigi žmogus pasidaro silpnas visame kame, ir tai iš dantų priežasties, nes jie negalėjo gerai maistą sukratyti.

Dabar dirstelime kokią intekmę gali dantis padaryti ant žmogaus gyvenimo apskritai.

Imant žmogų nuo pat kūdikystės kada jis pradeda lankyti mokyklą, tuojaus galima pažinti, kataras vaikas turi netikusius dantis. Jis būna beveik visados nelinksmas, be jokio gyvumo. Tokio kūdikio tėvai tankiausiai nei nežino, kas per priežastis; sunku būna ir sužinoti, kadangi maži vaikai ir klausiami: ar neskauda dantis? — nesisako, nes bijo, kad nevestų juos pas dantistą. Tokiam kūdikiui ir mokykloje nesiseka kaip reikia, o kad teisingai atsakyti mokytojiui ant klausimų, tai tas kūdikis štai ką daro: Pirmiausiai jis prašo savo draugo, kad jam padėtų gerai lekeiją parašyti; toliaus jau jis nebeprašys savo draugo, bet prisitaikęs, pačiups kieno gatavą lekeiją ir paduos mokytojiui, kaip o sava. Viena syk tą padarius, jeigu gerai nusiseks, tai kitą sykį jis tą dar drąsiau darys. Čionai jau prasideda pirmieji žingsniai nešvaraus ir nedoro gyvenimo. Juo toliaus, tuo labjau vaikisčia apsipranta su vagystėmis. Tai viena. O antra — atėjęs mokykloje egzamenų laikui, jis negali jį išlaikyti. Čionai ateina vaikui pagalbon ir apmądas kuris jam padeda išsidirbti nešvarų pobūdį. Pagrįžus dar prie to paties vaiko, pamatysime pamokinantį išvedimą: jeigu maistas bus negerai ir rupjai dantimis sukratytas, tai ir skilvys tokio maisto negalės priderančiai suvirinti. Maistas lieks nesuvirintu, nebeišduoda gánėtinu kūniui papeno ir kūnas liekasi silpnas. Nusilpus kūniui, žinoma, antras žingsnis bus — nusilpimas smegenų, proto, dvasės. Raportai iš publiškų (viešųjų) mokyklų, netik Suv. Valstijoje, bet ir Anglijoje, parodo, jog 74 % vaikų, lankančių mokyklas, turi nesveikus dantis; tie vaikai, po ilgų tyrinėjimų, atrasta beesą silpnėsi už visus kitus fiziškai, okas dar baisiau — jie silpnėsi ir protiška! Šiame atvejuje labai tinka priežodis: «sveikame kūne, sveika ir dvasė.» Tai-

gi šitokie prieaugliai — vaikai, jau iš mažens būdami silpnais ant proto, visados bus palinkę ant blogo, — nes blogiems papročiams nereikia tiek daug galvoti. Nuslydus į proto silpnbę, nebedaug imalaiko išdirbti ir blogus papročius, jeigu prie to visko dar pridėsimė blogą draugystę — «kumpaniją». Toks kūdikis, patsai būdamas jau nebe iš geriausių negali prisigriebti prie geros draugijos, ir mažųpamažu gyvenimo aplinkybės jį atskiria nuo viso, kas yra gera, kas galėtų jo ateinanti gyvenimą padaryti vertu gyventi. Jis, užuot mokyklon eiti, tankiausiai gatve pabėgiojęs, sugrįžta namon. O motinai paklausus: «ar buvo mokykloje», drąsiai atsako: «Taip!» Jau pradeda iš mažens meluoti visai nesuprasdamas, kad tas negerai, ir laikui bėgant, matydamas, kad atsiliko nuo mokslo, visai nužudo savo ambiciją ir mokinimosi norą. Pamatę tėvai, kad nesiseka jų vaikui mokslas, varo jį prie fiziško darbo; berods ir patsai vaikas, nemylėdamas mokslo, eina jau sau darbo jieskoties; bet ir suradęs darbą, jaučiasi nelaimingu, kadangi jam ir čia sunku, nes jo kūnas fiziškai silpnas, ir antrą dieną jau nebeina į darbą, bet išeina ant kampo, kur susipažįsta su blogais draugais. Besimaišant tokioje «kumpanijoje», jisai negali rasti sau dorų ir gerų pavyzdžių, nes visi tokie «kampų piliečiai» yra tokiaispat keliais atėję, visi linkę prie blogo. Bet reikia gi gyventi! Prasideda galvojimas, kaip čia nusi-tverti už skatiko, jo neuždirbus? Ir ve, pragai pataikius, pabando žmogaus kišenes apkraustyti (paprastai pirmą sykį savo artimiausio draugo). Tam pasisekus, jis jau ant rytojaus nebeis darbo jieskotų, bet mėgina tuo patim būdu pasipelniti. Ir juo toliaus, tuo eina blogiaus; jo protas silpsta, blogesni papročiai vystosi iki galų gale tankiausiai iš jo išeina gatavas plėšikas ir žmogžudys! Nesaky-siu, kad kriminalistais liekasi vientik tie, kurių iš mažens buvo netikę dantis, bet labai didelį skaitlių rastume iš šitos priežasties; kaip tą parodo ir oficiališkoji statistika.

(Da bus.)

Dr. A. J. Žimontas.

APIE LATVIŲ KALBĄ.

Mag. fil. J. Endzelins.

Kalbininkystės užduotis yra kalba. Kalba yra mūsų minčių ir jausmų išreiškimas, ant kiek toli tas išreiškimas parodo mūsų jausmus ir kiek tik mes sugėbim pasakyti, ką mįslijame. Prie kalbos labai plačią reikšmę turi taip vad. akių kalba ir mimika. Kalbininkystei gi einasi apie kalbos žodžius. Mimika ir gestikulacija priduoja kalbai kirčius ir pažymi jos svarbesnes vietas.

Kalba nuolatos ir nepaliaujančiai keičiasi. Šitie persikeitimai įvyksta per tampriai apribotus kalbos dėsnius. Tiksliai tokiu būdu yra randama mokslinės kalbos dėsniams ir jos istorija. Kalbininkystės uždavinys yra surasti kiekvienos kalbos istoriją ir ištyrinėti istoriškus dėsnius tos ar kitos kalbos kilmės ir plėtojimosi.

Kalbos reikalais taip jau užsiima ir filologija; tačiau filologijos ir kalbininkystės tarpe yra didelis atokumas. Filologas mėgsta tyrinėti žinomosios tautos kultūrinio gyvenimo visas josios ypatybes: literatūrą, mokslą, draugijinę buitį ir tt. Jam tiek tasiskas terūpi, ant kiek tas atžymi tautą per josios raštus ir kultūrinės gyvės būdus. Priešingai gi kalbininką užima jau ne tautos kalbos kultūrinė pusė, tik pati kalba; ne kalbos mokslo dalykai, tik gryna kalba su josios visomis tarmėmis (dialektais). Žodžiu sakant, filologas yra tik kalbos tyrinėtojas, o kalbininkas — jos tobulintojas.

Kadangi kalba turi savo plėtojimosi įstatymus, tai pagal jų ir buna galimu ją tyrinėti. Užvis geriausiai yra kalbą tyrinėti iš senų raštų paminklų ir senų raštų. Iš šių paminklų kalbos ir tyrinėjama. Pav., sanskrito kalbos paminklai randasi nuo tūkstančio metų prieš Kristų. Todėl šita pramotinė kalba duodasi tirti iš seniausių laikų. Bet latvių kalba tokių senų paminklų neturi. Ji tėra pažįstama tiksliai nuo XVI. metašimčio pradžios. Tik tomsioms žinioms pasivaduojuant mes ir galime latvių kalbą lyginti su abelajja kalbų prokilme. Ir norints latvių kalboje senų raštų ir tekstų nesiranda, tačiau palygindami vienos galdynės kalbą su kitos galdynės kalba, palyginant vėl gi ją su gimietėmis kalbomis ir jų prokalbėmis, mums yra galima šiaip-taip išsiaiškinti latvių kalbos praeitis.

Latvių kalba arčiausiai giminiuojasi su lietuvių ir išmirusia senprūsia tautos kalbomis. Šios trys kalbos iš daikto vadinasi baltiškomis kalbomis. Prie baltiškosios kilmės priguli taip jau rusų chronikose minavojami ir rusų sunaikinti jatvėgai. Nuo jatvėgų kalbos chronikose užsiliko kai-kurie žodžiai ir čiel sakiniai.

Prie baltiškiųjų kalbų arčiausiai stovi slavų kalbos, iš kurių seniausi paminklai yra bažnytinė — «cerkovno-slovianska» arba senbulgarinė kalba, ku-

roje kalbėjo ir rašė du slavų apaštalai Cirylius ir Metodijus. Prie šitos dabar arčiausiai stovi bulgarų ir macedoniečių tarmės. Senbulgarų kalba priguli pietinių slavų grupėna, prie kurios iš dabartinių kalbų priskaitomos bulgarų, serbų, chorvatų ir slovėnų kalbos. Vakarinių slavų grupę sudeda čekų, slovakų, Lužicos serbų, lenkų polabių ir kašubų kalbos. Polabių kalba seniau buvo vartojama apie Elbos (Labos) upę gyvenusių slavų. Dabar šita kalba jau išmirusi (apie XVII. amž.); iš jos pasiliko tik nedaugelis žodžių ir sakinių. Rytinių slavų arba rusų kalba dalinasi į didžiarusių ir mažarusių prokalbes. Yra dar baltarusių tarmė, kuri arčiausiai stovi prie didžiarusių negu mažarusių.

Baltiškoji ir slavų kalbos prideri prie indo-europietiškių kalbų kilmės. Šitą kilmę vokiečių rašytojai iš patriotizmo pavadinio indo-germaniška. Prie šitos kilmės prideri visu-pirmu arianiškių kalbų grupė, kuri apima senindiečių ir seniraniečių kalbas.

Senindiečių kalbai pradžia semiasi iš sanskrito. Šitai kalbai yra visų-seniausi paminklai: «Vedas» («Mokslų») kningos. Vėdos yra tai dvasiškių hymnų ir giesmių rinkiniai, iš kurių seniausiai yra užrašyti apie 1000 m. prieš Kristų. Reikia imt atidžion, kad pirmieji šitų hymnų užrašai ilgus laikus vaikščiojo iš lupų į lupas, taigi mums šitie raštiški palikimai yra labai senais kalbos paminklais. Senindiečių kalba sparčiai keitėsi, bet Vėdos kningose užsiliko pirmutinė josios prokalbė. Vėliaus gi jų tauta senovinių hymnų jau nebežinojo ir nebesuprato; bet dvasiškija visgi ją vartojo, ir taip dar prilaike seną Vėdos literatinę kalbą. Šitai ir prie jos dar duravusiai tuometinės liandies kalbai tapo vėliaus duota siauresnės reikšmės vardas, būtent sanskrito. Tas atsitiko gana anksti prieš gimimą Kristaus. Tautos arba liandinė kalba tuomet jau toli skyrėsi nuo šitos mokslinės literatiškos kalbos. Vieną iš liandies tarmių buddistai pasiskyrė sau už literatinę kalbą. Dabar Indijoje randasi 8—9 savistovės kalbos, kurios visos paicina iš senindiečių kalbos. Prie šitų gi taip jau priskaitoma ir ūgonų kalba; ūgonai gi pradėjo iš Indijos kelties į Europą jau viduramžinėse galdynėse.

Iš seniraniečių kalbos visu-pirmu išsivysto senpersiečių kalba, kuri tapo pažįstama iš Darijaus ir jo inpedinių laikų išbraizymais ant plytų ir akmenų. Ši kalba arčiausiai giminiuojasi «Avestas» kningose vartojamai kalbai. Avestas kningose yra užrašyti Zarathustras'o mokslų rinkiniai. Čionai randasi užrašyti hymnai paties Zarathustra'o, kuris gyveno apie 1000 m. prieš Kristų. Kitos avestas prokalbės jau vėliau atsirado. Nuo seniraniečių kalbos išsivystė jauniraniečių atžalos: jauniraniečių, osetinų, kurdu, afganų ir baludžių kalbos.

Toliaus, prie indo-europiečių kilmės prisiskaito šios kalbos: armėnų (pažįstama nuo V. metaš. po Kr.); senagraikių kalba (Homero epos); albanų (seniausi tekstai nuo XVIII. amž.; daugelis skolinimų iš kaimyniškių kalbų); italų kalbos, prie kurių priguli jau išmirusios oskuumbrių kalbos (žinomos iš nedaugelio likusių užrašų); ir latinų kalba su savo dukterimis: romanų kalbomis (italiečių, ispaniečių, portugaliečių, francų, runinių kalbos) ir germanų kalbomis (gotų, švedų, norvegų, islandiečių, danų, anglų, frizų ir vokiečių kalb.).

Tos yra mums žinomos indo-europiečių kalbos. Kad jos tarp savęs nemažai giminiuojasi, matosi iš sulyginimo žodžių:

latv.: dzivs
liet.: gyvas
rus.: živoj
sanskr.: jivas (dživas)
latinų: vivos
graikų: bios (gyvė)
pirmašaknė: gvyvos.

latv.: desmit
liet.: dešimt
senbulg.: desiat
rus.: desiat
saskr.: daša (dasja)
graikų: deka
latinų: decem
gotų: taihun
vokiečių: zehn
irų: deich
pirmašaknė: dekm.

latv.: simts
liet.: šimts
sanskr.: šatam
avesta: satam
graikų: he-katon
latinų: centum
senirų: cant
gotų: hund
pirmašaknė: kmtóm.

latv.: avs
liet.: avis
rusų: ovcá

sanskr.: avis
graikų: ois
latinų: ovis
pirmašaknė: ovis.

Tačiau kalbų giminytės prirodymui visa svarba yra ne žodžių panašume, bet tolygume gramatikos įstatymų. Ant tolygumo gramatikos pamatų tarpe indo-europiečių kalbų moksliskai nurodė Francas Bops pirmoje pusėj XIX metašimčio. Jį skaitoma už lygintinosios kalbininkystės supamatuo-toją

Prie indo-europiečių kalbų bandoma nustatyti sąryšius ir semitų bei somų-ugrų kalboms. Prie semitų kalbų priklauso: senbabilioniečių ir asiriečių, senaramiečių, hebrejų, fenicėnų ir arabiečių kalbos. Semitų kalboms giminiuojasi ir hamitų kalbos.

Semitų ir indo-europiečių kalbose rods yra kai-kurių panašumų jų šaknyse ir kilmėje, bet jų gramatika visai skirtinga, todėl tarpe tų šnektų giminytė pasilieka tiksliai spėtina.

Prie suomių-ugrių kalbų prisiskaito šios: suomių-finų, libų, ingaunių ir karielių; lapų, mordvinų, čeremisų, zirenų (žiurėnų?), votiakų, vogulų bei ostiakų ir vengrų arba madžiarų kalbos. Visos šitos giminiuojasi su samoedų kalba. Šios kalbos savo šaknyse ir gramatikoje turi kai-kokius artumus prie indo-europiečių kalbų. Paveizdan: rusų veda, senfrigiečių vedy, vokiečių wasser, mordvinų ved', suomių vete; arba: vokiečių name, senindiečių nama, lapų namma, somių nime, vogulų nam.

(Da bus.)

ATSIMINUS...

Jau paskutinės jėgos,
Veržiasi iš krūtinės.
Kankina skaudžios plėgos,
Brolius mūsų gimtinės.
Smegenys galvoj maišos,
Betvarkę daro protas.
Slankioja smėklos baises,—
Kruvins budelio kotas!
Kankina žmones, žūdo,
Jo dirba kalavijas.
Upeliais kraujas plūdo, —
Budelis jo nebija.
Budelių širdis kietos,
Veltui juos medžia žmonės,—
Jie dvasios sužavėtos,
Jau nēr pas juos malonės...
Maldomis nelaimėsit,
Jūs aukos kalavijo.
Jėgų neištesėsit,
Dar kartuves nuvijo,
Tik dvasioj lieka ženklas,
Pakartų, subadytų.
Lai bun ainiams paminklas,
Kad anžiais jį matytų!...

A. Kriaučiūnas.

LIETUVIŠKI ŽAIDIMAI.

Iganosiai. Vienoj pusėj susėda mergaitės, o antroj pusėj vaikinai. Vienas yra, kurs tą žaidimą veda.

Prieina pas mergaites ir pasako kiekvienai ty-lomis į ausį, katrai kuris vaikas yra paskirtas. Taip visoms mergaitėms papasakojęs, vedėjas atsistoja viduryj ir liepia iš eilės vaikinams po vieną eiti prie mergaičių; kiekvienas vaikas turi pas vie-tą priėjęs pasiklonioti. Jeigu pataikė pasiklonio-ti savajai tai ir jisai sėdasi šalia tos mergaitės; bet jeigu nepataikė, tai visos mergaitės rodo jam ilgą nosį; taip antras ir trečias eina iš eilės, kol neatspė-ja paskirtos mergaitės, kurios taipgi turi eiti iš ei-lės klonioties vaikinams, patol kol neatranda savo paskirtojo. Ir kaip jau visos susiranda savo vai-kinus, tai dabar priėjęs vedėjas klausia: «Na, kaip, ar patinka vyras?» Tai vienos sako, kad gerai, o kitos sako, kad valgyt neduoda, tai nemyli, nepa-bučiuoja, tingyns ir daug tam panašių užmetinėj-i-mų daro ant vyro, tai vedėjas klausia, ką nori su juo daryti; mergaitė pamįsliljus atsako: ir norinti tokio ir tokio iš tų, kurie čia yra. Vedėjas duoda naują, ir v.l. klausia: ar patinka, tai mergaitė sako: patinka. «Tai kad patinka — pasibučiuokite». Taip ir turi padaryti. Tuos sutaikęs eina prie kitos po-ros kuri taipgi išranda ką-nors tokio ant savojo; ir taip tęsiasi, kol nepereina per visus. Perėjęs per vi-sus, vėl grįžta nuo galo ir klausia vyrų: kaip patin-ka pati? Vyrui išranda daugybę juokingų prieka-bių: tai nemoka pati valgyt pagamint, baršėjų iš-virti, duonos iškept, karvių milžt, gričios šluot ir daug kitokių išranda išmetinėjimų. Vedėjas klaus-ia: ką padaryti su ja? Tas prašo, kad permaintyti ant tos ir tos. Taip ir dirbasi, kol vėl visus pereina. Tokiu būdu prabėga greitai laikas.

Taip žaidžia Kauno gub., Zarasų paviete.

Juris.

čiai ir žinomi Lietuvos veikėjai: kun. J. Tumas ir kun. Olševskis „Saulės“ draugijos pirmininkas. Abu yra delegatai nuo „Saulės“ Dr. jos. Liepos 26 d. laikė prakalbas „Aušros“ Vartų bažnytinėje salėje. Kalbėjo kun. Tumas apie emigraciją ir kokios priežastis verčia žmones keliauti į svetimą šalį. Anot jo, jaunuomenė keliauna, būdama dvasiškame skurde, jieško mokslo kitose šalyse. Priminė ir 1905 metų revoliuciją, kuri visgi suteikė lietuviams šiek tiek pragumų platinai apšvietai. Apie 150 rusų mokytojų išvyta iš Lietuvos, o jų vietas užėmė mokytojai-lietuviai; išgavimas spaudos vienas iš svarbiausių nuotikių iš revoliucijos laikų. Vieną gana svarbų šios dienos klausimą išjūdino tai išpirkimą žemės nuo dvarponių, nes valdžia yra įsteigus banką, kuris užsiima pirkimu ir parceliavimu žemės; žinoma, tas bankas duoda pirmybę sentiškiam bet rusams apgyventi tą žemę; jeigu lietuviai kreipjasi, tai su pasityčiojimu atsako, kad lietuviai nenori ant žemės apsigyventi ir dirbti žemės, jei keliauja į Ameriką. Kun. Tumas pataria grįžti į Lietuvą turintiems pinigų, jeigu ne iš patriotizmo tai iš meilės prie pinigų, nes su pinigais galima lengvai uždirbti 25%, indedant į žemę pinigų; apšvietę ir turinti šiek-tiek pinigų, turėtų pirmybę pirkyboje bei pramonijoje. Aiškino apie reikalingumą apšvietos kiekvienam ir kaip rūpinasi Lietuvos inteligentija platinimu apšvietos. „Saulės“ Draugija Kaune irengusi mokytojų kursus, kurių užlaikymas kaštuoja į metus 32,000 rublių; nors inteligentija ir aukoa savo aštuntą dalį metinio inplaukimo, bet negali užlaikyti be užjautimo plačios visuomenės.

Čia išsiaiškino tikslas jų atvažiavimo. Mės, sako, atvažiavom į Ameriką ant trijų mėnesių laiko ir turim surinkti nors \$100, 000. Agituoti jiems sekasi. Toliaus kalbėjo kun. Olševskis, kaip galima padaryti iš Lietuvos Ameriką. Pirmiausiai apšviesti žmones, kurie galėtų užsiimti pramonija bei vaisba, o pats kiliams Lietuvos kultūriškai gali būti užtikrintas, ir skurdas iš žmonių tarpo išnyktų. Jeigu Dievas sutvėrė žmogų ant savo paveiklo, tai Dievas nenori, kad žmogus būtų nuskurdes; Dievas nori, kad žmogus būtų gūdrus, kaip ir Dievas pats. Jeigu mės garbinimui Dievo pastatome namus ir jį garbinam, kodėl mės mokslo įstaigų negalim sušelpiti. Ar mės Dievą garbinim ar ne, vistiek jis yra pagarbintas. Tai tiek apie kalbos turinį.

Kun. Tumas nėra gabus oratorius, tik nuosėdus nupasakojimas rytiečių termėje patraukia klausytojų atidžią. Kun. Olševskis silpnas kalbėtojas ir tankus vartojimas lenkiško priežodžio „panie“, sumažina įspūdį. Kaip ten nebūtų, bet jiems sekasi agitacija; į trumpą laiką surinkta į \$1000 Chicagoje ir jos priemiesčiuose. Chicagoje inteligentai pirmiečiai surengė vakarą priėmimui virš minėtų svečių. Reikia priminti, kad Chicagoje lietuviški kuningai nevisi juos priėmė. Kriauciūnas nedavė nei svetainės prakalboms laikyti.

Chicagoietis III.

NEW BRITAIN, CONN.

Užperėitą savaitę vietinio lietuvių (kaip jo pavardė?—Red.) kūdikis kokių 4—5 metų išpuolė per langą nuo 3-čio aukšto; sumušė galvutę ir rankutę. Doktorai ramina, kad išlikęs gyvas. — Tėvams reiktų labiau kūdikius prižiūrėti. F. Mikielionis.

WITHERBEE, N. Y.

Karščiai dar neatlyžo, gal per tai čionai ir darbai kasyklėse vos tik kruta. Šiaip apie mūsų žmonių apsiėjimus tai nėra ko gero parašo; kaip visur girdis nuolat aimanuojant, jog geria ir geria, taip ir pas mus geria ir su duonute dažo.

Liepos 27 d. palaidojo tūlą Juozienę, kuri buvo nusizūdžiusi. Buvo taip. Ta moteris su vyru gyvendama, laikė 10 įnamių (burdingierių), — tai buvo vis ungariai, kurie turi paprotį pasidėti pas gospadinę pinigų. Juozienė suėmus iš jų apie tūkstantį dolerių išsiuntė į seną kraštą, kekindama ir pati pabėgti. Bet neturėdama dar užtekinai kelionei pinigų, užpuolė pas savo atėjusią kaimynką Stašienę, pas kurią pamatė pinigų. Atimti nepasisekė, nes Stašienė ištrūko ir išbėgus ant gatvės pakėlė lermą. Todėl Juozienė nubėgusi sklepan ir pasipjovė su skustuvu. Tai tau ir pasipelnimas! M. Staniškis.

WALLINGFORD, CONN.

Kaip kada ir Dievas nemoka juokuoti. Taip padarė ir liepos 12 dieną, kada užėjus didelėms perkūnijoms, trenkė į vienintelę katalikišką airių bažnyčią, ir sugedino. Degė labai ilgai, nes čia nėra ugnagesių. Iki ugnagesių pribuvo iš Merideno bažnyčia beveik visai sugedė. Žmonelės bėgo žiūrėti, kaip jų vienintelis maldanamis bega, bet nieko negalėjo padaryti.

Auksakalukas.

SO. OMAHA, NEB.

Susipešė su kuningu. Liepos 22 d. vietinio vargonininko krautuvelė, kur pardavinėja saldumynus ir laikrodėlius taiso, užėjo kuningėlis J. Jonaitis ir prisikabino prie vaikinio J. Skrudžio, klausdamas: „Kas tu esi?“ Šis be pagarbos atsakė: „Gi ar tu nematai, kad toks pat, kaip tu: su nosia ir su akimi!“ Kuningas tuoj pradėjo kolyti pis... u, o šis vėl neužsileido. Pagaliaus susikabino už krūtų. Baisios įvyko peštynės! Kuningui sudraskė apykaklę, ir abudu gerokai apsidraskė.

Nedėlio kuningas iš pamoklo pasiskundė, kad vienas peštukas jį užpuolęs, bet bjaurybė labai amerikoniškai faituojasi. Vardo nepasakė. Dabar po parapiją apie tas peštynes pasklido visokios kalbos. Ir ištikro tai riebus pavyzdis duota mūsų žmonėms!... Parapijonas.

New Yorko žinios.

¶ Togo atvažiavo. Amerikoni ir vietiniai japoniečiai su didele iškilme pasitiko senyvą japonų admirolą Togo, kuris perėitą ketvergą atplaukė New Yorkan ant kunardiečio laivo „Lusitania“. Valdžios ir visuomenės tūpčioja apie mažuką Japonijos karžygi, kuris baisiai sumušė Maskolijos armiją ir paskandino tūkstančius rūsų kareivių. Togo subatoj išvažiavo Washingtonan, būsiąs rugpj. 9 d. Baltimorėje, 10 Philadelphijoje, 11—16 vėl New Yorke, 17—18 Bostone, 19 Niagara Falls, užkliūsiąs Kanadon ir išten grįšias Japonijon.

¶ S. L. A. viršininkų susivažiavimas atsiuvo šianedėl. Buvo suvažiavusi visa valdyba: pradėjus nuo prez. Živatkausko net iki Dr. Želvienės-Baltrušaitienės. Ji savo posėdžius laikė nedėlioje ir panedėlioje. Svarbjausi reikalai apkalbėta. Tarpe tų ir pirkimas „Tėvynei“ preso. Utarninke ir

kitomis dienomis buvo rengta ir Konstitucijos Komisijos susivažiavimas, taisyti S. L. A. konstituciją, bet didžiama tos komisijos narių atsimaldavę, kad esą dar neprisirėngę prie to darbo. Todėl šis dalykas atidėta dar ant toliaus.

¶ Sulaikyti lietuviai: 1) Katarina Butvilienė, našlė, 50 metų, duklė Adelė 14 metų ir sūnus Mikas 11 metų, iš Balbieriškio, Suvalkų gub. atkeliavo ant laivo Kaiserin Auguste Victoria, liepos 29. Keliavo pas šešis vaikus: Stanislovą, Bronių, Antaną, Joną, Oną ir Kazę į Norris, Ill., Fulton County, nuo kurių nesulaukė atsakymo ant siūsto telegramo idant atsiųstų affidavit'ą. Kas žino, kur Butvilai gyvena, teduoda jiems greitai žinią, idant atsišauktų, prisijusdami affidavit'ą ir \$25, adresuojant:

Katarina Butvilas,
c/o Commissioner of Immigration,
Ellis Island, N. Y.

2) Bronislovas Jutinskas, 22 metų, iš Vismuntos sodos, Saduvos parapijos, atkeliavo ant laivo Kaiserin Auguste Victoria, 29 liepos; keliavo pas savo seserį Oną Jutinskaite, 54 Mankoi (ar Monroe) str., New Haven, Conn.

3) Steponas Kimantas, 22 metų, iš Pribitkos, Tvėrų parapijos, atkeliavo ant laivo Rotterdam, liepos 31; keliavo pas seserį Oną ir švoogerį Antaną Pocių, Box 223, Ledford, Ill.; Steponas turi trachomą ir tapo sugrąžintas į Lietuvą. Laivų kompanijos turi mokėti baudos po \$100 už atgabenimą ligotų ateivių.

Vietinės žinios.

— Atvažiavo J. Vanagaitis. Rugpj. 1 d. čionai sulaukėme iš Prūsų Lietuvos svečių, p. J. Vanagaitį, leidėją „Birutės“ ir „Lit. Allg. Rundschau“ Tilžėje. Jo tikslas yra — supažindinti amerikiečius su Prūsų lietuvių gyvenimu ir prikviesti, kad čionykščiai lietuviai paremtų „Birutę“, kuri veda didelę kovą priešais lietuvių germanizavimą, gvyto vertimą į vokiečius.

p. Vanagaitis, pakol išvažiuos į kitus Amerikos miestus, lankosi į lietuvių susirinkimus ir renka prenumeratą minėtiems dviem laikraščiams ir rengiamai išleisti dainų knigai. Pereitą subatą buvo lietuvių rūbsiuvių šaPOSE, o vakare Šv. Jurgio dr-tės piknike. Ir vienur ir kitur p. V. randa malonų prijautimą ir gauna prenumeratorių. Nedėlioje, atsilankė p. V. į Liet. Ukėšų Klubą, kuris nutarė net 12 egz. „Birutės“ užsirašyti. Taipgi apsilankė „Tėv.“ redakcijon kur S. L. A. centro valdyba suvažiavo konferencijon. Ten irgi keli užsirašė „Birutę“. Vėliau p. Vanagaitis laikys pranešimus arba prakalbas šiose vietose: Brooklyne 11 d. rugsėjo, Waterbury, Conn. 12 d. rugsėjo, Union City, Conn. 13 d. rugsėjo, New Britain, Conn. 14 d. rugsėjo. Potam aplankys Worcesterį, Lawrence, Bostoną. Toliaus gi bus maršrutas paskelbta laikraščiuose.

— Striktarių streikas. Pereitą subatą suturėta gatvekarių vaikščiojimas ant Coney Island & B. R. T. kompanijos kelio. Suštojo karai ant Smith str., DeKalb ir Franklin avenių. Mašinistai ir konduktorijai pareikalavo pakelti algos nuo 23 iki 25 centų ant valandos, o tiems, kurie dirba ne ant karų — reika-

lauja mokėt po \$2 ant dienos (ikišiol gaudavo \$1.75). Kaip matosi, alga labai maža. Bet kompanija nenori pakelti, nors milijonus susipila. Subatą ir nedėdienį ant tų kelių kompanija vis bandė išleisti karus su streiklančiais, bet streikieriai ir publika kelis karus visiškai sudaužė ir sužeidė viso į 50 streiklančių. Publika ant kompanijos irgi inpykusi už plėšimą po 10 centų važiuojant į Coney Island, kur seniaus būdavo ima tik po 5c. Kaip užsibaigs streikas, dar nežinia. Manoma, kad bus laimėtas.

— Išsiėmė apsiavedimo laisnius: Jonas Gaidys, 78 Huron str. su Emma Remeikiute 185 Dean str. Ignotas Žvirblis iš New Yorko su Veronika Kundročiute, 123 So. 1st str.

— Miesto maudyklės. Rugpjūčio 1 d. Coney Islande oficiališkai tapo atidarytos miesto naujos maudyklės. Tačiau iškilus darbininkų streikui, dar neužbaigta darbus, todėl publika leis maudyties tik nuo pabaigos šios savaitės; ir tai, leis tik į dalį budinko. Visan naman leis ateinantį mėnesį.

— Pradėjo kast tunelius. Liepos 31 d. Public Service komisijonierius Wilcox išmetė su spatu pirmą žemės žiupsnį ant pradėtojo kasti tunelio, kuris eis per Lexington Ave., New Yorke. Šitas darbas trauksis gal porą ar trejetą metų, iki bus suvienyti tankesniais tuneliais tris miestai: New Yorkas, Brooklynas ir Long Island City. Visus tunelius ir elevatorius budavos Brooklyn Rapid Traction kompanija, su kuria miestas padarė kontraktą. Dabar dar tik iškilą protestai nuo Williamsburgo miesčionių, kad minėta kompanija jau mainanti prižadą ir nebeorinti budavoti elevatoriaus palei Grand str., kuris suvienytų Ridgewoodą su Williamsburgo tiltu.

LAIŠKAI IN REDAKCIJA

Gerbiamoji redakcija!

Meldžiu neatsakyti vietos žemiaus paduodamam laiškeiui. Bent kelius sykius tėjimau keletu ypatų užmetimus socialistams už konspiracijas groivimui S. L. A., gaudymui jo narių, prašalinimui iš S. L. A. apie 3000 narių ir t. t.

Kuom tokie apkaltinimai pamatuoti? Ar yra kokie nors darodymai, kad L. S. S., kaip organizacija, stengėsi kuomi nors užkenkti S. L. A.?

Aš, ir daugumas kitų, priklausančių prie abiejų viršminėtų organizacijų, jaučiamės užgautais neteisingsais užmetinėjimais. Jei keletas Sąjungos narių dalyvavo revoliucijoje prieš S. L. A. valdybą, būdami S. L. A. nariais, tai jų darbavimosi negalima užmesti Sąjungai ir „socialistams“. Jei socialistai ir kalti prieš S. L. A., tai neaugiau kaip tautiečiai prieš L. S. S., tai yra už kritiką.

Susektos konspiracijos keletos ypatų negalima užmesti socialistams, nieko bendro su konspiracijoms neturintiems.

Sumanymas tverti pašalpinį skyrių prie Sąjungos, nors ir paėitų iš iniciativos konspiratorių, negalima pavadinti noru užkenkti S. L. A., kuris rūpinasi dvasia sveikų ir kaulais mirusių.

Protestuojantis prieš įvardinimą konspiratorių sąjungietis socialistas ir geriausios kloties veelijantis jo narys

J. M. Rudminas.

Phila., Pa.

Redakcijos prierašas. Pasiteisinimas ir protestas — gana gražus ir prakilni. Gaila tik, kad tokio-pat pasiteisinimo nepadarė L. S. S. susivažiavimas, kuris turėjo tą konspiraciją viešai apgarsinti ir ją pasmerkti. Dabar gi ji tapo nutylėta ir užslėpta. Tas matai duoda ir duos visados progą prikašioti broliams sąjungiečiams jų vadovų konspiraciją griauti S. L. A. Protestai nieko negelbės, pakol nebus pataisyta klaida.

Kenosha, Wis. 21 d. liepos, susirinkime 119 kp. T. M. D., apsvarstyta pakeitimas organo nuo „Lietuvos“ ant „Vienybės Lietuvninkų“. Kadangi ikišiol nieko nežinome, kas ir ką yra veikama draugijoje, todėl didžiama balsų patarė, kad dėl kuopos viršininkų išrašyti organą „V. L.“, kad žinotų stovį organizacijos ir jos siekius. Tą sumanymą atidėta iki metinio susirinkimo, ant ko visi sutiko.

Ačiū drangam už atsilankymą į mitingą.

Sekr. Kaz. Brazevičius.

P. O. Box 221.

ATSAKYMAS

P. J. SEKEVIČIUI.

Praeitame gruodyje ar sausyje — tikrai nepamenu — p. J. Baltrušaitis klausė manęs laišku: „Pasakyk, tamsta, teisybę: kas tie da žmonės — Brooklyno šventakupriai!“ Atsakydamas ant tojo laiško, parašiau p. B., kaip ypatai — inteligentui, o ne „Dilgelii“ redakcijai, viską kiek man buvo žinoma apie šventakuprius, nemanydamas, kad kam nors padarysiu blėdį ar ką užrūstysiu, tuom labjau, jog tai buvo tik, kaip minėjau, ypatiška trumpa korespondencija. Bet štai p. J. Baltrušaitis, pokšt! ir patalpino į „Dilgelii“ N12 manąjį laišką ir da su dailiais pridėkais.

Toks p. J. B. saivališkas pasielgimas su mano trumpu laišku, pagimdė p. Sekevičiaus sieksninę jeremijadą „Vien. Liet.“ 29N, kurioje autorius užsigindamas šventakuprizmo, lyg apaštalas Petras Kristaus, visą šventakuprių atsiradimo iniciatyvą sukrauja ant manęs, ir kaip svarbjausi moto priveda mano pavadinimą „šventakuprių tėvų“.

Tiesa, kad jaunuomenė buvo mane taip pavadinus. Mat aš nors žmogus senas, bet mėgstu prisidėti prie visų prakilnesnių jaunuomenės veikimų. O kadangi didžiama Brooklyno inteligentiškos jaunuomenės, juokų dėlei, pasivadino šventakupriais, tai manę del to-pat praminė savo „tėvų“. Jie mat tuom man atsimokėjo už mano darbavimąsi jųjų tarpe. Ir ne tik tuom: jie mane dar šelpė ligoje piningiškai, ant teatrų prisijusdami veltui tikietą, už ką da ir šiandien tariu „Lai gyvuoja šventakupriai!“

Visą tą žinojo ir Sekevičius, nes mudu kartu gyvenoma. Vienok kada jį užpuolė Erodo laikai ir jis turėjo kulniuot į „Egypčio šalį“ — tai šventakuprių draugiškumu negalėjo naudoties piningiškai. Už tai Chicagoje stvėrėsi už „Dagio“ kamblyo ir šaukėsi, yt Jonas Krikštytojas tūnrose, šventakuprių raštiškos pagalbos, nes, kaip pats rašė, neturįs ką į laikraštelį dėt. Šventakupriai da tada negarsūs buvo plačioje Amerikoje, tuoj, vyrs į vyrą, stojasi pagalbon savo buvusiam sandraugui ir tiek daug prirašė, kad ne tik „Dagis“, bet ir „Dilgelii“ redakcijas verste už-

vertė rankraščiais. Tas tai ir

pastumėjo p. Baltrušaitį klausiti manęs apie šventakuprius.

Berekalo Sekevičius prikiša man antrąją pavardę, užtyledamas apie savąją; jis ir turi antrąją, nors gal ir netokią riebją, kaip mano referatas, kurį Sek. vadina „labai, labai riebu“. O tas referatas anais laikais labai patiko ir pačiam Sek., nes jis net iš Chicago vėliaus prašė, kad jam prisijusčiau tąjį „riebųjį“, ką aš ir buvau padaręs.

Palaiminti mielaširdingi... sako šventraštis, bet turbut ne del manęs, nes aš už mielaširdystę, sądarbininkavimą ir visą triušą, koki turėjau tuomet, kada jis redaktorio, gavau nuo tirštoje (nes jis mane vadina skystu) Sek. akmeniu per veidą, kad net mano akis apžiro, veidas pabalo; maniau siųsiu tuojaus tūkstančius vėlnių ir perkūnų, lai jis su jais kovos; bet tuojaus puolė į mintį Evangelijos šitie žodžiai: „jei kas tau kerta per vieną ausį, atkreip jam ir kitą.“ Taip ir aš, prasiblaivęs, akis nušuostęs, linksmu veidu būdamas, pabriežiū nors kelis žodžius tau: „Mylimas drauge, jeigu šitai darytų kas kitas, tai tarčiau: „atleidžiu nes nežino ką daras“, bet su tavim...“

Geistina, kad Sek. ateityje neverstų ant pavienių ypatų šventakuprių Partijos užgimimo priežasties, nes toji partija, tai ne kokių nors individų darbas, bet žmonijos evoliucijos vaisius. Visatos evoliucija pagimdo žvaigždes, planetas, kometas, gyvūnus ir augmenis, o žmonijos evoliucija pagimdė šventakuprių Partiją.

Viena kupra už visas, o visos kupros stokit už vieną. Visų šalių šventakupriai vienykitės!

Antanas Rinkevičius.

PROTOKOLAS

Tėvynės Mylėtojų Draugystės IV seimo.

(Užbaiga.)

Paskui buvo skaitytas literatiško komiteto raportas, su pridėtu prie jo Jono Žilinsko laišku, kas atsieina išleidimo jo poetišku raštų. Raportas tapo priimtas, o laiškas gi pavestas literatiškam komitetui. V. Pūkas užėmė balsą, kad T. M. D. vertėtų užsiimti išleidimu jo raštų, bet tas viskas tapo pavesta literatiškam komitetui.

Po to buvo skaitytas pranešimas nario literatiškojo komitete Europoje, p. J. Gabrio, apie jo rengiamąją encyklopediją, kuria me jis plačiai aiškino kas tai yra encyklopedija ir encyklopediškąs žodynas, koku būdu jo viskas yra rengiama, apskaitymą galimų būti lešų, techniškąją išleidimo pusę ir tt. A. J. Povilai ka inėšė, kad tą viską pavesti literatiškajam komitetui. P. Mikolainis aiškino, kad tai yra pagaidautinas dalykas, bet šiuomi tarpu neįvykdufinas, nes labai stokuoja ir ištekliaus ir bendradarbių, ir T. M. D. tik tada galėtų pamjšlyt apie išleidimą pirmo iš 15 rengiamų tomų, kada išdeturės nors \$5,000. Dabar T. M. D. yra per silpna užsiimti tokiais dideliais darbais.

10.15 M. M. Račiūtė atspirašė atleisti ją nuo tos sesijos. Buvo skaityti laiškas su linkėjimais a) nuo V. Dziukelio, 2 kp. Union City, Conn.; jis prisijuntė 26c. tautos namams Vilniuje b) nuo K. Kliaugos, 119 kp. Kenosha, Wis. c) telegrama nuo J. J. Paukščio, Brooklyn, N. Y. d) nuo J. B. Kardoko New Britain, Conn. Jis drauge meldė, kad jį paliausotų nuo knygų peržiūrė-

tarnavęs. Taip pat jis reikalavo užmokėti už tris keliones į Waterbury, Conn. dėl knių peržiūrėjimo. Tas nutarta perduoti centro komitetui, paaiškinant, kad seimas jokių bilų nešmoka. J. B. Kardoko atsakymas priimtas.

A. J. Povilaika įnešė, kad išrinkti komisiją, peržiūrėjimui reikalų su A. Olszevskiu, kas atsieina spausdintų pas jį T. M. D. knių.

Norėta skaityti kuopų įnešimai, bet pasirodė, kad narys komisijos sutvarkymui kuopų įnešimų J. Juodžukynas apleido svetainę neatsiprašęs išsinešdamas su savim ir kuopų įnešimus. 10.25 posėdis tapo uždarytas.

III Sesija.

9 berželio, 8 valandą vakare, toj pačioj svetainėje, atsibuvo trečia sesija. Išsukiant vardus nebuvo šių delegatų: V. Skaržinsko, J. G. Alensko, M. Tamošaičio, J. Daukšio ir J. Bendoraičio.

P. Mikolainis, išsukaus seimo vedėjų vardus, pranešė, kad jis tapo išrinktas pirmsėdžio pagelbininku priešai jo norą ir prašė, kad nuo to būtų paliosuotas. Taip pat reikalavo, kad būtų pataisyta pirmos sesijos protokole, kur pasakyta, kad jis aktyviai nepriguljis į T. M. D. Jis priguljis ir yra užsimokėjęs pilnai, tik esąs neveiklus. V. Daukšys priverstino, jogei matęs pakvitavimą už šius metus, taigi P. Mikolainis esąs pilnu nariu.

Buvo perskaitytas II sesijos protokolas. A. J. Ramanauskas patėmijo, kad reikia pataisyti vietoje, kur pasakyta, kad Jono Žilinsko laišką atiduoti literatiškam komitetui, turėtų būti pasakyta, kad atidėta III sesijos apsvartymui. Protokolas tapo priimtas su tuo pataisyumu.

Sutvarkymui kuopų įnešimų komisijos narys J. Juodžukynas perskaitė kuopų įnešimus. Perskaičius, 3-os kp. delegatas pareikalavo, kodėl jų kuopos įnešimai nebuvo skaityti. Sutvarkymui įnešimų komisija paaiškino, kad dangelio kuopų įnešimai radosi vienoki, o todėl buvo skaitoma tikta vienas jų.

Sutarta, kad apsvartyti kuopų įnešimai, skaitant juos skyriumi. Iš tarpo apsvorstinėtųjų kuopų įnešimų tapo priimti šie:

1) 23 kp., kad centro valdyba nors 6 savaitėms prieš seimą per organą išduotų raportą iš darbų praėjusių metų ir, pažvelgus į ateitį, duotų patarimus kuopoms, koki reikalai yra reikalingi paūminti atidžion. ir apsvartyti prieš seimą.

2) Tos pat kuopos: Iširti užmetamas p. p. Olševskini ir Širvydui kaltes už pasinaudojimą T. M. D. raštais ir pranešti visiems nariams.

A. Povilaika paaiškino, kad su Širvydu susitaikyta ant \$50 ir jis jau esąs piningus priėmęs, taip kad tas viskas yra užbaigta. Taipgi pranešė, kad su Olševskiu nebuvo galima susitaikyti, nes jis ignoruoja visą pareikalavimą. M. M. Račiūtė įnešė, kad rinkti komisiją to visko ištyrimui ir, ištyrus, pranešti visuomenei. P. Bradchulis išrodinėjo, kad tokis viešas apskelbimas kenktų, jeigu parsieitų eiti į teismą. M. M. Račiūtė patėmijo, kad jeigu mēs šrastume negalimu eiti į teismą, tai mēs galime paduoti lietuvišką visuomenės teismui. Buvo išrinkta komisija ištyrimui, bet, apkalbant dalyką, vėliau ji atsiskakė ir visas reikalas tapo pavestas B. K. Balevičiui iš Chicago, Ill., kad veiktų susizinojęs su centro valdyba. Delegatams rei-

kalaujant, kad žinotų, kaip to dalyko stovį paaiškinti parvažiuo- kose kuopose, tapo perskaityta J. O. Širvydo laiškas, kuriuo pasiteisino ir bandė susitaikyti. Taip pat A. Olševskio laiškas, kuriame buvo padavęs savo išlygas susitaikymui. Bet kadangi vienam ir kitam atsitikime buvo labai daug laiškų pridutu iš susirašinėjimų centro valdybos su paminėtomis ypatomis, tai visų nebuvo galima skaityti.

3) 52 kp.: Už organą priimti „Vienybę Lietuvinkų“.

4) 33 kp. Idant seimas pripažintų naudingą ir ingaliotų literatišką komitetą parūpinti savus, ar iš Lietuvos Mokslo Draugijų pargabinti jau skaitytus referatus, juos atspausdinti ir siuntinėti kuopoms, visiems skaitymams. Tokius referatus, jau skaitytus T. M. D. kuopų sueigo- se, idant galėtų perleisti kitoms draugijoms, rengiančioms viešas draugaitas.

5) Apsvarstytas 22 kp. patėmijimas, būk T. M. D. kningius perdaug lėšuoja, nes po \$15 mėnesiui. Pats kningius ir centro išrinktas parodė, kad neturint kur sukrauti atėjusias skrynias su Dr. Kudirkos raštais, reikėjo jās kur nors sukrauti, taigi samdomas kambarys už \$5. mėnesiui ir porą kartų tapo užmokėta ant kart už 3 mėnesius. Viso gi išmokėta \$40 už 8 mėnesius.

6) 3 kp. Kad T. M. išimtų „copyright“ ant jos išleidžiamų raštų.

7) Apkalbėta 11 kp. užklausimas, kaip yra su VII Dr. Kudirkos raštų tomų? Paaiškinta, kad į VII tomą ketino įeiti jo išleistos dainos su gaidomis ir jo muzikališkos kompozicijos, bet vėliau nutarta išleisti tikta jo raštai.

V. Pūkas įnešė, kad T. M. D. užsiimtų Jono Žilinsko poetiškų raštų išleidimu, kas didumu bal- su tapo priimta. M. M. Račiūtė įnešė, kad literatiškas komitetas nusprendęs, koki raštai tinkami išleidimui, ar juos išleisti, paleistų kuopų nubalsavimui. Apkalbėjus tapo atvesta, nes literatiškas komitetas geriau galis nuspręsti apie jų vertę.

Buvo užmanyta kad kuopos Europoje turėtų ten antrą pirmi- ninko pagelbininką. Palikta joms pačioms susitvarkyti, kaip geriau jos galės.

Visi pataisymai prie konstitu- cijos nuspręsta nejudinti, nes dar neseniai išėjo nauja konstitu- cija ir greit nebandysime išleisti ir naują spausdinti.

Apsvarstant ištraukas iš rap- ortų pirmininko ir raštininko, tapo nutarta, kad apmokėjimui M. Paltanavičiaus bilos už at- spausstas konstitucijas ir T. M. D. historijas pasiskolinti iš geležinio kapitalo. Taipgi kad T. M. D. kningas apsaugoti nuo ugnies. Pavesta tą atlikti centro valdy- bai.

Nutarta kuopų įnešimai su ge- rais sumanymais perduoti litera- tūros komitetui.

Išdininkas reikalavo, kad jo kauceija būtų numazinta. Paves- ta tą atlikti centro valdybai.

T. M. D. kningius J. Simanavi- čius pranešė, kad dabar turis la- bai daug darbo, o ypatingai prie raišiojimo ir išsiuntinėjimo siun- tinių. Užmanė, kad kningiu būt mokama nors po \$5. mėnesiui, nes kitaip niekas neapsims ir jis pats atsiskakęs, jeigu nors kiek negaus už savo triušą. Jam nu- spręsta mokėti po \$5 mėnesiui ir jis atsiskakė nuo 10%, nuo parduotų knių, kas buvo pirmiau kningiu pripažinta, nors jis ir iš to nepasinaudojęs.

Kningius pareikalavo, kad sei- mas paskirtų kainą Dr. Kudirkos raštams. Tapo pranešta, kad III seimas nutarė pardavinėti vi- sus 6 tomus už \$5, o naujiems na- riams už pusę, tai yra už \$2.50.

Į centro valdybą išrinkta: pir- mininku — V. Daukšys, iš Phila- delphia, Pa.; jo pagelbininku — J. Kazakevičius iš Pittston, Pa.; raštininku — J. Žemantauckas iš New York City, N. Y.; išdinin- ku — A. J. Povilaika, iš Water- bury, Conn.; kningius — J. Si- manavičius, iš Plymouth, Pa.; išdo globėjai — G. J. Trečiokas ir N. Želvis, abu iš Waterbury, Conn.; literatūros komitetas — J. Laukis ir V. S. Jokubynas, abu iš Chicago, Ill. ir J. Gabrys, Pa- ryžių, Francijoje.

Įnešus J. Simanavičiui, seimas ištarė B. K. Balevičiui padėkavo- nę už ypatingai uolų pasidarbavi- mą dėl labo Tėvynės Mylėtojų Draugystės.

11.15 seimas tapo uždarytas, pirmiau prisaiškinus naujai iš- rinktuosius į centro valdybą.

Seimo vedėjai:

Pirmininkas — Stasys Gegužis, I Raštininkas — V. Daukšys, II Raštininkas — G. J. Trečiokas.

Tev. Myl. Dr-tes reikaluose.

Nuo p. Laukio patyres, jog T. M. D. organu yra „Vienybė Lie- tuvinkų“, kuri jau ir pradėjo skelbti adresus centro valdybos, šiais keliais žodžiais kreipjuosi į brolius T. M. D. sąnarius.

Broliai! Kasžin kas privertė mus taip apsileisti, kad apie mūs gerbjamąją draugiją niekas nepakelia balso? Po IV seimui prabėgo jau du mėnesiai, o apie seimo nutarimus niekas nei puse lūpų dar ne prasita- rė. (Protokolas jau atspausdin- tas. Red.); rods, mačiau „Kelei- vyje“ aprašymą seimo nutarimų, bet tai aprašymas privatiškas ir rašytojo savotiškai išmargintas. Valdybon inėjo ypatos, užsitar- navusios pagarbos, žinomos iš darbų visuomenės dirvoje, bet, ar jos valdybon inėjo tik todėl, kad savo pareigas atlikti tylėji- mu? Labai įstabu ir net gaila, kad valdyba, užėmusi savo vie- tą, net nepratarė žodžio į draugi- jos narius, todėl ir tylą: tyli centro valdyba, tyli kuopų val- dybos, tyli nariai ir, žodžiu sa- kant — tylą viešpatauja.

Kartais gerai ir ramiai patylė- ti, bet jeigu tylime per ilgai, tad gema baimė net iš mažiausio krepštelėjimo. Taip, broliai mie- li, šiandienis mūs tylėjimas, apsileidimas, primena mums 1905—6 ir 7 metus, kuomet irgi, tylai viešpataujant, T. M. D. bu- vo atsistojusi prie savo grabo ir tik ačiu ypatai, kuriai užtraukus Requiem Aeternam vienas—kitas ištikrųjų Tėvynės mylėtojų iš- budo ir nors neprisipažindami sau kaltės už apsileidimą, ilgą miegojimą, bet rūgodami ant to nenuoramos, kad tas savo šukavi- mu ardo ramumą ir neduoda ra- miam miegoti, pradėjo ir kitus budinti. Galiaus patekus į pir- mininkus gana energiškam vyrui, p. Balevičiui, įvykus I seimui su dideliu pasirėžimu imtasi visų prie darbo, prie išleidimo Dr. Kudirkos raštų.— 1908 ir 9 me- tais T. M. D. viešpatavo darbštu- mas, nes kiekvienas sąnarys ener- giškai, su noru dirbo draugijos labui: kuopos dygte dygo, narių duoklės ir privatiškos aukos plaukte plaukė draugijos išdan ir taip į du metus besidarbuojant,

susilaukėme savo darbų vaisius — raštus Dr. Kudirkos. Bet kaip greit pabudome iš ano tylos, apsileidimo miego, kaip karštai dirbome per du metus, taip greit pailsome ir susilaukė Dr. Kudir- kos raštų, nuo III seimo, vėl snaudžiame. Ir šitam snaudi- mui pasidėkavojant, jau nuo di- desnės pusės metų nieko nemato- me, jokio judėjimo, jei bent laik- raščių korespondencijose kartas nuo karto užžvelgiame, jog ten ir ten buvo T. M. D. kuopa, bet po gavimui Dr. Kudirkos raštų, niekas į susirinkimą visai neatei- na. Tad, kyla klausimas, ar ir vėl sulauksime draugijos merdė- jimo (iš eilės jau trečio)? Ne, prie to eiti neprivalome ir, idant prie to neprieiti privalome dau- giau rūpintis draugijos likimu ir jos reikalais, jos tikrąja užduo- čia, o, kad tuomi viskuom rūpin- tis, privalome daugiau tarties, idant tuomi parodyti lietuviška- jai visuomenei, jog mēs gyvena- me, idant dirbti visuomenės naudai ir, dirbti visuomenės naudai, idant gyvent visuomenė- je.

Dirbti turime ką ir kur. Štai IV seimas, rodo si nutarė leisti naują laidą — raštus kun. J. Ži- linsko. Šių raštų bus keturi to- mai, jų dalis jau spaudoje, spaus- dinama Vilniuje. Taigi, T. M. D. yra skolinga savo nariams už 1910 metus, kuriais nėra išleidu- si jokios kningelės, bet neilgai laukus draugija galės atsisteisti sąnariams, suteikdama jiems nau- ją laidą kun. Žilinsko raštų.

Rods, poroje laikraščių mačiau išsireikškimus, jog neišpuola leis- ti raštus kun. Žilinsko, kadangi autorius yra dar jaunas ir gyvas. Bet čia nėra ką daug stebėtis iš tokių išsireikškimų, nes jų auto- riai už poros mėnesių išsireikš at- bulai, pasakydami, kad mēs mo- kame pagerbti tik mirusius vei- kėjus, kuomet užmirštame gy- vuosius.

Kun. Žilinsko raštų leidimu tu- rime pasirūpinti, nes jų vertę iš anksto galime spręsti kiekvienas, bent iš to, jog žinome, kad kun. Žilinskas yra tikru Tėvynės mylė- toju — patriotu. Taipgi galime suprasti jo raštų vertę ir išto, kad tų raštų dalį neperleidžia cenzūra Rusijos viešpatijos. Pats kun. Ž. varginamas nesveikatos, vargsta Europoje, norėdamas šiaip-taip pragyventi vaisiais sa- vo plunksnos.

Po kun. Ž. raštų, Literatiškojo Komiteto globoje yra naujai at- siųsti didelės vertės du rankraš- čiai: „Iš Biologijos ir Bakterio- logijos sryties“ ir „Motina, arba Zoologijos ruožai“

Taigi, mieli broliai, kaip ma- tote, T. M. D. turi krivą raštų prirengtų spaudai ir jau spausdi- namų, kurie bus nariams dalina- mi trumpoje ateityje; tik dirbki- te, idant juos uždirtumėte. Stip- rinkite apsilpusias kuopas ir tver- kite naujas. Skolingieji nariai, užsimokėkite savo skolas, nes, matote, kad tokios krūvos raštų išleidimui yra reikalingi pinigai.

Gerbiamoji centro valdyba, pa- sikrutinkite, paraginkite narius

prie darbo ir duokite jiems pa- veizdą, kaip reikia dirbti; tik ne tylėjimu, bet rankomis ir gyvu- ju žodžiu.

Tikėdamas, jog šis mano raše- lis tikrai bus pažadintoju prie darbo, T. M. D. narių, linkiu vi- siems geros energijos ir liekuosi su pagarba

TMD. Literatiško Komiteto narys,

V. S. Jokubynas.

KRASOS DĖŽUTĖ.

F. Mikelioniui: 1) Ačiu. 2) Apie dienraštį maža kas tikro ži- noma.

A. Matukui, Vasneliui, Amu- rui: Raštelius apturėjome. Ačiu.

Žirgvaikiui: Peržiūrėjome fan- taziją „Sapnai“. Mintis, ką gi ir besakyti! — daili. Mūs inteli- gentai ištikro nieko nedirba platinimui blaivystės. Bet labai nesurištai Tamsta šituos „sap- nus“ sutvėrėt. Reikia dar pa- silavinti rašymo. Jei nepadėsi- te plunksnos, beabejonės, toliaus eisis geriau.

F. I. Salem: Visame pasaulyj iš vardo karalysčių yra 42, o res- publikų 24. Iš karalysčių di- džiausias yra žmonių skaitliumi: Chinija, Rusija, Anglija, Vokietija, etc. Iš respublikų didžiausi — Siaurinė Amerika.

V. Liutkui: Nieko nepadary- si — da neišrasta būdo, kaip il- gus straipsnius galima but sutal-

Gali išgelbeti gyvasti.....

Viduriniai skansmai, slėgimas, diegliai, tankus ir skystas viduriavimas, virškinimo sugedimas — yra paprastais apsiereikimais dabartinėje metų dalyje. Tame yra pavojus, bet pagelba yra lengva, jeigu turi po ranka.

Severos Gyduoles nuo Greitosios

Palengvėjimas, intekmė ir sveikata greitai atsiranda po jo vartojimui. Atidėjimas gali reikšti tiek, kiek mirtis.

Parsiduoda pas Aptiekorius. Kaina 25c. ir 50c.

Kada Skilvis Reikalauja Pagelbos

APIE TAI LIUDIJA SEKANTI APSIREIŠKIMAI:

apetitas yra silpnas ar visai jo neturi,
virszkinimas sugedes,
skausta galva, riemu, atsirugimas
jauti skausmus ir duszluma

Tokiamo atsitikime yra reikalingas

Severos Skilvinis Kartumas

Yra tai kartu Gyduole'ir Budas nno sudrut'mo
Sugražina apetitą
Sudrutina skilvi
Pagelbsti virškinimui ir valgio inemimui.

Visados iszeis ant sveikatos ir priduos jega.

Kaina \$1.00

Parsiduoda aptiekose beveik VISUR.

Reikalauk, kad tau duotų tiktai Severos Gyduoles ir pasakyk „Ne“, jeigu pirklys stengtųsi tau įduoti ką-kitą. Ištikimi gydymo patarimai per laišką kiekvienam DOVANAI.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

pinčių trumpas vietas, todėl išdalinama laikraštis per kelis numerius. Kas myli raštų skaitymą ir kas brangina spausdintą žodį, tas žino, kad syki atspausdintas dalykas niekada nebus atkurtas, todėl laikraštį perskaite nemėto, bet pasidėda kitam sykiui pasiskaityti, arba jeigu negali rinkti laikraščio numerį, tai nors išsikarpo tuos straipsnius, kurie viename numeryje neužsibaigia, ir kai surenka iš visų, tada perskaito. Bet tie, kurie laikraščius mēto ir naikina tai vistiek jie rimtu straipsnių nekaitys, ar jie bus trumpi ar ilgi. Ne del tokių straipsnių ir spausdinasi. Jiems užtenka trumpų žinių ir sensacijų, ir ant nelaimės, dar didelė dalis yra tokių pas mus skaitytojų. Bet pagal jų ūp negali laikraščiai pašokti.

A. Purvini: Pirmiausia apie Tamstų susižadavimą buvo pranešta kaip žinutė, o daugias rašyt apie tai jau būtų privatiškas apgarsinimas, už kuriuos paprastai laikraščiams reikia apmokėti.

Aš: Be tikro parašo neindėsimė, nes šitame atvejy nēra ko sleptis po pseudonymu, — aiški teisybė.

M. Matulevičiui, Elizabeth: Neapsimoka su tuo „Keleivio“ sandarbininku eiti į ginčus per laikraštį. Rašykite dažniau teisingas žinias, tada nupuls ir tie, kurie dumia vėją.

Kalnakasiui: Tamstos paaiškinimas prie p. A. D. užklauso apie vaidinimą „nečystų dvasių“ tik tiek paaiškina, kad iš Tamstų sutiktų nakčia avino nebuvo koks velnias, bet paprastas paklydęs avinas. Tokių atsitikimų yra tūkstančiai. Ir visi atsitikimai su „gązdinimais, vaidinimais, pajukais“, etc. yra panašūs į tą atsitikimą su avinu.

K. Jurgelioniui: Straipsnelis nors savo vietoj labai naudingas, bet delei jo ilgumo, mums nesuvertotinas. Beje, jis labiau rišasi su encyklopedijos sandarbininkais, kurie ir iš „Lietuvos“ pasiskaitys.

NAUJI RAŠTAI.

Painiava. Žemaitė. „Lietuvos Ūkininko“ išleidimas N25. Vilnius. 1911. Pusk. 16. Kaina 5 kap.

Lietuvos Žemlapis su etnografijos siena. Spalvuotas, 19x17 colių. „Lietuvos Ūkininko“ Bendrovės išleidimas.

Išėjo: „Draugija“ N54. „Byrutė“ N8.

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGYSTĖS

CENTRO VALDYBOS ADRESAI:
Pirmininkas: V. Daukšys,
1425 N. 28-th str., Philadelphia, Pa.
Jo pagalbininkas: J. Kazakevičius,
103 N. Main str., Pittston, Pa.
Raštininkas: J. Žemantauckas,
789 Bank str., Waterbury, Conn.
Kasierius: A. J. Povilaika,
804 Bank st., Waterbury, Conn.
Kningininkas: J. Simanavičius,
331 Barnes str., Plymouth, Pa.
Literatiškas komitetas: J. Laukis,
3001 Farrd str., Chicago, Ill., V. S. J. Kubylnas,
425 Lincoln str., Rockford, Ill., J. Gabrys,
11 rue Sommerard, Paris, France.

EMIGRANTŲ SELPIMO KOMITETO ADRESAI:

Pirm. S. Jankaukas, 158 Newark st. Hoboken, N. J.
Pagalb. S. Zaliaucka- 243 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
Prot. sekr. J. A. Kavaliauckas, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Fin. sekr. J. Jukelis, 915 Clinton st. Hoboken, N. J.
Išd. V. Dauncras, 229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
Skr. J. A. Kavaliauckas.

Gera Proga!

Geras laikraštis tai žmogaus ištikimas draugas. Norėdami tauti, kad daugiausiai žmonių draugautų su gerais laikraščiais, pranešame visuomenei, jog nuo Naujų Metų galima įgyti du gerus laikraščius už prieinamą kainą:

Visiems, kas užsirašys tiesiog pas mus „Laisvąją Mintį“ ir prisiš mums \$3.00, siuntinėsimė par ištisus metus „LAISVĄJĄ MINTĮ“ ir kaip priedą „VIENYBĖ LIETUVNINKŲ“

ir gi par metus, kuriu laikraščiu, atskitai užsirašant, apsieina \$4.00. Sunku susilaukti geresnės progos, o kadangi ir šita neilgai tebus, tad pasiskubinkite!

Adresas:

„LAISVOJI MINTIS“
1401 N. Main Ave.,
Scranton, Pa

NUOTARIOS.

Žmogus, kurs įsigija prieš ką nors notarias, kurs nenori klausyti faktų ir prirodymų, yra fanatikas. Notarios niekada nieko neprirodo, niekam nepagelbėja. Žmogus su notarioms yra aklas. Paprastai žmonės turi notarias prieš visokius vaistus, kurių daug fabrikuojama. Iš dalies tat išsisteinama, bet kai kur — ne. Imkime, pavyzdžiui, Trinerio American Elixir of Bitter Wine. Mesk savo notarias šalin ir pamėgink: įsitikisi, kad tasai vaistas sutaisytas iš gryniausio raudnojo vyno, pilnai nusistovėjusio, ir parinktinių žolių, kurių paskui ir savo draugams patarsi vartoti nuo visokių vidurių ir pilvo ligų. Pamatysi, kad tai geriausias vaistas nuo vidurių užkietėjimo, nuo sunkios, skaudamos galvos, nuo reumatiškų ir neuralgiškų skaudėjimų, nuo nugaros skaudėjimo, dieglių ir mešlungių traukymų. Bematant, išnyks visos notarios. Visose aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland av., Chicago, Ill.

Pajieskau savo brolio Kazimiero Danilevičiaus, Alsininkų kaimo, Trakų pav., Vilniaus gub. 3 metai atgal gyveno New York City, ir ketino važiuoti į Vakarų (West) valstijas, o dabar nežinau kur jisai gyvena. Jei kas apie jį žino, tai malonės duoti žini ant šio adreso:
Ignas Danilevičia,
P. O. Box 184, Larksville, Pa. (35)

VISAI DYKAI!

Kas prisiš 9c. markėmis dėl persiuntimo lėšų, tai aplaikys dykai 12 atvirų paveikslėlių su apskaitymais vertės 25c. ir 3 vyriškas ir 3 moteriškas spilkas, vertės \$1.50. Aš ne prigavytė garsinu, bet norėdamas apsigarsinti savo biznį minėtus daiktus prisišiu dovanai, datirtum neteisybę pagarsik šitame pat laikraštėje.

L. J. Gechus,
Box 382, Vancouver, Wash.

UŽ GERĄ, GERU UZMOKA.

Ne pasigrymas, bet teisingas žmonių pranešimas. Štai ką rašo išgydyti nuo sunkių ligų:

Guodotini Tamistos! Pranešu kad aš jau esu sveikas. Nuo tų vienų liekarstų pasveikau visai ir nebejauciu niekur jokių skaudėjimų.

Dabar ašai sakau ir rašau padėkavonę už jūsų gerą daktarystą. Mano padėkavonė ir jūsų gerą gydymą tegul žino visi lietuviai. Ašai buvau susirgęs labai bloga liga ir šaukiausi prie daktaro Philadelphios M. Klinikos, kad yra Phila. M. Klinikoj geriausias daktaras. Katrie tiktai sergate ir norite gerai ir greit išsigydyt, tad šaukitės prie Phila. M. Klinikos, o ten jūs išgydys kogeriausiai, kopigiausiai, kaip mane išgydė, tad sakau kad jums ir išgydys, jei tik kada reiks daktariškos pagalbos, tad jau dabar žinosis tikrai kur ją atrasti. Tokiem daktaram nereikia garsintis, nes juos garsina išgydyti žmonės, savo gerom padėkavonėm. Užtai ir aš, labai širdingai dėkavaju Philadelphios Medikal Klinikai.

Su pagarba
Geo. Petrauskas,
1815 Filmor st., Camden, N. J.

REIKALAUJAME

išsilavinusių gurbelių dirbėjų, išnešiojų, pie varstotų ir finišerių. Darbas nuolatinis. Rašykite arba ateikite pas:

A. H. Lavietes & Co.,
Andove, Conn.

GERA PROGA DEL LIETUVIŲ.

Galite padaryti gerus pinigų paravinėdami cigarus. Stationery gerai irengtas, yra visokių mažozių ir taigpi gazietų. Vieta apgyventa lietuviais. Dasižinkite pas:
Greenwald
280 Bedford ave., Brooklyn, N. Y. (33)

FRANAS KUPSTAS

užlaiko puikiausią Hotelį, skanus alus, gardi arieklė, visoki vynai, porteris ir kvepentis cigarai. Lietuviai nepamirškite savo tautietį.

63 W. Union & Maple St.,
NANTICOKE, PA.

(32)

Ant Pardavimo.

Iš priežasties ligos parsiduoda kriaučiška šapa. Biznis gerai išdirbtas, pelno neša ant nedėlios \$125.00 Dasižinkite po numeriu:

45 Grand St. 1st floor,
Brooklyn, N. Y. (34)

SALIUNAS ANT PARDAVIMO.

Parsiduoda salūnas ant 118 North 4th st., Brooklyn, N. Y. Priežastis pardavimo, nesitikimas poroje. Apie sąlygas sužinkite pas savininką po šiuomi adresu:
118 North 4th st., Brooklyn, N. Y.

BIZNIS ANT PARDAVIMO!

Parsiduoda kriaučiškas biznis su keturiomis mašinomis ir kitais visais intaisymais, kokie tik yra reikalingi prie siuvimo. Vieta indirbta, ir apgyventa lietuviais ir lenkais; biznis geras prekė pigi, renda gi \$18.00 mėnesi už šapą ir ruimus. Norintieji kreipkitės šiuomi adreseu:
Antanas Žukauskas,
80 Union Ave., cor. Stagg st.,
Brooklyn, N. Y. (32)

PARSIDUODA LABAI PIGIAI.

Parsiduoda T. Lutkeviciaus hotelis ir salūnas ant kertės Park ave. ir 6th St., pačiam viduryje miesto, labai puiki vieta dėl gerų žmogaus. Salūno laisniai yra užmokėti už metus laiko nuo 1 d. liepos (July) 1911 metų iki kitos 1 liepos, 1912 m. Nedėliomis samai atidaryti per visą dieną. Pardavimo priežastis — nesveikata. Plačiau dasižinkite pas savininką:
500—6th St., Racine Wis.
Thomas Link,
Cor. Sixth st. and Park ave.,
Racine, Wis.

Pirmutinė žingėidi kninga.

Tie kurie nori gauti šita kningą, turi pasirūpinti gauti du nauju skaitytoju, kurie užsirašys ant žielų metų „Vienybė Lietuvninkų“. Taigi tas, kuris gaus du nauju skaitytoju ir prisiš mums \$4.00 (Money Order'riu ar apdraustame (registruotame) laiške aplaikys dovanai viršminėtą kningą — „Jubilėjinį Vien. Liet. numerį“ — kurioje telpa 62 paveikslai mūsų įžymių rašytoju ir veikėju; 58 straipsniai įvairio turinio — apysakos, eilės ir kt. Ta kninga yra pirmutinė savo rūšies lietuvių literaturoje, ir todėl gali būti žingėidi kiekvienam. Tačiau, jeigu kartais nepasisektų gauti tu nauju skaitytoju, tai prisiškite mums 50 centų 2-centėmis markėmis ir gausite šią kningą. Laukiame užsakymų.

Su pagarba
J. J. Paukštis & Co.,
120 Grand st.,
Brooklyn, N. Y.

I SKAITYTOJUS.

Gerbiamieji „Vien. Liet.“ skaitytojai, kurių prenumerata yra išsibaigus, ir kuriems išsiuntinėtos paragi-

nimo kortelės, malonėkit atnaujinti prenumeratą, nes kitaip būsimė priversti su laikyti siuntinėje laikraštį. Permainydami adresą paduokit pirma senąjį adresą, o paskui naująjį, ir tokiu būdu bus išvengiama klaidos siuntinėjime laikraščio. Permainydami adresą parašykite aiškiai — vardą, pavardę, numerį, gatvės vardą, miesto vardą ir valstijos.

Su pagarba
„V. Liet.“ Administracija.

TIK ANT TRUMPO LAIKO!

Šiuomi pranešame visuomenei, kad tie, kurie da neturite istoriško „Vien. Lietuvninkų“ Jubilėjinio numerio, idant pasiskubintumėt, nes su šiuo mėnesiu užbaigiame siuntinėjimą. Prisiškite 10c. markemis ir gausite „Jub. numerį“, kuri galėsite pasiūsti į Lietuvą savo giminėms, arba savo draugams. Kreipkitės šiuomi adresu:

J. J. Paukštis & Co.,
120 Grand st. Brooklyn NY.

PARSIDUODA.

Parsiduoda dveji namai — salūnas ir barzdaskutyklė. Priežastis pardavimo, išvažiavimas į Texas. Vieta apgyventa lietuvių, lenkų ir slavokų.

Anton Grabowski,
301 W. Kinney st.,
Newark, N. J.

(32)

Telephonas: Greenpoint 8.

Daktaras

A. Szlapiute-Jankaukiene.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.

Telephonas: 3254—T—Market.

Daktaras

Jonas J. Kaškiaucius
Gydo vyrų, moterų ir vaikų ligas, pagelbsti prie gimdymo.
VALANDOS: Nuo 9—12 ryt, nuo 6—8 vak.
88 Jefferson Str. prie Ferry Str.
NEWARK, N. J.

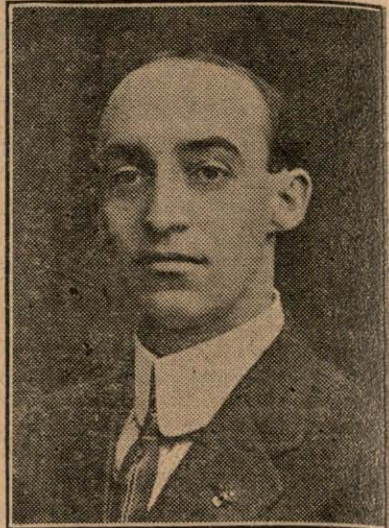
ANT SUDŽIOS

B. R. Jones

IŠ WILKES-BARRE, PA.
ant Luzernes Counto.
Piliečiai balsuokit rinkimo dienoje
30 Rugsėjo 1911 m.

W. Alfred Valentine

Tapo paskirtas per Sudą (Court) **PROKURATORIUM**

(District Attorney)
ANT DALIES LAIKO.

Dabar storavojasi, idant taptų ap-
rinktas ant viso termino.

Meldžia lietuvių piliečių balsot dienoje rinkimų.

Nominacijos 30 Rugsėjo.

Konkursinis

Geograafijos VADOVELIS.

Skiriamas Lietuvos Mokyklai.

Su paveikslais ir spalvuotais žemlapiais. Pirmutinis su žemlapiais Geograafijos vadovėlis, norinčiam pažinti Geograafiją butinai reikalingas.

Kaina 75c.

Apdaryta \$1.00.

J. J. Paukštis & Co.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint.

„Vienybė Lietuvninkų“

SENIAUSIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS AMERIKOJE.

Inkurtas 1886 m.

„Vienybė Lietuvninkų“ seniausias iš visų kitų lietuviškų laikraščių, radikališkai, pirmieviškai ir bėpartviškai vedamas, pertai plačiai lietuvių skaitomas ir turįs gerianį pasisekimą, „Vien. Lietuvninkų“ obalsis — teisybė į akis. „Vien. Liet.“ paduoda naujausias ir svarbiausias žinias, kas „Vien. Lietuvninkų“ skaito, tas išsilavinu supratime ir dorėje, kaip iš geriausio humaniško mokslainės.

„Vienybė Lietuvninkų“ skaito ne vien darbininkai, bet ir inteligentai: daktarai, advokatai, kunigai ir bizneriai, nes joje kiekvienas randa reikalingiausias žinias ir tą, ko žmogaus protas pirmieviškame laikraštijyje jieško. Norintiems matyti „Vien. Lietuv.“ siunčiame vieną numerį dovanai.

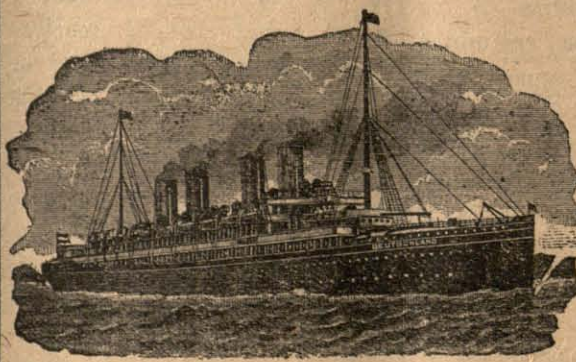
„Vienybė Lietuvninkų“ išeina kas Sereda jau nuo 1886 m.

Amerikoje prekioja metams \$2.00, pusei m. \$1.00. Užsieniuose metams \$3.00, pusei m. \$1.50. Užsirašant „Vienybė Lietuvninkų“ reikia ir pinigų sykiu prisiūsti. Pinigus geriausia siūsti per „Money Order“ arba registruotame laiške. Permainant adresą, reikia paduoti ir senąjį.

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

AGENTURA

Parduoda Laivakortes

in visas svieto dalis ir išmaino užrubežinius pinigus pagal kursą.

Padaro aktus rejentalnus su Konsulio paliudijimu.

Parduodame tikietus ant geležinkeliu Amerikoje in pietines ir vakarines valstijas.

Didžiausia krautuve visokiu knygu, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškos, teip maldų knygos. Žodynu, rankvedžiu ir Bibliju. Visoki spaudos dalykai atliekami, kokius tik kas reikalauja.

J. J. Paukštis ir K. Brazys,
120-124 Grand Street,
BROOKLYN, N. Y.

VIENYBĖS LIETUVNINKŲ AGENTAI

BALTIMORE, MD.
J. Luis, 521 W. Baltimore str.,
J. Zebrauckas, 112 Green str.

BROOKLYN, N. Y.
T. Jarmala, 217 Berry str.
J. Ambraziejus, 120 Grand str.
P. Pilėnas, 120 Grand st.,
A. J. Jancauckas, 65 Hudson ave.

BOSTON, MASS.
Julijonas Bukantis, 23 Prospect st.

BRIGHTON, MASS.
F. S. Šimanskis, 32 Lincoln st.,

BENLD, ILL.
J. J. Guzevičia, Box 155.

BRIDGEPORT, CONN.
Fr. M. Vitkauskas, 355 S. Main st.

CAMBRIDGEPORT, MASS.
P. Bartkevičius, 877 Cambridge st.

CHICAGO, ILL.
P. M. Kaitis, 1607 Ashland ave.
J. J. Gaudas, 1613 So. Halsted st.,
K. Sitavičius, K. s.
349 Kensington ave.,
M. K. Wilkewich, 3225 So. Halsted st.
M. J. Damijonaitis, 3253 S. Halsted st.

SO. CHICAGO, ILL.
B. Kvietauckas, 8745 Escanoba ave.,

CLINTON, IND.
J. Skinderis, B. F. D. No 1 Box 85 A.

EASTON, PA.
Feliks Raulynaitis, Box 196.
A. J. Neris, Box 195.

ELIZABETH, N. J.
Dem. Broczkus, 211 -th str.

GRAND RAPIDS, MICH.
J. Garnupis, 653 N. Front str.
E. Urbanavičius, 264 Hamilton str.
Jonas Brazaitis, 581 Broadway,

HARRISON, N. J.
J. A. Benish, 107 John st.,

HOLYOKE, MASS.
K. P. Šimkonis, 7 Columbia st.,

KENOSHA, WIS.
M. K. Petrauskas, 415 Middle st.,

LAWRENCE, MASS.
A. Ramanauskas, 99 1/2 Oak str.

LEWISTON, ME.
K. Vilaniškis, Box 36.
MONTELO, MASS.
B. P. Miškinis, Box 124.

NEWARK, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry str.

NEW BRITAIN, CONN.
V. Alksninis, 52 Grave str.
J. Mažeika, 27 Comerton st.,

NEW YORK CITY.
J. M. Danielius, 211 W. 12-th str.

PITTSBURG, PA.
J. G. Miliauckas,
% Union Saving Bank

PHILADELPHIA, PA.
J. L. Grušas, 3179 Salmon st.,
A. Bernotas, 509 So. 4-th St.

PATERSON, N. J.
A. Varaškevičius, 70 Lafayette str.

RUMFORD, ME.
J. A. Kalvelis, 222 Pine str.

ROCHESTER, N. Y.
A. S. Šmigelskas, 31 Weyl st.,
P. Petronis, 9 Gorham st.,

So. MANCHESTER, CONN.
A. Zokaitis, 30 School st.,

SCRANTON, PA.
J. Petrikis, 1514 Rose Ave.
George Baltrūnas, 1823 N. Main ave.

SO. BOSTON, MASS.
N. Gendrolius, 224 Athens str.
J. J. Stropus, 30 W. Broadway.
K. Jurgelūnas, 233 Broadway.

WATERBURY, CONN.
K. Ch. Kažemėkas, 785 Bank st.,
A. J. Povilaika, 804 Bank str.
M. Alyta, 1235 Bank str.
J. Zemantauskas, 789 Bank st.,

WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia, 15 Millbury str.
Jos J. Kalakauckas, 121 Green str.

Mūsų aptiekorius yra Lietuvis

FRANAS URBONAS

Visi, kurie ieškote vaistai (liekarstos) ir sveikatos, galite ją gėra roda parodys apturet. tikrą kelią in sveikatą : : : : :

Musu aptiekoriaus

SU PAGARBA **FRANAS URBONAS**

151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) **BROOKLYN, N. Y.**

Telephone 1831

Nik. P. Zelwis
LIETUVISZKAS GRABORIUS

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuviams, veselioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

Gera proga!

Geras laikraštis, tai žmogaus ištikimas draugas. Norėdami tatau, kad daugiausiai žmonių draugautų su gerais laikraščiais, pranešame visuomenei, jog nuo Naujų Metų galima įgyti du geru laikėiu už prieinamą kainą.

Visiems, kas užsirašys tiesiog pas mus „Vienybę Lietuvninkų“ ir prisiųs \$3.00 siuntinėsimė per ištisus metus „Vienybę Lietuvninkų ir kaip priedą „Laisvąją Mintį“ ir gi per metus kuriu laikraščiu \$4.00. Sunku susilaukti geresnės progos, o kadangi ir šita neilgai tebus, tad pasiskubinkite!

Adresnokite:
J. J. Paukštis & Co.
120—124 Grand str.,
Brooklyn, N. Y.

BUKIE VYRAS

RUPTURA,
VARICOCELE,
PRAPUOLUS PAJIEGAS,
UZTRUCINTAS KRAUJAS.
ATIMA JUMS VYRISZKUMA

BUKIE
Išzmmtingas
Likie sveikas

DR. O'MALLEY BUDAS

Visados išgydo!
Išbandyta per 30 metų!
Be peilio ir vaistų!
Išrasta per mane!
Naudojamas tik mano ofise!

PRASARGA: Darbininkai katrie pas mane dirbo, gal sakyti, kad jie žino mano metodą ir pagal jį gydo be operacijos, jie gal ir pamėgdžioja mano raštus. Bet randasi tik Vienas Dr. O'Malley Budas ir naudojamas tik Mano Offise.

Aš nedrukoju jokių gromatų Ligonų kadangi atsilankymas į mano Offisą parodys jums, kad turiu daugybę Gromatų nuo Ligonų iš visų šalių pasaulės kurie tapo išgydinti.

Prisiųsk 2c. markę už knygutę padabintą paveikslais apie Supturą.

Dr. Alex. O'Malley
158 S. Washington St.
Wilkes-Barre, Pa.
Galima susikalbėt lietuviškai-lenkiškai.

SKAITYK, O ŽINOSI VISKĄ.

Pranešu visiems lietuviams ir savo kostumeriams, kad aš perkėliau savo krantuvę į Chicago, Ill., kurioj gali gauti laikrodžių, laikrodėlių, lenciuėgių, visokių žiedų, spilkų, kokių, kompasų, kryžiuų, Puikiasių armonikų, skripkų, klarnetų, trubų, koncertinių ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų, Gerų britvų, visokio skryiaus drukuojamų mašinukų, albumų fotografijoms, guminį litarų. Monų knygu, istoriškų ir maldaknygių. Gražių popierų gromatomis rašyti su puikiais apskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais, tužiną už 25c, 5 tuž. \$1.00, perkupčiams 1000 už \$6.00. Jaigu kas neturite mano katalogą, rašyk šiadien: prisiųsdami už 5c markę, o apturėsi mano Didelį Katalogą Dykai su 1000 naudingų visokių daiktų. Aš užtikrinu, kad mano tavoras pirmos klasios, o prekės pigesnės kaip kitur. Perkupčiai gali gauti pirkt tavorą daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus lietuvius ir lietuvaites su orderiais ir visokiais pirkiniais kreiptis pas savo tautietį

M. K. Wilkewich,
3225 So. Halsted St. Dept. V. Chicago, Ill.

PIRMAS LIETUVISZKAS

Fotografistas ir Maliorius

VISOKIU FOTOGRAFIJU

Darbą atlieku puikiai ir pigiai. Taipgi išmokinu nutraukti ir padirbti fotografijas, pirma mokestis tik 5 dol. Ateikit ir atsiveskit savo dragą arba draugę ir nutrauksi jo ar jos fotografiją pats, ir į 24 valandas bus atliktas pirmos klasios darbas.

G. BENSON

328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

BENNETT TYPEWRITER. Preke \$18.00

Bennett Typewriter yra tai naujiausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais raktais, teip kaip mažinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atrametuojasi nuo kaspino.

Didumas mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su litaromis mašinos ir tokiu būdu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Paukštis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Pigiausios kainos -- Didžiausia apsauga \$100,000.00

Skaitykite atydziai!

Nesiduokite apgautinėt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvaranciją į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiontinimui Tėvynei, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jūsų sunkiai uždirbta skatika. Sudėjan Valstijos kason Šimtą tukstančių dolerių kaip užtikrinimą Jums. Ištėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jūsų patarnavimams yra senas datyrušis Agentas, kuris: Siunčia 50 rub. už \$26.15, 100 rub. už \$51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už \$518.00. Parduoda laivakortes į Europą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorėjų kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos -- Didžiausia apsauga \$100,000.00

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS — pas —

Jona Kulboka

SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, — KVEPIANTI CIGARAI. —

74 Grand st., Brooklyn, N. Y. (kampus Wythe ave.)

Atidziai visu Lietuviju LAIKAU PUIKŲ SALIUNĄ

Skanus alus, gardi arielka, Havanos cigarai. Teipogi puiki salė mitingams veselioms ir šiaip visokiems susirinkimams. Salė 212 Berry Str. Reikale kreipkitės prie mūs, o busite užganėdinti konogeriausiai.

JUOZAS JURKEVIČIUS
112 N. 3rd st., Brooklyn, N. Y.

Tel. 2334 Greenpoint.

PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS — pas — **PETRA A. DRAUGELI.**

Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškite šios atsakančiausios vietos, o busite užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y. Palei Wythe Ave.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

E. APRIL, Savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos PIRTYS

274 South First Street, (tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Moterims kiekvieną utarninką.

“Feeling Better Already Thank You!”

Mielai aš paklausiau jūsų patarimo ir iš-titirniau su

Dr. Richter'io Pain-Expelleriu.

Dingo skaudėjimas kakle ir diegimas šone, jauciuos visiškai gerai. Privalo būti kiekvienos šeimynos šepoje. Sergėkis nuo pamėgdžiotų. 25c ir 50c.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York.
Richter io Congo Pillės yra geros nuo viduriu sukletėjimo. 25c ir 50c.

TELEPHONE 1295 GREENPOINT.

P. BUTKUS

LIETUVISZKAS GRABORIUS (UNDERTAKER)

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuviams, veselioms ir krikštynoms.
Mano gyvenimo Ofisas atidaras **DIENĄ IR NAKTĮ.**

213 1/2 Berry Str. Brooklyn, N. Y.
Branch Office: 48 Hudson Ave.
LIETUVIAI KREIPKITĖS REIKALE PAS LIETUVI.

Klausyk Gero Patarimo

Mokek sau o nekitam randą.

Tas išmintingas ir laimingas, kuris nusiperka žemės sklypelį, tokį kokį išgali New Yorke. New York City skubiai eina visoki pagerinimai, kaip va: tiltai, toneliai (po miestu geležinkeliai), subway ir kiti visoki įtaisymai dėl palengvinimo žmonėms ir pagerinimo miesto. Per tai čia žmonės ir puolasi pirkti ŽEMĖS ŠMOTA prie krašto miesto, ba už 3 ar 5 metų toji žemė ar stuba pasilieka jau mieste ir tokiu būdu toji žemė pasilieka 7-nis ar 15-ką kartų brangesnė negu perkašt kaštavo. Kita vigada, už 5 centus veža 35 myles, kad ir toli parsieina važiuot, bet ima mažai laiko tik 2 minutes trukis bėga 1 mylę po žeme. Todėl New York City per pereinus 10 metų žmonių pasididino ant 1031368. Visi žino, kad New York City yra daugiausia turėjų, o daugiausia prisigyveno iš žemės pradėdami su \$50, o mūsų lietuviai sudeda pinigus į žydų bankas ir anie už sudėtus jų pinigus perka žemę, stato stubas ir nuo tų pačių lietuvių ima randą už jas. Sunku rasti tokią banką, kad neturėtų žemės New York City, tai kodėl lietuviai patys sau neapverčia tuos pinigus nupirkimui sklypą žemės alia paveda bankom sa ve išnaudot. ŠTAI MĖS PARDUODAM EAST NEW YORK'E Lotus, Stubas ir Namus, namai su puikiausiom įtaisom, sklepai simentuoti, ant pirmų lubų kukne ir 3 kambariai, ant antrų 4 kambariai ir maudyklė, zvanai ir šėpos drapanoms pasidėti, žodžiu sakanat viskas puikiai įrengta, parsiduoda tik už \$3.500 įmokant keletą šimtų ant pradžių, o paskui po biskį, beveik su randa galima išmokėt. Taip pat ir LOTUS parduodam nuo \$450 iki \$750, prie pat krašto miesto, nuo Eleveiterio tik 3 Blokal. Čia randasi visoki bizniai, mokyklos, hospitalės ir t. t. Nuo mūs žemę pirkdami įmoką už Lotą \$10%, o paskui po 750 kas mėnesis, o jeigu sirgtum ir nedirbtum, precento nereik mokėt už pasilikusią sumą. Visu pakraščiu mūs žemės Jamaica Bay yra rengiama priepilauka (doka) per 10 mylių ir jau per Kongresą Washington D. C. 10 d. Vasario 1910 yra užtvirtinti plenai ir paskirta 70 milijonų nuo Suvienytų Valstijų ir 40 milijonų New York City. Tai-gi galima tikėtis, kad ši vieta ateis į didelį brangumą.

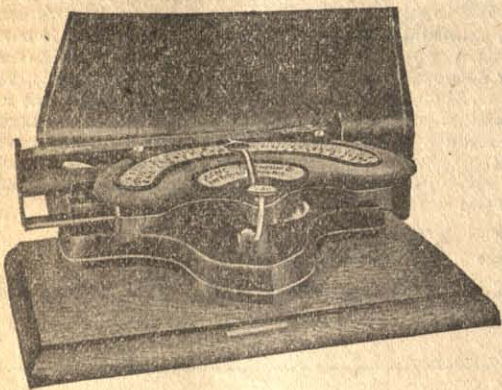
Kreipkitės asabiškai arba per laiškų pas mūs reprezentantus: V. J. Šlekys „Darb. Vilties“ išleistojas 119 E. Centre st. ir J. A. Žemaitis (Vargoninkas) Shenandoah, Pa.
J. G. Alenskas, 80 Gearent Lane, Wilkes-Barre, Pa.
M. Valentinavičia, Auditorium Bldg. Scranton, Pa.

MARTUS REALTY CO.

120-4 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone 2427 Greenpoint.

THE AMERICAN

Labai puiki mašina drukavojimui laišku. Preke \$7.00.

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir drūčiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po \$10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrinelė 2 dol.

Kam reikalinga tankiai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanėlį, gali neštis kur nori.

Pati skrynelė \$2.00
O mašina..... \$7.00

Dabar yra gera proga šitą maziną pigiai nusipirkti.

J. J. Paukštis & Co.

120-124 Grand str. Brooklyn, N. Y.

ADVOKATAS

VIKTORAS E. GARCAS

45 Broadway, New York, N. Y.

Išveda pasekmiausias visas Kriminališkas ir Privatiskas Provas visuosia Amerikos ir Rusijos suduosia. Jei jumi atsitinka kokia nelaimė (suzeidžia) pasiklauskite pirma mano rodos. Išduoda visokias Rajantališkas popieras Daviernastis ir t. t. Su PALIUDIJIMU KONSULIO. Kas negali asabiškai atsilankyti, tegul atsišaukia per laišką ant sekančio adreso:

VIKTOR E. GARTZ

(Advokatas)

45 Broadway, New York, N. Y.

Rusiskai Amerikonizka Linija.

Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8 1/2 dieny in Roterdam III klasa \$29. II " 45. I " 52. 11 1/2 dieny in Liepoju III klasa \$30. II " 47. I " 62.

Laival iš New Yorko: Birma Gegužio 13, Kursk Geg. 27, Lithuania Bir. 10. Del smulkesnių žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centrališką kontora.

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents. 27 BROADWAY NEW YORK CITY, N. Y.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasaziūrius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias). Trumpiausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Scrantoną ir Anglijų Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien. Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susisėsimas. Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas: George A. Cullen, General Passenger Agent, 90 West Street, N. Y.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arilka, elius, porteris, visoki vynai ir kvėpianti cigarai. Lietuviai vietiniai ir atvažlavę iš kitur, nepamirškite šios puikios vietos. 16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa. Priešai Central Dypą

MOKINKIMĖS PATYS

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1.00. Vaikų Drangas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinio 15 c. Naujas Budas mokintis rašyti be mokinio..... 10 c. Aritmetika mokinimuisi rokundy su paveiksiais (apdaryta)..... 35 c. Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu P. Mikolainis, New York City.

Teisinga krautuvė, nes tikras lietuvis užlaiko.

Malonus viengėnčiai: turiu sau už garbę pranešti jums, kad turiu krautuvę ir užlaikau daugybę tavoro. Pas mane galima gauti naujusias mados laikrodėlių, žiedų.

Kryželių, armonikų, skripky ir visokių muzikaliskų instrumentų. Gerų britų visokio skyriaus, drukuojamų mašinukų, albumų fotografijoms, istoriskų ir maldakningių, visokių gražių poperų gramatomis rašyti su puikiais pasiskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais; tuzinas už 25c., 5 tuz. už \$1.00. Perkučiams 1.000 už \$6.00. Magiškos kazynos, su kurioms galima į trumpą laiką išlošti daug pinigų—\$3.00. Tai jei katrie norite mano naujo, dieelio katalogo, prisiųskite už 2c. stampą ir aplaikysit, kuriame telpa daugybė naudingų daiktų.

Malonėkite kreipkitis su šiais pirkiniais ant šio adreso: W. Waidelis, 112 Grand str., Brooklyn, N. Y.

New Phone 4023-2. Lock Box 48.

CHAS. ADAMS.

Laikau agenturą, parduodu šifkortes ant geriausių linijų ir greičiausių laivų ir siunčiu pinigus į visas vieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Prieg tam laikau HOTELI Chas. Adams, George ave & Ash st., Parsons, Pa.

PITSTON, PA.

Čia visi peika šifkortes, siunčia pinigus ir padaro daviernastis. Aksinius dzegorelius ir žiedus, siuvas masinas, drukarnėles, bankas, visokius sidabrinus ir aukšnius daiktus. G. J. JESZMANT 120 N. Main st., Pittston, Pa.

Antanas Stašauckas.

Labai puikioje vietoje salunas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvėpiantius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį. No. 2 Cor. Nesbitt ir B. EAST PLYMOUTH, PA.

Julian Czupka

Daktaras Tiesu, Advokatas ir Notary Public. Ofisas: 3 N. Main Street, Wilkes-Barre, Pa. kasdien. 138 So. Washington Ave. Scranton, Pa. Panedėliais ir Kėtv. nuo 6-7 vak. Užsimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton. Teipgi pas skvairas paliudijimus (doviernastis) išrupinu Rosioj ir Lietuvoj.

DIDŽIAUSIA LIETUVISKA ORGANIZACIJA S. L. A.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje susideda iš 250 kuopų, turi 10,000 sąnarių, New Yorke savo namus vertės \$40,000.00. Išleidinėja savaitinį laikraštį „Tėvynė“, savo izde turi grynais pinigais suvirš \$25,000.00. Apšvietos reikalams ir kitokiems labdarinigiems tikslams išmoka šimtus dolerių, kas metas. Todėl geistina, kad Susivienijimas turėtų bent 100,000 sąnarių, tuomet tokia organizacija galėtų atlikti mums ir mūsų tautai milžiniškus darbus. Jeigu S. L. A. kuopos rastųsi kiekvienoje Amerikos vietelėje, kur tik yra burelis brolių, lietuvių ir kad visi suaugę būtų jo sąnariais, kaip pasakme to, našlės ir našlaičiai ir nuse, po mirusiam sąnariui gautų 600 ar 1000 dol., tai pamastyk, kiek apsunikinimų, kokius dabar nuolatos lietuvių nukenčia, galima būtų išvengti, kiek našlaičių būtų išgelbėta lietuvių, kurie dėl prievartos pakliuva į rankas kitataučių ir žuva kaip lietuviai! Kiek pinigų mūsų visuomenei tada galėtų apversti visokiems naudingiems tautos reikalams! Šituos klausimus reikalaujame rimtai apsvarstyti. Pasvarstyk gebiamas skaitytojau valandėlę, kaip daug gero gali būti padaroma organizacijos tokios, kaip Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

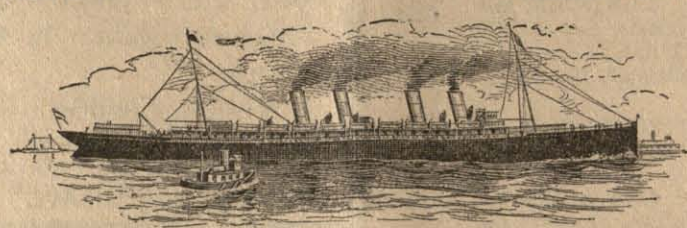
Imokėti pinigai į šitą organizaciją (S. L. A.), buva pilnai užtikrinami atgavimui atgal sunkiose gyvenimo valandose ir dar daug sykų didesni, negu tapo įmokėta.

Susiv. L. A. išmoka mirusio nario pašelpgaviui taip: \$150.00 — \$300.00, — \$600.00 ir — \$1000.00. Yra keturi skyriai apsaugos pagal virš paminėtas sumas.

Visokios blankos, konstitucija ir mokesčių kniginė gaunama dovanai pas Susivienijimo sekretorių: A. B. Strimaitį, 307 W. 30th st., New York City. Jeigu tavo miestelyje dar nėra S. L. A. kuopos, o nori tapti šios organizacijos sąnariu, tai rašyk klausdamas išlygų ir konstitucijos pas sekretorių viršpažymėtu adresu, arba pas prezidentą: F. Živatkasą, 110 W. Market st., Scranton, Pa.

Bischoff's Banking House

287 Broadway Kampas Reade Gatvės New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

Kas reikalauja teisingo pataravimo ir nori idant jo reikalai būtų greitai atlikti, tegul atsišaukia Seniausį Bankinį Namą Uždėtą 1848m. (Stovinti po Rėdiška Kaucija \$100,000). Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šipkortes parduodame ant geriausių Garlaivių visų Linijų ir iš Krajaus už pigiausių prekių. Pašportus dėl keliaujančių į Krajų pastorojame nereikalaudami jokių popierių. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas rejalantiškas popieras su paliudijimų Konsulio. Atjieškėjimą dalių atliekame kuoteisingiausiai. Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare. Subatoje iki 8 val. vakare. Nenėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.

New Telephone 1070 R.

Vienatinis ir Geriausias Fotografistas.

Jos. Shukis 20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą. 103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str. Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių. Specijalistas prie ligų chroniskų (isenėjusių). Valandos priemimui ligonių: Isz ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

20 Metu Senas Laikrasztis

“LIETUVA”

Išaina kas Petnyčia Chicago, Ill.

Laikraštis, "Lietuva", 8 puslapių, didelio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikrausių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir viso pasviečio, ypač iš didžiausio miesto Chicago, kuriame gyvena apie 60,000 lietuvių ir turi šimtus visokių pašelpinių, teatraliskų, bizniškų, ir kitokių draugysčių.

„Lietuvos“ prenumerata Suvienyotose Valstijose šiaurinės Amerikos:

Metams \$2.00, pusei metu \$1.00. Kanadoj ir Mexike: -- metams \$2.50, pusei metu \$1.25. Rusioj, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse: -- Metams - \$3.00, pusei metu - \$1.50.

Užsirašyti „Lietuvą“ galima kiekviename laike.

Užsirašant „Lietuvą“ reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pašto Money Orderį arba pinigais registruotame laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St., Ghicago, Ill.

Rašyk tuojaus, o gausi vieną „Lietuvos“ numerį ant pažiūros dykai.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsilvanijos Universitetą), užsimia varymu provų visuose teismuose. Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA. Office Phone Peoples 37 Residence Bell 47 Peoples 1100

B. HORAK

191 17-th Str. So. Brooklyn, N. Y. DIPLIOMUOTA AKUZIERKA Su daug metinia praktiką ligoibūčiuose New York. Priima palages pas save namuose ir eina kitur, preke vidutinė. Patarimai dykai. Persikėlė iš 691 4-tos ave. po nu. 191 17-th str. čia netoli 4-tos ave. So. Brooklyn, N. Y.

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STREŅŲ SŪPES, SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SŪKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pagelbėti, nejiešk rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiotkus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaujdamas tikrų, grynų ir gydantių vaistų — pas ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ, Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitikrinsi, kad neži skleisi veltui ir ant apgavysčių savo sukia uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kurios tikrai randasi ant svieto teip de senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyru moterų.

„Lenkiškai-Lietuviški“ vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptose užlaikome, kaip kunigė išpažintį.

Delto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagalbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centus ant atsakymo laišku, o niekuomet to nesi-gaileisi.

Adrisuok: Albertas G. Groblevskis Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Nepamirškite

Tautiško Namol

Erta, daili salė mingama, veselijoms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpių cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA

Razutis & Dixon

101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y. Telephone 1470 Greenpoint.

H. B. ROSENSON, BROOKLYN, N. Y. 817-819 Grand St., Telephone, 1028 W. mungbough

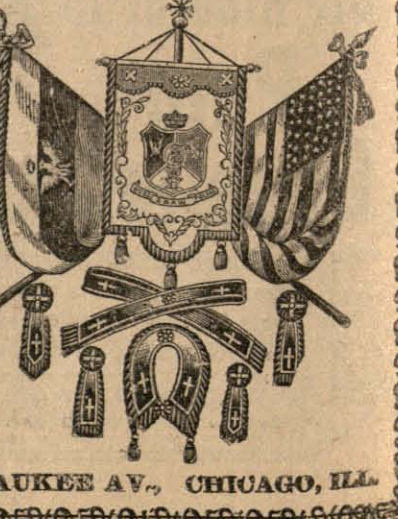
W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbturvs tapo Apdovarota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiską išdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wius augsczeiau aminetus daigtus Pigiausei, Tei-ingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsimdama išdirbimais įgijau geriause praktiką ir dėl to galu wisą padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrika. Su guodone W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.